

Oulunkylän yhteiskoulun lukion
opinto-opas
2016-2017

Kannen kuva: Maalattu versio "Oppitunti rohkeudesta"
-veistoksesta. LU/KU4 ryhmätyö
Taitto: Rauni Eskelinen/Jaana Björklund H1
Next Print Oy

Sisältö

OULUNKYLÄN YHTEISKOULU	4
Puhelinnumerot	4
Lukion opettajat lv 15-16	5
Ryhmänohjaajat	6
Lukuvuosi 2016 - 2017	8
Lukuvuosi 2016 – 2017	8
Jaksot	8
Kokeiden palautuspäivät	8
Oppituntien ajat	10
uusintakuulustelut	12
LUOKATTOMAN LUKION KESKEISIÄ PIIRTEITÄ	13
SUORITUSOHJEET	15
OPISKELUN ARVIOINTI	18
YLIOPPILASTUTKINTO	21
Syksyn 2016 koepäivät	24
Kevään 2017 koepäivät	25
KOULUN MUU TOIMINTA	26
Järjestyssäännöt	31
KURSSISELOSTEET	34
OPPIKIRJAT LUKUVUONNA 2016 – 2017	80
Lukion kokeisiin liittyviä ohjeita	83
VALINTAKORTIT	84

OULUNKYLÄN YHTEISKOULU

Siltavoudintie 24

00640 Helsinki

vaihde/kanslia 09 7206 730

fax 09 7206 7360

sähköposti: oyk@oulunkylanyhteiskoulu.fi

kotisivut: www.oulunkylanyhteiskoulu.fi

PUHELINNUMEROT

Rehtori Mirva Lindström	09 7206 7333
Apulaisrehtori Altti Pikkarainen	09 7206 7331
Koulusihteeri Päivi Palola	09 7206 730
Opettajat	09 7206 7335
Opettajat (uusi puoli)	09 7206 7341
Opinto-ohjaaja Kirsi Nousiainen	09 7206 7337
Erityisopettaja Auli Peltola	09 7206 7344
Terveystenhoitaja Anne Sorvari	050 310 5632 (anne.sorvari@hel.fi)
Koulupsykologi Pekka Holopainen	72067353/050 540 8664
Kouluemäntä Mia Karlin	09 7206 7345
Huoltomies Juha Kulju	09 7206 7340/0400-632317

ASIAA OPETTAJILLE TAI KANSLIAAN?

Opettajat ovat parhaiten tavoitettavissa ennen oppituntien alkua tai heti tuntien päätyttyä. Opettajien sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@oulunkylänyhteiskoulu.fi (poikkeukset opettajaluettelossa)

I LUKION OPETTAJAT LV 15-16

Ala-aho Matti	fysiikka, tietotekniikka	ALA	
Collin Jenni	äidinkieli ja kirjallisuus	COL	
Hankala-Perттula Päivi	ranska	HAN	
Holma Arja	kuvataide	HOL	
Huhtala Hannu	fysiikka, tietotekniikka	HUH	
Ikonen Niina	saksa	IKO	
Kaasinen Oona	matematiikka	KA	
Kauranen Jorma	liikunta, terveystieto	KAU	
Kinnunen Aleksi	kuvataide	KIN	
Korkkula Vesa	filosofia, elämäkatsomustieto	KOR	
Koskela Emmi	maantiede, biologia	KOS	
Kurki-Mäkelin Marjo	tekstiilityö	KUR	
Kähkönen Taina	ruotsi	KÄH	
Käkelä Keijo	englanti	KÄK	
Lahtinen Anne	liikunta, terveystieto	LAH	
Lehtonen Jussi	matematiikka, kurssivalinnat, lukujärjestykset	LEH	
Maso Auli	kemia	MAS	
Meckelburg Maiju	uskonto	MEC	
Mäkinen Satu	äidinkieli ja kirjallisuus, teatteritaide	MÄS	
Männynväli Tiina	englanti	MÄN	
Nevala Riitta	kotitalous	NER	
Niemelä Juha	historia	NIE	
Nousiainen Kirsi	opinto-ohjaus	NOU	

Okkonen Outi	ruotsi	OKK
Paakkanen Melissa	historia	PAM
Paju Tommi	musiikkiteknologia, studiotekniikka	PAJ
Pellinen Elisabet	uskonto	PEE
Peltola Auli	erityisopettaja	PEL
Piirainen Pirjo	ruotsi, saksa	PII
Pikkarainen Altti	uskonto	PIK
Putansuu Jukka	äidinkieli ja kirjallisuus	PUT
Ráfols Juan	espanja	RAF
Raitala Eija	englanti, ranska	RAI
Salminen Salla	psykologia	SAS
Salminen Timo	matematiikka	SAL
Sippu Juha	musiikki	SIP
Sturén Anu	ruotsi	STU
Taiarol Sonia	italia	TAI
Tapper Mikko	historia, yhteiskuntaoppi	TAP
Wackström Kati	liikunta, terveystieto	WAC
Welling Petteri	biologia, maantiede	WEL

RYHMÄNOHJAAJAT

16A	Salminen Timo	15A	Piirainen Pirjo	14A	Raitala Eija
16B	Ala-aho Matti	15B	Ikonen Niina	14B	Welling Petteri
16C	Collin Jenni	15C	Mäkinen Satu	14C	Wackström Kati
16D	Tapper Mikko	15D	Maso Auli	14D	Käkelä Keijo
				13A	Nousiainen Kirsi

II Lukuvuosi 2016 - 2017

LUKUVUOSI 2016 – 2017

Syyslukukausi 11.8.2016 (to) - 22.12.2016 (to)

Syysloma 17.10.2016 (ma) - 21.10.2016 (pe)

Joululoma 23.12.2016 (pe) - 8.1.2017 (su)

Kevätlukukausi 9.1.2017 (ma) - 3.6.2017 (la)

La 14.1.2017 työpäivä

Talviloma 20.2.2017 (ma) - 24.2.2017 (pe)

VAPAAPÄIVIÄ

ma 5.12.2016

ti 6.12.2016 itsenäisyyspäivä

Ma 1.5.2017 vappu

To 25.5.2017 helatorstai

JAKSOT

I jakso	11.8.-30.9.	koeviikko pe 23.9.-pe 30.9. 2016
II jakso	3.10.-29.11.	koeviikkoti 22.11. – ti 29.11. 2016
III jakso	30.11.-7.2.	koeviikko ti 31.1. – ti 7.2. 2017
IV jakso	8.2.-6.4.	koeviikko to 30.3. – to 6.4. 2017
V jakso	12.4.-4.6.2016	koeviikko 24.5. – to 1.6. 2017

KOKEIDEN PALAUTUSPÄIVÄT

pe 7.10.2016	klo 13.00 – 15.00
ke 7.12.2016	klo 13.00 – 15.00
ke 15.2.2017	klo 13.00 – 15.00
to 13.4.2017	klo 13.00 – 15.00
pe 2.6.2017	klo 9.30 – 11.30

KOULUPÄIVÄ

Koulun ulko-ovet avataan klo 7.30 ja suljetaan klo 16.00.

OPPITUNTIEN AJAT

Pakollinen ryhmänohjaajan tuokio joka keskiviikko klo 12.55-13.10

Maanantai, tiistai, torstai ja perjantai

Aika	Vuosikurssit 1 ja 2	Vuosikurssit 3 ja 4
8.15-9.30	Oppitunti 1	
9.30-9.40	Välitunti	
9.40-11.00	Oppitunti 2 (sis. aamunavuksen)	
11.00-13.00	Ruokailu 11.00-11.40	Välitunti 11.00-11.05
	Oppitunti 3 11.40-12.55	Oppitunti 3 11.05-12.20
		Ruokailu 12.20-13.00
	Välitunti 12.55-13.05	
13.05-14.20	Oppitunti 4	
14.20-14.25	Välitunti	
14.25-15.40	Oppitunti 5	

Keskiviikko

Aika	Vuosikurssit 1 ja 2	Vuosikurssit 3 ja 4
8.15-9.30	Oppitunti 1	
9.30-9.40	Välitunti	
9.40-11.00	Oppitunti 2 (sis. aamunavuksen)	
11.00-13.00	Ruokailu 11.00-11.40	Välitunti 11.00-11.05
	Oppitunti 3 11.40-12.55	Oppitunti 3 11.05-12.20
		Ruokailu 12.20-12.55
12.55-13.10	Ryhmänohjaajan tuokio	
13.10-13.15	Välitunti	
13.15-14.30	Oppitunti 4	
14.30-15.45	Oppitunti 5	

TUNTIKAAVIO

	MA	TI	KE	TO	PE
8.15-9.30	1	2	7	1	2
9.40-11.00	4	3	6	4	3
11.05-12.20					
11.40-12.55	6	5	3	5	5
13.05-14.20	7	4	2	6	7
14.25-15.40	-	1	-	8/9	-

Tuntikaaviosta näet minä päivinä ja mihin aikaan pidetään oppitunnit, jotka on sijoitettu kurssitarjottimen palkkeihin. Esim. 1. palkin oppitunnit ovat maanantaisin klo 8.15-9.30, tiistaisin klo 14.25-15.40 sekä torstaisin klo 8.15-9.30.

UUSINTAKUULUSTELUT

ke 26.10.2016 klo 14.30, hylättyjen kurssien uusinta

ke 18.12.2017 klo 14.30, hylättyjen kurssien uusinta

ke 8.3.2017 klo 14.30, hylättyjen ja hyväksytyjen kurssien uusinta

ke 3.5.2017 klo 14.30, hylättyjen kurssien uusinta

ma 12.6.2017 klo 9.00, hylättyjen ja hyväksytyjen kurssien uusinta

Uusintakuulusteluihin ilmoittaudutaan kansliasta saatavalla lomakkeella viimeistään kuulustelua edeltävänä keskiviikkona. Kesän kuulusteluihin pitää ilmoittautua viimeistään perjantaina 2.6.17. Ilmoittautumislomake palautetaan kansliaan kirjekuudessa, johon kirjoitetaan opettajan nimi, kurssi sekä oma nimi. Aikaa yhden kokeen suorittamiseen on kolme tuntia, kahden kokeen neljä tuntia.

III LUOKATTOMAN LUKION KESKEISIÄ PIIRTEITÄ

JAKSOLUKUJÄRJESTELMÄ

Lukuvuosi on jaettu viiteen jaksoon. Yksi jakso on keskimäärin seitsemän ja puolen viikon pituinen.

KOEVIIKKO

Kurssikokeet pidetään jakson viimeisellä viikolla. Niiden suoritukseen on varattu yleensä kolme tuntia. Kokeet alkavat klo 9.30. Kokeesta voi poistua aikaisintaan tunnin kuluttua. Jos sinulla on kaksi koetta samana päivänä, sovi opettajasi kanssa erityisjärjestelyistä etukäteen. Joitakin kokeita on mahdollisesti myös koeviikon ulkopuolella. Kokeet palautetaan noin viikon kuluttua koeviikon viimeisestä päivästä.

KURSSIMUOTOISUUS

Oppiaineen sisällöt on ryhmitelty kurssiksi. Kurssien kesto on keskimäärin 18-19 75 minuutin oppituntia. Kurssien tavoitteet, sisällöt, suoritusohjeet ja arviointi esitetään tässä oppaassa kurssiselosteiden yhteydessä. (huom. **vihreällä uusi** ja mustalla vanha lukion OPS, 2016

aloittavat ja muut)

KURSSITARJOTIN

Kurssitarjotin on perustyöjärjestys, johon on merkitty kaikki lukuvuoden aikana tarjottavat kurssit. Se on laadittu opiskelijoiden keväällä antamien esivalintojen pohjalta. Kurssitarjotin on opiskelijan oman opinto-ohjelman suunnittelun perusta. Kussakin jaksossa toteutettavat kurssit on järjestetty ns. palkkeihin. Samaan palkkiin sijoitetut kurssit opetetaan siis samalla oppitunnilla, joten voit valita palkista yleensä yhden kurssin. Jos esim. valitset kurssisi kuudesta palkista/jakso, viikkotuntimääräsi tulee olemaan 18 75 minuutin oppituntia/jakso. Pakolliset kurssit kannattaa valita suosituksen mukaisesti (ks. kurssiselosteet)

TUNTIKAAVIO JA TYÖJÄRJESTYS

Tuntikaaviosta ilmenee, millä tunnilla eri palkeissa olevat kurssit pidetään viikon aikana. Jokaista kurssia opiskellaan pääsääntöisesti siis kolme 75 minuutin oppituntia viikossa. Tuntikaavion avul-

la voit laatia itsellesi koko lukuvuoden työjärjestyksen jo silloin, kun valitset kurseja kurssitarjottimelta.

PAKOLLISET KURSSIT

Lyhyen matematiikan valinneiden tulee suorittaa lukion aikana pakollisia kurseja vähintään 47 ja pitkän matematiikan valinneiden 51 kurssia. Pakollisiin kursseihin on koottu kunkin oppiaineen keskeisin sisältö.

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

Syventävät kurssit ovat pääasiassa pakollisiin kursseihin liittyviä jatkokurseja. Syventäviä kurseja sinun täytyy suorittaa lukion aikana vähintään 10. Voit valita syventävät kurssit kiinnostuksesi mukaan. B2- ja B3-kielissä on pelkästään syventäviä kurseja.

PAIKALLISET/KOULUKOHTAISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

Valtakunnallisten syventävien kurssien lisäksi on myös paikallisia/koulukohtaisia syventäviä kurseja, jotka ovat myös pakollisiin liittyviä jatkokurseja (ks. arviointi).

SOVELTAVAT KURSSIT

Nämä ovat paikallisia/koulukohtaisia kurseja, joita pyritään toteuttamaan opiskelijoiden osoittaman kiinnostuksen mukaan. Kurssit eivät välttämättä liity pakollisiin oppiaineisiin, vaan ne voivat sisältää aineksia eri oppiaineista, olla harrastekurseja tai ammatillisesti suuntauneita kurseja. Muualla suoritettut kurssit luetaan yleensä soveltavien kurssien joukkoon.

VERKKOKURSSIT JA MUUALLA SUORITETUT OPINNOT

Sovi aina kurssisuorituksista ennakoon rehtorin tai opinto-ohjaajan kanssa.

OHJAUSRYHMÄ

Lukiossa luokkaa vastaa ohjausryhmä. Se kokoontuu ohjaustuokioon keskiviikkoisin klo 12.55-13.10 ryhmänohjaajan johdolla. Näissä tilaisuuksissa annetaan yleisinformaatiota, jaetaan tiedotteita, selvitetään käytännön toimintatapoja koulussa, viritellään ryhmähenkeä ja edistetään opiskelun sujumista. Osallistuminen ryhmänohjaustuokioon on osa opinto-ohjausta ja siten pakollinen.

RYHMÄNOHJAAJA

Ryhmänohjaaja huolehtii ryhmänsä ryhmäytymisestä, vastaa opiskelijoiden ete-

nemisen seurannasta ja tiedottamisesta sekä yhteydenpidosta vanhempiin.

IV SUORITUSOHJEET

LUKION OPPIMÄÄRÄ

Lukion oppimäärä koostuu pakollisista, syventävistä ja soveltavista kurseista, joita täytyy suorittaa yhteensä vähintään 75 kurssia. Huom! Ylioppilastutkintotodistusta ei voi saada, ennen kuin 75 kurssia on koossa.

OPISKELUAIKA

Lukion oppimäärän suorittamiseen kuluu täysipäiväisesti opiskellen kolme lukuvuotta. Kurssimääräksi vuosittain suositellaan 30 + 30 + 15 kurssia. Opinto-ohjelmaasi tulisi sisältyä tällöin keskimäärin 6 kurssia/jakso.

OPETUKSEEN OSALLISTUMINEN

Lukion suorittaminen edellyttää, että osallistut säännöllisesti valitsemiesi kurssien opiskeluun. Opettaja saattaa jättää kurssin arvostelematta, jos opiskelijalla on yli kolme tuntia selvittämättömiä

poissaoloja. Lukuvuoden aikana voi olla poissa opetuksesta rehtorin luvalla perustellusta syystä yhden jakson ajan. Lukio-opinnot voi keskeyttää korkeintaan yhden lukuvuoden ajaksi menettämättä opinto-oikeutta. Lupa näihin tulee anoa kirjallisena, jossa on huoltajan allekirjoitus.

POISSAOLOT

Yksittäisen tunnin poissaoloon luvan antaa ko. aineen opettaja, enintään kolmeksi päiväksi ryhmänohjaaja ja pidemmäksi ajaksi rehtori. Mikäli et ole pystynyt pyytämään lupaa etukäteen (esim. sairaustapaus), anna siitä välittömästi selvitys opettajillesi. Sairaustapauksissa selvityksessä täytyy olla terveydenhoitajan, sairaanhoitajan tai lääkärin allekirjoitus. Poissaolot selvitetään Wilman kautta. Vanhemmat voivat seurata poissaolomeron

kintöjä Wilmasta ja selvittää poissaolon syyn kohdassa Huomautukset.

OPINTO-OHJELMA

Jokainen opiskelija suunnittelee oman opinto-ohjelmansa koko lukuvuodelle kurssitarjottimen pohjalta. Työmäärän tasainen jakautuminen, ylioppilaskirjoitukset sekä jatko-opintosuunnitelmat ovat tärkeitä näkökulmia opinto-ohjelman suunnittelussa. Yleisohje: opinto-ohjelmaa laatiessasi valitse ensin sellaiset kurssit, joita tarjotaan vain kerran tai kaksi kertaa lukuvuoden aikana ja katso, että saat pakolliset kurssit opiskeltua ajoissa.

VALINTOJEN JA MUUTOSTEN TEKEMINEN

Omat kurssi-/opetusryhmävalinnat syötetään itse Wilmaan. Valintaohjelma näyttää, kuinka monta opiskelijaa ryhmään on ilmoittautunut ja milloin ryhmä on täynnä. Ryhmän maksimikooksi on yleisimmin määritelty 35 tai 28 opiskelijaa. Mikäli et mahdu valitsemaallesi kurssille, mieti voisitko valita jonkin muun kurssin samasta palkista tai ota yhteyttä kurssin opettajaan. Tarpeen vaatiessa voit käydä tekemässä vähäisiä muutoksia kursseihisi

lukuvuoden edetessä (esim. ryhmästä toiseen siirtyminen). Opinto-ohjelman muuttaminen ja kurssimäärän mahdollista vähentämistä aiheuttavat muutokset täytyy tehdä opinto-ohjaajan luona.

OPISKELURYHMÄN VARMISTAMINEN

Lopullinen opiskelupaikan varmistaminen tapahtuu kurssin ensimmäisellä tunnilla. Ilmoitus opettajalle on välttämätön, mikäli olet estynyt saapumasta ensimmäiselle oppitunnille.

KURSSIN SUORITTAMINEN

Kurssien suorittamisjärjestyksestä on annettu ohjeet kunkin oppiaineen esittelyn yhteydessä tässä oppaassa. Mikäli haluat poiketa annetuista ohjeista, neuvottele ao. opettajan kanssa. Samoin, jos haluat suorittaa samanaikaisesti kaksi kurssia, sovi opettajan kanssa asiasta hyvissä ajoin.

KURSSIN KESKEYTTÄMINEN

Mikäli joudut keskeyttämään aloittamasi kurssin, sinun tulee viipymättä ottaa yhteys opinto-ohjaajaan sekä ilmoittaa keskeyttämisestä kyseisen kurssin opettajalle. Silloin kurssi jätetään arvostelematta.

KURSSIN SUORITTAMINEN ITSENÄISESTI

Kursseja voi suorittaa myös itsenäisesti opiskellen. Tällöin sinun tulee etukäteen sopia ko. opettajan kanssa vaadittavista suorituksista sekä laatia kirjallinen suunnitelma ja aikataulu rehtorin hyväksyttäväksi. Tätä varten on erityinen lomake, jonka saa koulun kansliasta. Kursseja voit suorittaa itsenäisesti joko kokonaan tai osittain opetukseen osallistumatta, mikäli se on perustellusta syystä tarkoituksenmukaista. Tällöin sinun tulee keskustella opettajan kanssa asiaan liittyvistä menettelytavoista. Taito- ja taideaineiden kurseja sen sijaan et voi suorittaa opetukseen osallistumatta. Sama koskee useimpien aineiden ensimmäisiä kurseja. Itsenäisesti suoritettavat kurssit on aina tehtävä omassa koulussa. Itsenäisesti opiskeltu kurssi täytyy aina tulla hyväksytysti suoritetuksi (vähintään arvosana 5); muuten siitä ei saa mitään merkintää.

MUISSA OPPILAITOKSISSA SUORITETUT KURSSIT

Jos muissa oppilaitoksissa (esim. kesäluokio, kesäyliopisto, aikuislukio, ammattioppilaitos) suorittamasi kurssit vastaavat

tavoitteiltaan, laajuudeltaan ja vaatavuudeltaan koulumme opetussuunnitelman mukaisia kurseja, ne voidaan hyväksyä kurssin suoritukseksi. Muissa oppilaitoksissa suoritettujen kurssien hyväksymisestä päättää ko. aineen opettaja yhdessä rehtorin kanssa. Tarkista asia aina etukäteen rehtorilta. Tarvittaessa sinulta voidaan edellyttää myös lisäsuorituksia. Kurssin arviointi perustuu tässä tapauksessa ko. oppilaitoksen arviointiin sekä omassa lukiossa vaadittaviin lisäsuorituksiin. Toisessa oppilaitoksessa suoritettu kurssi edellyttää aina opetukseen osallistumista ja hyväksytyä suoritusta (arvosana vähintään 5).

HYLÄTYN ARVOSANAN KOROTTAMINEN

Hylätyn arvosanan voit korottaa osallistumalla kokeeseen uusintakuulustelupäivinä tai käymällä kurssin kokonaan uudelleen.

HYVÄKSYTYN ARVOSANAN KOROTTAMINEN

Hyväksytyä kurssisuoritusta voit korottaa joko hyväksytyjen arvosanojen uusintapäivinä tai käymällä kurssin uudelleen. Parempi arvosana jää voimaan.

V OPIKELUN ARVIOINTI

KURSSIN ARVIOINTI

Kurssit arvioidaan numeroin (asteikolla 4-10) tai suoritusmerkinnällä (suoritettu = S). Mikäli kurssi on kesken esim. osasuorituksen puuttumisen vuoksi, siitä annetaan K-merkintä.

Paikalliset/koulukohtaiset syventävät kurssit arvioidaan numeroin tai suoritusmerkinnällä. Arviointitapa tulee esille kunkin oppiaineen kohdalla tässä opissa. Annettua arvosanaa ei kuitenkaan lasketa siihen keskiarvoon, jonka mukaan ko. oppiaineen päättöarvosana määräytyy. Koulukohtainen syventävä kurssi voi vain korottaa oppiaineen päättöarvosanaa opettajan harkinnan mukaan. Mikäli paikallisesta/koulukohtaisesta syventävästä tai soveltavasta kurssista tulee arvosana 4, se ei laskeudu kokonaiskurssimäärään.

Soveltavat kurssit arvioidaan yleensä suoritusmerkinnällä. Kurssien arvioinnista kerrotaan yksityiskohtaisesti kurssiselos-

teissa ja kurssien alussa ensimmäisellä oppitunnilla.

Arvosanat ovat nähtävissä Wilmassa.

K-MERKINNÄN SUORITTAMINEN

K-merkinnän aiheuttavia puuttuvia osasuorituksia voivat olla esim. sanakoheet, kirjoitelma, tutkielma, esitelmä tai loppukoe. Opettaja merkitsee Wilmaan puuttuvat suoritukset. Jotta kurssista voisi antaa arvosanan, nämä osasuoritukset on hoidettava kuntoon seuraavan jakson aikana. Työt ja kirjoitelmat on palautettava koeviikkoon mennessä ja loppukoe on tehtävä viimeistään seuraavassa uusintakuulustelussa. Muussa tapauksessa kurssin osasuoritukset mitätöityvät eikä kurssista jää mitään merkintää todistukseen.

POISSAOLOJEN VAIKUTUS

Kaikki poissaolot vaikuttavat kurssiarvosanaan alentavasti, jollei opiskelija selvitä

niitä hyväksytysti ja korvaa poissaolo-tuntejaan annetuilla tehtävillä. Mikäli poissaoloja on ilman hyväksyttäviä syitä enemmän kuin kolme oppituntia, opettaja saattaa jättää kurssin arvostelematta.

OPPIAINEEN OPPIMÄÄRÄN ARVIOINTI

Oppiaineen oppimäärä muodostuu pakollisista ja syventävistä sekä niihin läheisesti liittyvistä soveltavista kursseista. Opiskelijan on suoritettava vähintään 2/3 opinto-ohjelmansa mukaisista oppiaineen oppimäärän pakollisista ja syventävistä kursseista hyväksytysti (arvosana vähintään 5). Tällöin jokainen opiskeltu pakollinen ja syventävä kurssi on mukana oppiaineen arvosanassa. Oppimäärän päättöarvosana muodostuu pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurssisanojen aritmeettisesta keskiarvosta. Oppiaineisiin läheisesti liittyvät paikalliset /koulukohtaiset syventävät ja soveltavat kurssit voivat vaikuttaa arvosanaan lisänäyttönä (ks. kurssiselosteet). Mikäli opiskelijan tiedot ja taidot ovat opiskelun päättövaiheessa kurssiarvosanojen keskiarvon perusteella määräytyvää arvosanaa paremmat, ko. opettajat voivat myös

korottaa oppiaineen arvosanaa. Loppuarvosanaa voit myös korottaa abeille järjestettävissä korotustenteissä, jotka ovat kirjallisia, suullisia tai molempia.

NUMEROIN ARVIOITAVAT OPPIAINEIDEN OPPIMÄÄRÄT

Numeroarvosanoin arvioidaan kaikki pakollisten oppiaineiden oppimäärät sekä valinnaiset vieraat kielet. Opinto-ohjauksesta annetaan suoritusmerkintä.

Mikäli opiskelija pyytää, hän saa suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain yhden kurssin sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää vain kaksi kurssia.

Mikäli haluat päättötodistukseen ko. oppiaineista suoritusmerkinnän, ilmoita siitä kirjallisesti erillisellä lomakkeella kansliaan 28.4. mennessä. Päättötodistuksen numeroarvosanaa ei voi muuttaa suoritusmerkinnäksi, eikä suoritusmerkintää numeroarvosanaksi virallisen todistuksen antopäivän jälkeen.

LUKION OPPIMÄÄRÄN SUORITUS

Opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän silloin, kun hän on suorittanut oppiainneiden oppimäärät hyväksytysti ja lukion vähimmäiskurssimäärä 75 kurssia täytty. Lukion oppimäärässä ovat mukana kaikki arvioidut kurssit; mitään kurssiarvosanaa ei jälkikäteen voi enää poistaa.

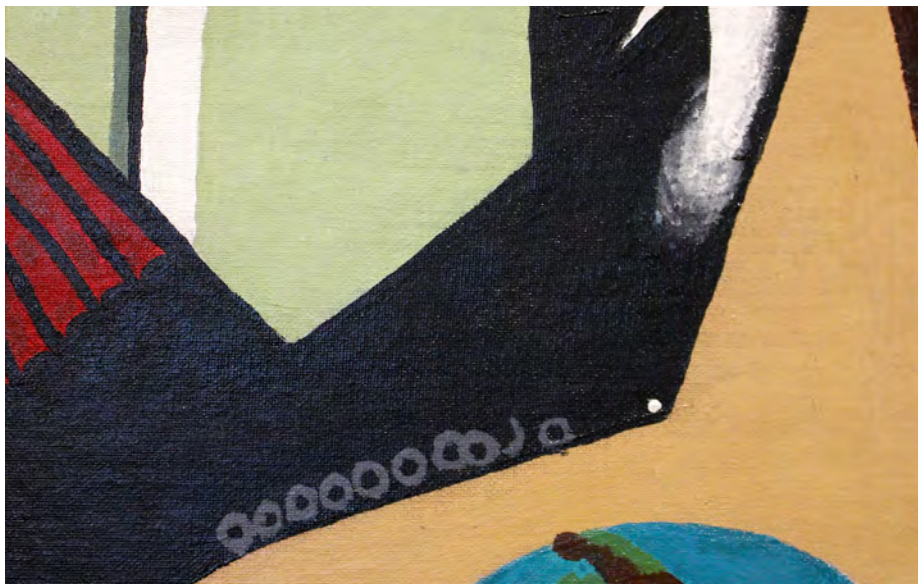
ARVIOINNIN UUSIMINEN JA OIKAISU

”Opiskelija voi kahden kuukauden kuluessa arvioinnista tiedon saatuaan pyytää opinnoissa etenemistä koskevan päätöksen tai päättöarvioinnin uusimista. Pyyntö tehdään rehtorille. Uudesta arvioinnista

päättävät koulun rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä.” (lukioasetus 13.§ 1.mom.) Uuteen arviointiin tyytymätön voi pyytää arviointiin oikaisua aluehallintovirastosta (lukioasetus 13.§ 2.mom.)

LUKION PÄÄTTÖTODISTUS

Syksyllä päättötodistuksen saavien on hoidettava suoritukset lokakuun loppuun mennessä. Keväällä päättötodistuksen saavien on hoidettava suoritukset kuntoon huhtikuun loppuun mennessä. Lukion päättötodistus on ehtona ylioppilastutkintotodistuksen saamiselle.

VI YLIOPILASTUTKINTO

TUTKINNON RAKENNE

Ylioppilastutkintoon kuuluu vähintään neljä koetta. Äidinkielessä ja kirjallisuudessa järjestettävä koe on kaikille pakollinen. Kolme muuta pakollista koetta kokelas valitsee ryhmästä, johon kuuluvat toisen kotimaisen kielen koe, vieraan kielen koe, matematiikan koe ja reaaliaineissa järjestettävä koe. Pakollisten kokeiden lisäksi kokelas voi osallistua yhteen tai useampaan ylimääräiseen kokeeseen. Matematiikassa, toisessa kotimaisessa kielessä ja vieraissa kielissä voi valita joko pitkän tai lyhyen (ruotsissa keskipitkän) oppimäärän kokeen riippumatta siitä, mitä oppimääriä näissä aineissa on opiskeltu. Kuitenkin ainakin yhdessä edellä mainituista aineista on suoritettava pitkän oppimäärän mukainen koe (A-taso). Yhdellä tutkintokerralla järjestetään kaksi reaaliaineiden koepäivää. Koeaineryhmät ovat: psykologian, filosofian, historian, fysiikan ja biologian kokeet sekä

evankelis-luterilaisen uskonnon, ortodoksisen uskonnon, elämänskatsomustiedon, yhteiskuntaopin, kemian, maantieteen ja terveystiedon kokeet. Koeaineryhmien koepäivät vaihtelevat eri tutkintokertoilla. Kokelas voi osallistua yhtenä koepäivänä vain yhden reaaliaineen kokeeseen. Siten kokelas voi suorittaa yhdellä tutkintokerralla enintään kaksi reaaliaineen koetta. Äidinkielen ja kirjallisuuden koe on kaksiosainen: siihen kuuluvat tekstitaidon koe ja esseekoe. Kokeet järjestetään eri koepäivinä. Arvosana määräytyy näissä kokeissa saadun painotetun pistesumman perusteella.

OSALLISTUMISOIKEUS

Osallistumisoikeuden yksittäiseen kokeeseen saa, kun asianomaisen aineen pakolliset kurssit on opiskeltu ennen kirjallista koetta. Vieraan kielen lyhyen oppimäärään perustuvaan kokeeseen pääsee, kun kokelas on opiskellut vähin-

tään kolme kurssia. Reaaliaineen kokeeseen on oikeus osallistua, kun kokelas on opiskellut pakolliset kurssit aineessa, johon hän osallistuu. Suositeltavaa on kuitenkin opiskella ainakin valtakunnalliset syventävät kurssit, koska kokeet laaditaan pakollisten ja syventävien kurssien oppimäärien pohjalta.

TUTKINNON SUORITTAMINEN

Tutkinnon voi aloittaa joko syksyllä tai keväällä. Tutkinnon voi hajauttaa enintään kolmeen peräkkäiseen tutkintokertaan. Hylätyn kokeen saa uusia kahdesti. Hylätty pakollinen koe on uusittava kolmen seuraavan tutkintokerran aikana. Siis, jos tulet hylätyksi jossakin kokeessa esim. 3. tutkintokerralla, saat vielä kaksi uusintamahdollisuutta, jotka täytyy käyttää kolmen seuraavan tutkintokerran aikana. Hylättyä koetta uusittaessa voi muuttaa kokeen tasoa (edellyttäen, että yhden A-tason vaatimus toteutuu). Hyväksytyin kokeen saa uusia kerran (ilman aikarajoitusta). Tutkintoa voi myöhemmin ilman aikarajoitusta myös täydentää aineilla, joihin ei ole aikaisemmin osallistunut. Tutkintoa voi myös täydentää saman oppiaineen eritasoisella kokeella.

SÄHKÖINEN TUTKINTO

Ylioppilastutkinto sähköistyy syksystä 2016 lähtien. Lisätietoja löytyy digabi.fi -nettisivustolta.

ILMOITTAUTUMINEN

Ilmoittautuminen syksyn tutkintoon tapahtuu kirjallisesti kesäkuun 5. päivään mennessä (ylioppilastutkintolautakunnan määräys) ja kevään tutkintoon marraskuun 23. päivään mennessä. Ilmoittautuminen yo-tutkintoon tehdään Wilmassa. Opiskelija tulostaa ilmoittautumislomakkeen ja palauttaa sen henkilökohtaisesti opinto-ohjaajalle. Opinto-ohjaaja tarkistaa ja hyväksyy sen. Erityisjärjestelyhakemukset tulee jättää 11.11. tai 13.4. mennessä. Tutkintoon on ilmoitauduttava joka kerta erikseen.

Ilmoittautuminen on sitova. Koe katsotaan hylätyksi, jos ilmoittautunut jää saapumatta ilman ylioppilastutkintolautakunnan hyväksymää syytä. Ylioppilastutkintolautakunta perii ilmoittautuneilta perusmaksua 14 € ja lisäksi kultakin kokeelta erikseen 28 €. Viitepankkisiirrot postitetaan kokeeseen osallistuville ilmoittautumisen jälkeen.

TARKISTUSARVOSTELU

Tulosten saavuttua kokelaalla on mahdollisuus opettajan tai rehtorin välityksellä saada tietää suorituksensa arvosteluperusteet. Jos kokelas tästä huolimatta on tyytymätön kokeensa arvosteluun, hän voi hakea lautakunnalta tarkistusarvostelun toimittamista. Hakemuksessa on esitettävä yksilöity pyyntö tarkistuksesta. Se tulee jättää rehtorille 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin kokelaalla on ollut tilaisuus saada arvostelun tulos henkilökohtaisesti tietoonsa. Tarkistusarvostelun suorittamisesta peritään maksu.

TIEDOTTAMINEN

Lukuvuoden aikana järjestetään tiedotustilaisuuksia ja ohjausta ylioppilaskirjoitukseen osallistuville. Myös preliminääreistä, kuunteluharjoituksista ja kertaustilaisuuksista tiedotetaan erikseen.

NIMEN JULKISTAMINEN

Mikäli et halua nimeäsi tiedotusvälineissä julkaistaviin uusien ylioppilaiden luetteloihin, ilmoita siitä kirjallisesti kansliaan ennen yo-kirjoitukseen osallistumista.

Syksyn 2016 koepäivät

KUULLUNYMMÄRTÄMISKOKEET

- ma 12.9.** vieras kieli, pitkä oppimäärä, englanti, ranska, venäjä
espanja
- ti 13.9.** toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
ruotsi, A- ja B-taso
suomi, A- ja B-taso
- ke 4.9.** vieras kieli, lyhyt oppimäärä, ranska, espanja, englanti,
venäjä, italia

KIRJALLISET KOKEET

- pe 16.9.** äidinkieli, suomi ja ruotsi, tekstitaidon koe
- ma 19.9.** uskonto, elämäntietämys (yhteiskuntaoppi,
kemia, maantiede / sähköinen koe), terveystieto
- ke 21.9.** vieras kieli, pitkä oppimäärä, englanti, ranska, espanja,
saksa (sähköinen koe), venäjä
- pe 23.9.** toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
- ma 26.9.** äidinkieli, suomi ja ruotsi, esseekoe
suomi/ruotsi toisena kielenä -koe
- ke 28.9.** matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
- pe 30.9.** psykologia, filosofia (sähköinen koe), historia, fysiikka,
biologia
- ma 3.10.** vieras kieli, lyhyt oppimäärä, englanti, ranska, espanja,
saksa (sähköinen koe)

Kevään 2017 koepäivät

KUULLUNYMMÄRTÄMISKOKEET

- ma 13.2.** toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
ruoti, A- ja B-taso
suomi, A- ja B-taso
- ti 14.2.** vieras kieli, pitkä oppimäärä
englanti, venäjä, espanja
- ke 15.2.** vieras kieli, lyhyt oppimäärä, espanja, englanti
venäjä, italia

KIRJALLISET KOKEET

- pe 10.2.** äidinkieli, suomi ja ruotsi, tekstitaidon koe
- ma 13.3.** äidinkieli, suomi ja ruotsi, esseekoe
suomi/ruotsi toisena kielenä -koe
- ke 15.3.** psykologia (sähköinen koe), filosofia (sähköinen koe),
kemia, maantiede (sähköinen koe), terveystieto
- pe 17.3.** vieras kieli, pitkä oppimäärä, englanti, saksa (sähköinen
koe), ranska (sähköinen koe), venäjä, espanja
- ma 20.3.** toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
- ke 22.3.** matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
- pe 24.3.** uskonto, elämäntutkimustieto, yhteiskuntaoppi (sähköi
nen koe), kemia, maantiede (sähköinen koe), terveystieto
- ma 27.3.** vieras kieli, lyhyt oppimäärä, englanti, ranska (sähköinen
koe, espanja, saksa (sähköinen koe), venäjä, italia,
portugali, latina, saame

VII KOULUN MUU TOIMINTA

JOHTOKUNTA

Lukiolla ja yläkoululla on yhteinen johtokunta, jonka Oulunkylän Yhteiskoulun Kannatusyhdistys ry:n hallitus on nimittänyt. Johtokunnan tehtävänä on mm. hyväksyä koulun toimintasuunnitelma, tukea koulun kasvatus- ja opetustyötä, edistää koulun työrauhaa sekä ylläpitää kodin ja koulun yhteistyötä. Johtokunnan puheenjohtajana toimii Ilpo Havumäki ja sihteerinä Mirva Lindström. Halutessaan vaikuttaa asioihin vanhemmat voivat ottaa tarvittaessa yhteyttä johtokuntaan.

OPISKELIJAKUNTA

Lukiolain mukaan lukiossa on opiskelijakunta, johon kuuluvat kaikki lukion opiskelijat. Opiskelijakunnan toimihenkilöt valitaan opiskelijakunnan syyskokouksessa. Hallitus kokoontuu säännöllisesti pohtimaan koulun toimintaan liittyviä asioita ja kutsuu tarvittaessa opiskelijakunnan koolle keskustelemaan yhteisistä asioista. Opiskelijakunnan tehtävänä on edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa ja koulutyötä. Opiskelijakunta voi järjestää juhlia ja teemapäiviä, vapaata harrastustoimintaa sekä tehdä ehdotuksia muissa koulua koskevissa asioissa. Opiskelijakunta voi tehdä ehdotuksia ja antaa lausuntoja esim. koulun järjestyssäännöistä, opetussuunnitelmasta, oppikirjoista sekä opetusväline- ja kirjahankinnoista. Tule aktiivisesti mukaan!

TUTORTOIMINTA

Opiskelijatutorit perehdyttävät uudet lukiolaiset lukio-opiskeluun ja koulun käytäntöihin. Heidän tehtävänä on neuvoa ja opastaa etenkin koulun aloitusvaiheessa, tiedottaa ajankohtaisista asioista sekä järjestää yhteisiä tapahtumia tutustumisen ja koulutyön keventämisen merkeissä.

YMPÄRISTÖRYHMÄ

Koulussa toimii sekä peruskoulun että lukion ympäristöryhmät, joihin kuuluu opiskelijoita eri luokka-asteilta. Lukion ympäristöryhmän tehtävänä on edistää kestävästä kehityksestä mukaista toimintaa koulussa. Ympäristöryhmä pyrkii vaikuttamaan koulun fyysisen ympäristön viihtyisyyteen ja kehittää koulun toimintakulttuuria sekä sosiaalisesti että ekologisesti kestävämpään suuntaan. Kaikki ympäristöasioista kiinnostuneet lukilaiset voivat osallistua ympäristöryhmän toimintaan. Tavoitteena on, että jokaisella lukiorhymällä olisi ympäristöryhmässä 1-2 edustajaa, jotka tuovat opiskelijoiden ympäristöasioita koskevat näkemykset ympäristöryhmän tietoon. Osallistumalla aktiivisesti ympäristöryhmän toimintaan opiskelija voi saada yhden lukiokurssin. Ympäristöryhmä tekee ehdotuksia, antaa lausuntoja, järjestää tempauksia sekä rakentaa omalla toiminnallaan parempaa maailmaa Oulunkylän yhteiskoulussa. Osallistu ja vaikuta!

OPINTO-OHJAUS

Sinulla on mahdollisuus saada opinto-ohjaajan neuvontaa koko lukion ajan.

Voit saada apua lukio-opiskeluun, jatko-opintoihin ja urasuunnitteluun liittyvissä kysymyksissä sekä oppitunneilla että henkilökohtaisessa ja pienryhmäohjauksessa. Myös vanhemmat voivat ottaa yhteyttä opinto-ohjaajaan puhelimitse tai sähköpostin välityksellä.

ERITYINEN TUKI

Oulunkylän yhteiskoulun lukiossa on mahdollista saada erityistä tukea, jos opiskelun edellytykset ovat heikentyneet sairauden, vamman tai muun syyn vuoksi. Kaikki lukiossamme aloittavat ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat osallistuvat luku- ja kirjoitustaitoja mittaavaan kartoitukseen, ns. lukiseulaan. Lukiseulatuloksen pohjalta erityisopettaja ottaa tarvittaessa yhteyttä opiskelijaan tarkentaakseen mahdollista tuen ja jatko-selvittelyn tarvetta.

Lukivaikeus

Lukion opiskelija, jolla on keskivaikea tai vaikea lukivaikeus, voi anoa erityisjärjestelyjä kurssikokeisiin ja ylioppilaskirjoituksiin. Erityisjärjestelyjen tarve arvioidaan yhdessä lukion erityisopettajan kanssa. Varsinainen lukivaikeus todetaan luki-

testillä. Siihen voi osallistua käymällä Oulunkylän yhteiskoulun OP4-kurssin tai hankkimalla sen omakustanteisesti koulun ulkopuolelta. Jos lukilausunto on tehty ossain muualla, toimita se mahdollisimman pian lukion erityisopettajalle. Lukilausunnosta saa parhaan hyödyn hankkimalla sen heti opintojen alkuvaiheessa. Lukilausunnon tekemiseen menee aikaa, joten sen tekeminen juuri ennen ylioppilaskirjoituksiin ilmoittautumista ei ole mahdollista.

Lukivaikeuden huomioiminen ylioppilaskokeissa

Lukilausunnon perusteella opiskelija voi hakea erityisjärjestelyjä ylioppilaskirjoituksiin keskivaikean tai vaikean lukivaikeuden perusteella. Järjestelyjen tarve arvioidaan tapauskohtaisesti yhdessä lukion erityisopettajan kanssa. Erityisjärjestelyjen pitää olla käytössä jo lukioaikana kurssikokeissa. Lukilausunnon pitää olla lukioaikana hankittu ja YTL:n vaatimusten mukainen.

Yo-kokeisiin voi anoa erityisiä koejärjestelyjä vamman, sairauden tai keskivaikean/vaikean luku- ja kirjoitushäiriön perusteella. Varaa aika lukion erityisopettajalle

Wilman kautta ja sovi tapaaminen hänen luokkaansa 71. Erityisten koejärjestelyjen tulee olla käytössä jo lukioaikana. Voit hakea lisätietoa YTL:n nettisivuilta www.ylioppilastutkinto.fi.

OPISKELIJAHUOLTO

Käytännössä opiskelijahuoltoon osallistuu koko lukion henkilöstö. Varsinaiseen lukion tukitiimiin kuuluvat rehtori ja lukion apulaisrehtori, lukion opinto-ohjaaja, lukion erityisopettaja, terveydenhoitaja, psykologi ja kuraattori. Tarvittaessa kokoukseen voidaan kutsua mukaan opiskelija, hänen ryhmänohjaajansa tai huoltajansa. Tukitiimi kokoontuu säännöllisesti.

TERVEYDENHUOLTO

Opiskeluterveydenhuolto on lukiolaisille kuuluva lakisääteinen oikeus, jonka tavoitteena on kannustaa opiskelijaa terveellisten elintapojen omaksumiseen, tukea aikuistumisessa, itsenäistymisessä ja elämäntapojen hallinnassa. Opiskelijaterveydenhuolto on ennalta ehkäisevää terveydenhoitotyötä. Sairaanhoido tapahtuu jokaisen opiskelijan asuinpaikan terveysasemalla. Lukiolaisella on mah-

dollisuus saada koulun terveydenhuollon kautta lääkärintodistus, joka käy mm. ajokorttia varten. Kaikille kutsuntaikäisille tehdään armeijan ennakkoterveystarkastukset koulussa. Opiskeluterveydenhuollosta vastaavat terveydenhoitaja Anne Sorvari sekä lääkäri Raija Noponen.

PSYKOLOGI

Psykologi Pekka Holopainen on paikalla päivittäin sekä yläkoulun oppilaita että lukiolaisia varten. Psykologin työn tavoitteena on tukea opiskelijoiden psyykkistä hyvinvointia. Häneen voi ottaa yhteyttä esimerkiksi mielialaan tai ihmissuhteisiin liittyvissä pulmissa. Myös huoltajat, opettajat ja opiskelijahuoltoryhmän työntekijät voivat ottaa yhteyttä psykologiin, jos nuoresta ilmenee huolta.

Pääasiallisena psykologin työmenetelmänä on kahdenkeskinen keskustelu opiskelijan kanssa. Tarvittaessa psykologi on mukana yhteisneuvotteluissa, joihin voi osallistua nuoren lisäksi esimerkiksi huoltajat tai koulun muita työntekijöitä.

KURAATTORI

Kuraattori Ildiko Racz on koulun sosiaalityöntekijä. Hän on tavattavissa päivittäin

klo 8.30-15.30, myös ilman ajanvarausta.

Kuraattori voi auttaa esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- sinulla on poissaoloja ja /tai opintosi eivät etene toivotulla tavalla
- sinulla on ristiriitoja ihmissuhteissa, esimerkiksi muiden opiskelijoiden, opettajien, perheesi, ystäväsi tai kumpunisi kanssa
- sinulla tai läheiselläsi on kriisi tai vaikea elämäntilanne
- sinulla tai läheiselläsi on päihdeongelma
- sinua mietityttävät itsenäistymiseen liittyvät asiat (lukiossa esimerkiksi toimeentulo, asunnon etsiminen)

HAMMASHOITO

Hoito tapahtuu jokaisen oman terveysaseman hammashoitolassa. Hoito on maksutonta alle 18 -vuotiaille. Ajanvarauksesta on huolehdittava itse.

TAPATURMAT

Koulu on vakuuttanut opiskelijat tapaturmien varalta (Lähi-Tapiola). Vakuutus kattaa tapaturmat koulussa, koulumatkoilla ja koulun järjestämissä tilaisuuksissa. Tapaturman sattuessa ota yhteyttä koulun kansliaan ja terveydenhoitajaan korvaushakemuksen täyttämistä varten.

KOULURUOKAILU

Fazer Amica (ravintola Breikki) huolehtii koulumme ruokailusta ja ruokakulttuurista. Lukiolaisille tarjottava lounas on maksuton. Ruokailuun on varattu aikaa 40 minuuttia.

LUKUSALIN KÄYTTÖ

Lukusalissa on tietokoneet itsenäistä työskentelyä varten. Lukusalia käytetään myös ryhmätyöskentelytilana sekä väli- ja vapaatuntien viettoon (ks. järjestyssäännöt).

OPISKELIJAILMOITUS

Lukuvuoden alussa jokainen lukion opiskelija täyttää/täydentää opiskelijailmoituksen, jonka sisältämien henkilötietojen tulee olla ajan tasalla. Jos tiedoissa tapahtuu muutoksia lukuvuoden aikana, niistä on välittömästi ilmoitettava kansliaan ja ryhmänohjaajalle.

SÄILYTYSLOKERIKKO

Opiskelijalla on mahdollisuus vuokrata lukittava lokeri opiskeluvälineiden säilytystä varten. Kolmen vuoden ajalta maksu on 10 euroa, joka palautetaan maksajalle avaimen palautuksen yhtey-

dessä. Mikäli koulu joutuu teettämään uuden avaimen hävinneen tilalle, maksu on 10 euroa. Lokerot on pidettävä siistinä sisä- ja ulkopuolelta. Niihin ei saa esim. liimata mitään tarrakuvia tms. Avainta ei saa kierrättää sisaruksille tai ystäville.

MATERIAALIMAKSU

Lukion ensimmäisen vuoden opiskelijoilta peritään materiaalimaksuna kolmen vuoden ajalta 15 euroa. Maksu toimitetaan ryhmänohjaajalle.

OPISKELIJAN ALENNUSLIPPUHAKEMUKSET

Kansliasta saat HSL:n ja VR/Matkahuollon alennuslippuhakemukset, joilla 17 vuotta täytettyäsi voit hakea opiskelijalippua. Lippuhakemukseen tarvitset oppilaitoksen leiman ja allekirjoituksen.

OPINTOTUKI

Toisen asteen opiskelijoina lukiolaiset kuuluvat opintotuen piiriin täytettyään 17 vuotta. Opintojen päätoimisuus (opintotukilaki 5 a §): Lukio-opinnot ovat päätoimisia, kun niiden oppimäärän mukainen laajuus on yhteensä vähintään 75 kurssia. Opiskelijan on tukea saadakseen osallistuttava kunakin lukukautena vähintään

10 kurssiin tai niitä vastaaviin opintoihin. Osallistumisella tarkoitetaan sitä, että opiskelija on osallistunut opetukseen lukion määräämällä tavalla niin, että hän voi osallistua loppukokeeseen. Sama pätee kurssin arvosanan korottamiseen. Opiskelija on oikeutettu lukukauden tukeen myös silloin, kun hän kyseisenä lukukautena osallistuu vähintään kahden ylioppilastutkintoon kuuluvaan kokeeseen. Jo suoritettujen kurssien uusiminen opetukseen osallistumalla tai yo-kokeen arvosanan korottaminen luetaan mukaan, kun opintojen päätoimisuutta arvioidaan. Osallistuminen ylioppilaskirjoituksiin sen jälkeen, kun ylioppilastutkinto on suori-

tettu (otettu tutkintotodistus), ei oikeuta tukeen ylioppilastutkinnon kokeiden perusteella.

Opintotuki koostuu opintorahasta, asumislisästä ja valtion takaamasta opintolainasta. Opintotuen suuruuteen vaikuttavat hakijan ikä, asumismuoto, mahdollinen ansiotyö ja vanhempien tulot. Opintotukeen liittyvistä asioista saat neuvontaa koulusihteeriltä tai KELAlta. Hakemuslomakkeita saat KELAn kotisivuilta www.kela.fi. Hakemukseesi tarvitset liitteeksi opintotodistuksen. Saat sen kansliasta, josta hakemus lähetetään edelleen KELAan.

JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

Järjestyssäntöjen tavoitteena on taata koulutyön päivittäinen sujuminen, ja että kaikki koulu yhteisön jäsenet tuntisivat olonsa turvallisiksi ja viihtyisiksi.

Järjestyssäntöjä sovelletaan koulussa ja tarvittaessa sen lähiympäristössä sekä koulunkäyntiin välittömästi liittyvissä tilaisuuksissa.

KOULUN PÄIVITTÄINEN TYÖAIKA

Koulun ovet avataan klo 7.30 ja ensimmäinen oppitunti alkaa klo 8.15. Koulun ovet suljetaan koulutyön päätyttyä n. klo 16.00. Koulun tiloissa opiskelijat saavat oleskella vain tänä aikana. Koulutilojen työajan ulkopuolisesta käytöstä on sovittava rehtorin tai apulaisrehtorien kanssa.

PÄIVITTÄINEN TYÖSKENTELY KOULUSSA

Päivänavaus, joka alkaa klo 9.40, kuunnellaan siinä luokkahuoneessa, jossa on seuraava oppitunti.

Oppitunneille saavutaan ajoissa opiskeluvälineet mukana ja kotitehtävät suoritettuina. Oppituntien kulkua ei saa häiritä. Välitunneilla saa olla sisällä koulun käytävillä, tosin on suositeltavampaa käydä virkistäytymässä ulkona.

Päälysvaatteita ei saa tuoda luokkahuoneisiin.

Jos opettaja ei ole saapunut 10 minuutin kuluttua oppituntin alkamisesta eikä ole ilmoittanut myöhästymisestään, opiskelijoiden on tiedusteltava ohjeita kansliasta.

Ruokailu tapahtuu oman ryhmän mukaisena aikana, ja ruokailussa toimitaan hyvien ruokailutapojen ja opiskelijaravintolan antamien ohjeiden mukaisesti.

Oppituntien lisäksi on myös muuta lukiolle suunniteltua toimintaa ja tapahtumia, joissa sovelletaan myös näitä järjestyssääntöjä.

KOULUN JA MUIDEN OMAISUUS

Koulun omaisuutta on käsiteltävä huolellisesti. Opiskelija on velvollinen korvaamaan koulun omaisuudelle tahallaan tai tuottamuksesta aiheuttamansa vahingon. Aiheutuneista vahingoista on viipymättä ilmoitettava koulun henkilökunnalle.

Toisen omaisuuden luvaton käyttöönotto, anastaminen, hukkaaminen tai vahingoittaminen on rangaistava teko. Törkeät tapaukset koulu antaa poliisiviranomaisten hoidettavaksi.

Jokaisen kouluyhteisön jäsenen velvollisuus on osallistua työympäristön siistiniä pitämiseen.

KOULUMATKAT

Koulumatkoilla käytäydytään hyvien tapojen ja liikennesääntöjen mukaisesti.

Erityisesti on varottava häiritsemästä koulun lähiympäristössä asuvien rauhaa. Koulun lähistöllä olevat liikeyritykset odottavat asioivilta opiskelijoilta hyvää käytöstä.

Tarpeeton polkupyörillä ja moottoriajoneuvoilla liikkuminen koulun pihalla on ehdottomasti kielletty. Moottoriajoneuvot pysäköidään koulualueen ulkopuolelle katualueelle. Koulun kiinteistön omistaja voi perustelluista syistä myöntää pysäköintiluvan.

TYÖRAUHA

Kouluyhteisön jäsenten tulee asiallisella ja rauhallisella käyttäytymisellään pyrkiä pitämään yllä ja edistämään koulun työrauhaa.

Olisi suotavaa, että opiskelijat ilmoittaisivat koulun henkilökunnalle myös koulun alueella ja lähiympäristössä liikkuvista ulkopuolisista epäilyttäivistä henkilöistä.

Kiusaaminen sekä henkinen että ruumiillinen väkivalta on ehdottomasti kielletty.

RANGAISTUKSET

Jos opiskelija ei noudata koulun järjestystä, käyttäytyy sopimattomasti tai on tehtävissään huolimaton, hän syyllistyy rikkomukseen. Opettaja pyrkii keskustelemalla ohjaamaan opiskelijaa. Tämän lisäksi:

- opettaja voi määrätä opetusta häiritsevän opiskelijan poistumaan luokasta oppitunnin jäljellä olevaksi ajaksi
- opiskelija voidaan ohjata rehtorin puhutteluun
- rehtori voi antaa kirjallisen varoituksen
- johtokunta voi antaa kirjallisen varoituksen ja erottaa luki-on opiskelijan määräajaksi

· opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa turvallisuusrisi opiskelijan toiminnan vuoksi

Jos opiskelija on erotettu koulusta määräajaksi, hänellä on oikeus osallistua sovituina aikoina kirjallisiin kokeisiin.

(Lukiolaki §26)

TUPAKOINTI, PÄIHTEET JA HUUMEET

Koulussa on noudatettava tupakkalain määräyksiä. Tupakointi koulun käyttämällä alueella ja sen välittömässä läheisyydessä on kielletty. Myös nuuskan ja sähkötupakan käyttö on kielletty. Päihteiden ja huumeiden käyttö sekä hallussapito että niiden vaikutuksen alaisena esiintyminen on kielletty koulun käyttämällä alueella ja koulun järjestämissä tilaisuuksissa.

OPISKELIJOIDEN OSUUS KOULUN HALLINNOSSA

Lukion opiskelijat muodostavat opiskelijakunnan. Opiskelijakunta valitsee vuosittain hallituksen ja siihen kuuluvat toimihenkilöt. Opiskelijakunta voi toiminnallaan lisätä koululuvihtyvyyttä ja yhteishenkeä sekä antaa vastuuta opiskelijoille yhteisten asioiden hoidossa.

VAPAA-AJAN TOIMINTA

Opiskelijoiden harrastustoiminta koulun tiloissa järjestetään kerhojen, opiskelijakunnan tai muiden ryhmien tilaisuuksina. Tilaisuuksista on hyvissä ajoin sovittava rehtorin tai apulaisrehtorien kanssa. Koulun on päättäessään koulutilojen käytöstä ensisijaisesti otettava huomioon kouluyhteisön jäsenten harrastustoiminnan tarpeet.

Koulujan ulkopuolella järjestetyissä tilaisuuksissa tulee noudattaa koulun järjestyssääntöjä. Koulun omistuksessa olevien TVT- ja muiden välineiden käyttö on luvanvaraista. Ulkopuolisten oleskelu koulun tiloissa on kielletty.

POLIITTINEN JA KAUPALLINEN TOIMINTA

Opiskelijalla on oikeus levittää kouluyhteisössä yleisesti hyväksyttyä poliittista ja muuta aineisto koulun tiloissa, mikäli se ei haittaa koulun työrauhaa. Kiellettyä on kuitenkin yleisiin vaaleihin liittyvän vaalimateriaalin levittäminen koulussa.

Rahankeräykset ja koulun ulkopuolista toimintaa koskeva ilmoittelu on sallittua vain rehtorin luvalla.

Koulun järjestyssäännöt koskevat myös lukiolaisia. Muista erityisesti: hyvät tavat ruokasalissa ja lukusalissa sekä tupakointikielto koulun alueella ja lähiympäristössä.

KOULUN JA KODIN YHTEISTYÖ

Koulun ja kodin välinen yhteistyö on erittäin tärkeää. Sen muotoja ovat ryhmänohjaajien ja opettajien henkilökohtaiset yhteydenotot koteihin, koulun järjestämät vanhempainillat ja ryhmäkohtaiset tilaisuudet. Niissä käsitellään opiskeluun ja koulunkäyntiin liittyviä asioita. Koteihin välittyy tietoa myös jaksotodistusten, opinto-oppaan ja muiden yksittäisten tiedotteiden kautta. On myös toivottavaa, että vanhemmat ottavat tarvittaessa suoraan yhteyden opettajiin, ryhmänohjaajiin ja rehtoriin.

HUOM!

Pyydämme vanhempia välttämään pihaan ajoa ja koulun portin välittömään läheisyyteen pysähtymistä tuodessaan opiskelijoita kouluun. Näin vältämme vaaratilanteet ja säilytämme liikenneturvallisuuden.

Polkupyörät säilytetään koulun pihalla niille varatuissa telineissä.

Mopoille on oma paikkansa koulun parkkipaikan puoleisessa päädyssä, valkoisen viivan rajaamalla alueella.

Autojen parkitusalue on tarkoitettu ainoastaan koulun henkilökunnalle, ei opiskelijoille.

Kiitos yhteistyöstä!

KOULUSTA EROAMINEN

Mikäli olet aikeissa vaihtaa koulua tai lopettaa opiskelusi, sinun tulee jättää aina kirjallinen ilmoitus asiasta. Ennen eroamispäätöstä sinun tulee keskustella asiasta ryhmänohjaajasi tai opinto-ohjaajan ja rehtorin kanssa. Rehtorille on ehdottomasti tehtävä päätöksestä huoltajan allekirjoituksella varustettu ilmoitus.

VIII KURSSISELOSTEET

ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS

Tavoitteet

- Oppiaineena äidinkieli ja kirjallisuus on lukiossa keskeinen taito-, tieto-, kulttuuri- ja taideaine. Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus kehittää kielitietoisuutta, monilukutaitoa, kirjallisuuden tuntemusta ja kulttuurin tuntemusta sekä tarjoaa aineksia yleissivistyksen syventämiseen.
- Opiskelija harjaantuu kielen, kirjallisuuden ja viestinnän taidoissaan niin, että hän ymmärtää kielen ja sen käytön merkityksen yksilölle ja kulttuurille ja hän haluaa myös osallistua yhteisönsä kehittämiseen aktiivisena sanankäyttäjänä.
- Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus tähtää sellaisiin viestintä- ja vuorovaikutustaitoihin, jotka luovat riittävät edellytykset jatko-opinnoille, osallisuudelle työelämässä ja aktiiviselle kansalaisuudelle. Lisäksi oppiaineen tavoitteena on tukea opiskelijan inhimillistä kasvua ajattelevaksi ja tuntevaksi persoonaksi.

Suoritusohjeet ja arviointi

- Kurssien arviointi kohdistuu monipuolisesti oppiaineen eri osa-alueisiin. Arvioinnin pohjana on opiskelijan tieto kurssien tavoitteista ja sisällöistä niin, että hän pystyy seuraamaan ja arvioimaan omaa edistymistään. Opiskelijaa ohjataan itsearviointiin. Kurssiarvosanaan vaikuttavat kirjalliset ja suulliset työt sekä aktiivinen osallistuminen opetukseen. Pakolliset ja soveltavat kurssit arvioidaan numeroin.
- Pakolliset kurssit: kurssit 1-6
- Valtakunnalliset syventävät kurssit: kurssit 7-9
- Paikalliset soveltavat kurssit: kurssit 10-13
- Erityistapauksissa opiskelija voi suorittaa kurssin itsenäisesti.
- Opiskelija voi suorittaa kurssit suomi toisena kielenä -opintimäärän mukaisesti sekä osallistua suomi toisena kielenä -ylioppilaskokeeseen.
- Äidinkielen ja kirjallisuuden yo-koetta ei suositella suoritettavaksi kolmannen opiskeluvuoden syksynä.
- Kurssityöt voivat vaihdella tai muuttua; esimerkkejä luetaan kurssiselosteissa.

Ä11 (pakollinen)

Tekstit ja vuorovaikutus

oman viestijäkuvan kehittyminen (puhujana, kuuntelijana, kirjoittajana ja lukijana)
ryhmäviestintätaidot (ryhmäkeskustelut)
tekstin käsite ja tekstilajit
tekstien monimuotoisuus (mediatekstit ja kuvat)
tekstikokonaisuuden rakentuminen
tekstien moniäänisyys
proosan erittely ja tulkinta (erityisesti romaani ja novelli)
tiedonhankinta ja lähdekritiikki (erityisesti verkkolukeminen)
tekstien referointi ja kommentointi, aineiston pohjalta kirjoittaminen sekä yhdessä kirjoittaminen
kurssin työt: kurssin työt ilmoitetaan kurssin alussa.

Ä12 (pakollinen)

Kieli, kulttuuri ja identiteetti
kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin merkitys identiteetin rakentamisessa
kielen ilmaisutapojen analyysi (kielen metaforisuus)
suomen kielen vaihtelu ja muuttuminen, kielen ohjailu, vertailu muihin kieliin; Suomen kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus, monikielisyys
kirjoittaminen prosessina
informatiivinen puheenvuoro
kurssin työt: Kurssin työt ilmoitetaan kurssin alussa.

Ä13 (pakollinen)

Kirjallisuuden keinoja ja tulkintaa
fiktivisten tekstien analyttinen ja eläytyvä lukeminen
kaunokirjallisuuden ja sen vaikutuskeinojen syventäminen
kaunokirjallisuuden tulkinnan kehittäminen (käsitteet, lähestymistapa, perusteltu tulkinta)
kielen poeettisuus
ryhmäviestintätaitojen syventäminen
kurssin työt: Kurssin työt ilmoitetaan kurssin alussa.

Ä14 (pakollinen)

Tekstit ja vaikuttaminen

- syvennetään medialukutaitoja; osataan niin kirjoittajan kuin puhujankin roolissa perustella monipuolisesti näkemyksiä; osataan tarkastella kirjallisuuden yhteiskunnallista vaikutusta

- keskeiset sisällöt: mielipidetekstit - suoran ja epäsuoran vaikuttamisen keinot; vaikuttamaan pyrkivät tekstit; kantaa ottavat puheenvuorot, keskustelut ja väittelyt; viestijän vastuu; mediavalinnat ja verkkoetiikka
- kurssin työt: ryhmäväittely, aineistopohjainen mielipide-esse, kirjallisuuspaneeli tai muu suullinen kirjallisuustyö, kirja-arvostelu, tekstitaidon koe, mediaryhmätyö

Ä15 (pakollinen)

Teksti, tyyli ja konteksti

- opitaan tarkastelemaan niin fiktiivisiä tekstejä kuin asiatekstejäkin niiden kulttuurikontekstissa (muut taiteet, muut kirjallisuuden tyylikaudet jne.) suhteessa muihin teksteihin; tiedostetaan hyvän asiatyylin perusteista sekä kehitetään omaa ilmaisutapaa ja kirjallista tyyliä
- keskeiset sisällöt: kulttuurinen konteksti – eri aikakausia ja tyyliä edustavia kaunokirjallisia ja muita tekstejä erityisesti kulttuurisen kontekstin näkökulmasta; tekstien tarkastelu ihmis- ja maailmankuvan, arvo- ja aatemaailman ilmentäjinä sekä oman aikansa että nykyajan kontekstissa; tyylin vaikutus tekstiin
- kurssin työt: kirjallisuusseesee, tyylinhuoltokoe, kirjallisuuspaneeli tai muu suullinen kirjallisuustyö, otsikkoesse, tekstitaidon koe, tyyliisuunta-artikkeli/-esitelmä

Ä16 (pakollinen)

Kieli, kirjallisuus ja identiteetti

- opitaan tuntemaan suomen kielen kehityksen vaiheita ja ymmärtämään eurooppalaisten kieli- ja kulttuurikontaktien vaikutus suomalaisen kulttuurin muotoutumiseen ja jatkuvaan muutokseen; tunnetaan suomalaisen kirjallisuuden keskeisiä teoksia ja teemoja; osataan arvioida suomalaisen kirjallisuuden merkitystä oman kulttuurin näkökulmasta kulttuurisen ja yksilöllisen identiteetin rakentajana ja myös purkajana
- keskeiset sisällöt: kulttuurinen konteksti – kielen ja kirjallisuuden merkitys kansallisen identiteetin rakentajana; suomen kielen muotoutuminen ja muuttuminen kansainvälisyssä ympäristössä; kielenohjailun periaatteita opiskelijan kielenkäytön näkökulmasta
- kurssin työt: tekstitaidon koe ja esseetine, kirjallisuusportfolio, kirjallisuuspaneeli tai muu suullinen kirjallisuustyö

Ä17 (valtakunnallinen syventävä)

Puheviestinnän taitojen syventäminen

- syvennetään tietoja vuorovaikutuksen luonteesta, ominaispiirteistä ja puhekuulttuurista; pohditaan esiintymisjännitystä, ryhmärooleja ja statusilmaisua, harjoitellaan esiintymistaitoja ja ryhmässä toimimisen taitoja
- analysoidaan puhutun kielen tekstuksia; opitaan tunnistamaan niiden rakenteita sekä luotettavuuteen ja vaikutta-

vuuteen liittyviä tekijöitä

- keskeiset sisällöt: verbaalinen ja nonverbaalinen viestintä; esiintymisen, neuvottelujen, kokousten ja erilaisten keskustelujen ominaispiirteet ja menettelytavat; esiintymis- ja ryhmätaitojen harjoittelua erilaisissa vuorovaikutustilanteissa; puheviestinnän kulttuuriset piirteet ja suomalainen puhekuulttuuri
- kurssin työt: suullisia viestintätehtäviä sekä yksin että ryhmässä; tunnittehtäviä

Ä18 (valtakunnallinen syventävä)

Tekstitaitojen syventäminen

- vahvistetaan taitoa lukea analyttisesti ja kriittisesti erilaisia tekstejä: taitoa eritellä, tulkita ja arvioida erilaisia tekstejä; varmennetaan taitoa kirjoittaa sisällöltään, rakenteeltaan ja tyyliään ehyttä ja johdonmukaista tekstiä; syvennetään ylioppilaskirjoituksissa vaadittavia taitoja, erityisesti kirjallisen ilmaisun taitoa: kykyä ymmärtää ja tulkita lukemaansa
- keskeiset sisällöt: tekstityypit ja -lajit; tekstianalyysi ja siinä tarvittavat käsitteet; tekstin rakentaminen: ideointi, suunnittelu, näkökulman valinta, jäsentely, muokkaaminen, tyylin hionta, otsikointi ja ulkoasun viimeistely; kielenhuolto
- kurssin työt: tekstitaidon kokeita

Ä19 (valtakunnallinen syventävä)

Kirjoittaminen ja nykykulttuuri

- käsitellään keskustellen ja kirjoittaen ajankohtaisia kielen, kirjallisuuden ja viestinnän teemoja; opitaan arvioimaan ja arvottamaan ajankohtaisia tekstejä eettisin perustein ja näkemään niiden merkityksen osana yhteiskunnallista keskustelua; löydetään nykykirjallisuudesta itseä kiinnostavia tekstejä ja osallistutaan niistä käytävään keskusteluun
- kurssin sisällöt: nykykirjallisuutta ja sen ilmiöitä; ajankohtaisia suullisia ja kirjallisia puheenvuoroja kieltä ja kulttuuria käsittelevistä aiheista; mediatekstien ajankohtaisaiheiden, ilmaisukeinojen ja vaikutusten tarkastelua; osallistumista lukija- ja kirjoittajayhteisöön
- kurssin työt: kirjallisuusseesee, esseekokeita

Ä10 (soveltava)

Elokuvakurssi

- syvennetään audiovisuaalisen kulttuurin medialukutaitoa; tutustutaan audiovisuaalisen kerronnan keinoihin; tutustutaan audiovisuaalisen kulttuurin historiaan; valmistetaan oma audiovisuaalinen tuotos
- keskeiset sisällöt: audiovisuaalisen kulttuurin historia ensimmäisistä liikkuvista kuvista musiikkivideoihin; kuvallisen ja audiovisuaalisen kerronnan keinoja: esimerkiksi kuvakulma, kuvakoko, kameranliike, rajaus, sommittelu, rytmi, montaasi; audiovisuaalisen tekstin valmistamisen vaiheet: synopsis, kuvakäsikirjoitus, kuvaaminen, editointi; oma ly-

hytelokuva tai musiikkivideo; elokuvanäytöksen järjestäminen

- kurssin työt: kuvausharjoituksia, synopsis, kuvakäsikirjoitus, lyhytelokuva

Ä111 (soveltava)

Luova kirjoittaminen

- tutustutaan erilaisiin luovan kirjoittamisen lajeihin ja keinoihin; opitaan arvioimaan sekä omia että muiden kaunokirjallisia tekstejä ja pystytään hiomaan omia tekstejä annetun palautteen pohjalta;; uskalletaan kokeilla erilaisia tyylejä
- kurssin sisällöt: erilaisia luovan kirjoittamisen lajeja, esimerkiksi kuvaus, dialogi, kohtaus ja pastissi; kirjoitetaan useita erilaisia tekstejä ja hiotaan niitä; osallistutaan ryhmässä kirjoittajayhteisöön, jossa annetaan palautetta ja keskustellaan teksteistä
- kurssin työt: Sovitaan kurssin alussa

Ä112 (soveltava)

Kirjallisuusdiplomi

- lukudiplomin tavoitteena on tukea opiskelijan lukuharrastusta
- kurssi suoritetaan itsenäisesti opettajan ohjeiden mukaan

Ä113 (soveltava)

Verkkolehti

- lukion verkkolehden sisällön suunnittelu ja tuottaminen (omat journalistiset tekstit, kuvat)
- julkaisun taittaminen InDesign-ohjelmalla
- toimittajan työhön tutustuminen oman tekemisen, asian-tuntijavierailujen ja koulutusten kautta
- kurssi suoritetaan osallistumalla verkkolehden toimitukseen

VIERAAT KIELET

Vieraiden kielten eri oppimäärien opetuksen yhteisenä tavoitteena on, että opiskelija

- rohkautuu hyödyntämään kielitaitoaan luovasti opiskelussa, työssä ja vapaa-aikana
- vankentaa kohdekielen osaamistaan, kielitajuun ja taitoon soveltaa kielitietoa myös kielirajat ylittäen
- kehittyä tavoitteellisenä kielten oppijana ja osaa soveltaa kieltenopiskelustrategioita
- ymmärtää monipuolisen kielitaidon merkityksen ja kielitaidon myötä kasvavat toimintamahdollisuudet
- osaa arvioida omaa osaamistaan sekä suunnitella kieliopinnojan tulevaisuuden tarpeita varten jatko-opintojen, työelämän ja kansainvälistymisen näkökulmasta.

Tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa eri kielissä tai oppimäärissä kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon tasot alla olevan taulukon mukaisesti ja osaa suhteuttaa omaa osaamistaan tavoitteeksi asetettuihin taitotasoihin. Opiskelija asettaa omia tavoitteitaan, arvioi taitojensa kehittymistä ja kehittää niitä edelleen.

Kieli, oppimäärä	Taito vaikuttuksessa	vuoro-Taitoteja	Tulkit	teks-Taitoteja	tuottaa teks-teja
Englanti A	B2.1	B2.1		B2.1	
Muut kielet A	B1.2	B1.2		B1.2	
Muut kielet B1	B1.1	B1.1		B1.1	
Muut kielet B2	A2.2	A2.2		A2.2	
Muut kielet B3	A2.1	A2.1		A2.1	

Arviointi

Vieraisa kielissä arviointi perustuu vieraiden kielten yhteisten tavoitteiden sekä kieli- ja oppimääräkohtaisten erityisten tavoitteiden saavuttamiseen. Kullakin kurssilla otetaan huomioon kurssikohtaiset painotukset sekä niihin läheisesti nivoutuvat vieraiden kielten yhteiset ja oppimääräkohtaiset tavoitteet. Kaikilla kursseilla annetaan monipuolisesti palautetta opiskelijan edistymisestä oppimisprosessin eri vaiheissa.

Arvioinnin tukena ja opiskelijan itse- ja vertaisarvioinnin välineenä käytetään soveltuvin osin Eurooppalaiseen viitekehukseen perustuvaa kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa, johon voi tutustua täällä: <http://www.O2.oph.fi/ops/taitotasosteikko.pdf>

A-oppimäärän syventävän kurssin 8 ja B1-oppimäärän syventävän kurssin 6 suorituksen arviointi perustuu Opetushallituksen tuottamasta suullisen kielitaidon kokeesta saatuun arvosanaan ja muihin kurssin aikaisiin näyttöihin. Kurssit arvioidaan numeroin käyttäen asteikkoa 4–10. Myös kurssiin kuuluva suullisen kielitaidon koe arvioidaan numeroin käyttäen asteikkoa 4–10. Suullisen kielitaidon kokeesta annetaan erillinen todistus lukion päättötodistuksen liitteenä.

Oppimäärän vaihtaminen

Opiskelijan on tarkoituksenmukaista jatkaa aloittamansa oppimäärän opintoja pitkäjänteisesti. Oppimäärää vaihdettaessa vieraassa kielessä pidemmästä oppimäärästä lyhyempään kurssiin luetaan hyväksi seuraavasti:

Kurssit A-oppimäärä	B1-oppimäärä	B2-oppimäärä	B3-oppimäärä
Kurssi 1	1	1	3
Kurssi 2	2	3	5
Kurssi 3	3	4	6

Kurssi	4	4	2	4
Kurssi	6	5	5	7
Kurssi	7	7	6	8
Kurssi	8	6		

Muut pidemmän oppimäärän mukaiset opinnot voivat olla lyhyemmän oppimäärän syventäviä tai soveltavia kursseja opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla. Jos opiskelija pyytää, hänelle tulee järjestää mahdollisuus lisänäyttöihin osaamistason toteamiseksi. Siirryttäessä lyhyemmästä pitempään oppimäärään voidaan opiskelijalta edellyttää lisänäyttöjä, ja tässä yhteydessä myös arvosana harkitaan uudelleen. Opiskelija voi opiskella myös toisen oppimäärän kursseja oppimäärää vaihtamatta. Tällöin kyseessä olevat kurssit voidaan lukea opiskelijan varsinaisen oppimäärän syventäviksi tai soveltaviksi kursseiksi.

RUOTSIN KIELI

Tavoitteet

- antaa valmiudet ymmärtää ja käyttää suullisesti ja kirjallisesti ruotsin kieltä
- kehittää kaikkia kielitaidon osa-alueita
- motivoida ja tukea omaehtoista kielen opiskelua
- antaa tietoja Pohjoismaista, niiden elinoloista, kulttuurista ja yhteistyöstä
- rohkaista opiskelijoita vastaamaan kansainvälistymisen haasteisiin

A-RUOTSI

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kursseja 1-6, syventäviä 7-10
- pakolliset kurssit on tarkoitettu suoritettaviksi numerjärjestyksessä
- syventävä 10 kurssi (starttikurssi) on heti lukion alussa; syventävä 9 kurssi (abikurssi) heti abivuoden alussa
- mahdollisista itsenäisistä suorituksista on sovittava opettajan kanssa
- kurssikoe
- kurssit arvostellaan numeroarvosanoin

RUA1 ruotsinkielinen maailmani

- Opiskelija oppii kertomaan ruotiks itsestään, perheestään, ystävästään ja harrastuksistaan.
- Kurssilla kerrataan kieliopin perusasiat: aikamuodot, sana-

järjestys, substantiiveja ja pronomineja.

- Lisäksi opitaan uusia rakenteita ja laajennetaan sanavarastoa. Opiskelija oppii myös viestimään monipuolisesti. Kursin hyväksyminen edellyttää aktiivista läsnäoloa, sanakokeiden ja kotiaineiden
- tekemistä sekä hyväksytyä loppukoetta.

RUA2 Ihminen verkostoissa

- Opiskelija oppii kertomaan itsestään ihmisenä, perheestään, vaateuksestaan sekä Tukholmassa
- vierailusta ja ruotsalaisesta ruokakulttuurista. Opiskelija kertoo ja oppii lisää sanajärjestyksestä
- ja adjektiiveista, lukusanoista ja verbioipista. Opiskelija oppii myös viestimään monipuolisesti.
- Kurssin hyväksymisen kriteerit ovat samat kuin kurssissa 1.

RUA3 Pohjoismaisia kulttuuri-ilmiöitä

- Opiskelija oppii kertomaan omasta maastaan, sen luonnosta ja sijainnista suhteessa muuhun
- Pohjolaan ja Eurooppaan. Kurssilla tutustutaan suomenruotsalaisiin ja heidän tapoihinsa. Suomalai-
- suutta tarkastellaan myös monikulttuurisuuden viitekehiksessä. Kielipin pääkohtia ovat esim.
- pronominit ja substantiivien muotojen käyttö. Sanasto laajenee ja uusia rakenteita opitaan. Opiskelija oppii viestimään monipuolisesti.
- Kurssin hyväksymisen kriteerit ovat samat kuin 1. kurssissa.

RUA4 (pakollinen)

Elinympäristömme

- luonto, ympäristö, tekniikka ja viestintä

RUA5 (pakollinen)

Opiskelu ja työ

- työ, elinkeinot, opiskelu sekä palvelutilanteet yhteiskunnassamme

RUA6 (pakollinen)

Kulttuuri ja sen tekijöitä

- kulttuurin laaja-alainen käsittely

RUA7 (valtakunnallinen syventävä)

Puhu ja ymmärrä paremmin

- kurssilla harjoitetaan puheviestinnän strategioita ja suullisen kielen käyttöä eri tilanteissa A-ruotsin osaamiselle asetettujen tavoitteiden mukaisesti
- puhumisen harjoittelun aiheina ovat ajankohtaiset tapahtumat ja muiden kurssien aihepiirit. Puhumista harjoitellaan

kyseisiin aiheisiin liittyvien eritasoisten tekstien ja puheen ymmärtämistä harjoittavan materiaalin avulla.

- opetusmuotoina pari- ja ryhmäkeskustelut, roolileikit, väitetyt, puheet, esitelmät ym. suullisen viestinnän keinot
- kurssilla pidetään suullista kielitaitoa mittaava koe
- kurssi arvioidaan 4-10 (suullisen kielitaidon koe on osa kurssisuoritusta)

RUA8 (valtakunnallinen syventävä)

Tiede, talous ja tekniikka

- eri tieteenalat, tekniikan saavutukset ja yritys-elämä

RUA9 (syventävä)

Abikurssi

- harjoittaa kaikkia kielitaidon osa-alueita
- kertoo kielioppirakenteet

Pakolliset kurssit sisältävät uusien rakenteiden ja aikaisemmin opittujen kertaamisen lisäksi suullisen ja kirjallisen ilmaisuuden sekä tekstin ja kuullun ymmärtämisen harjoittelua. Syventävät kurssit sisältävät rakenteiden kertausta, kuunteleharjoituksia, kirjoitelmia, tekstinymmärtämistä ja referaattien laatimista

B-RUOTSI

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kurssit 1-5, syventäviä 6-9
- kurssit arvostellaan numeroarvosanoin
- arvosana määräytyy kurssin päättökokeen, esitelmien ja projektitöiden perusteella kurssin alussa sovittavalla tavalla
- suullisten esitelmien ja kirjallisten töiden tulee olla tehtyjä ennen kurssisuorituksen hyväksymistä
- kurssissa kurssikoe
- kurssit arvostellaan numeroarvosanoin

RUB1

- Opiskelija oppii kertomaan ruotsiksi itsestään, perheestään, harrastuksistaan ja vapaa-ajastaan sekä asumisestaan. Kurssilla kerrataan kielioopin perusasiat, kuten aikamuodot, päälauseen sanajärjestys, substantiivien ja adjektiivien taitutus, ja opitaan uusia rakenteita sekä laajennetaan sanavarastoa. Opiskelija oppii myös viestimään ruotsiksi monipuolisesti.
- Kurssi suoritetaan aktiivisella läsnäololla, sanakokeilla, kotiaineilla sekä hyväksytyllä loppukokeella.

RUB2

- Kurssin aiheina ovat hyvinvointi ja hyvä elämä, vaatteet ja tyyli, asuminen, ystävyys ja ihmissuhteet sekä matkustaminen. Kurssilla harjoitellaan sekä suullista että kirjallista tuot-

tamista mahdollisimman monipuolisesti. Kielioipissa opiskellaan lukusanoja, pronomineja, sivulauseita, adjektiivien vertailua sekä käskymuotoa.

- Kurssi suoritetaan aktiivisella läsnäololla, sanakokeilla, kotiaineilla sekä hyväksytyllä loppukokeella.

RUB3 (pakollinen)

Suomi, Pohjoismaat ja Eurooppa

- kotimaa, suomenruotsalaisuus, vertailu muihin Pohjoismaihin sekä Suomi pohjoismaisena valtiona Euroopassa
- kulttuuri-identiteetti ja kulttuurien tuntemus
- rakenteet: substantiivien määräysmuodot, verbioppi, eri pronominit

RUB4 (pakollinen)

Elämää yhdessä ja erikseen

- elämänarvot, ihmissuhteet, sukupuolten ja ikäryhmien kohtaaminen opiskelussa ja työssä sekä ajankohtaiset yhteiskunnalliset ilmiöt
- rakenteet: pronomineja, verbioppia (mm. partiisiin preesens, konditionaali)

RUB5 (pakollinen)

Elinympäristömme

- luonto, muuttuva elin- ja työympäristö sekä joukkoviestimet
- kestävä kehitys, teknologia ja yhteiskunta, viestintä- ja mediaosaaminen
- käsitellään oppikirjan osiot 1-3 (4-6 abikurssilla)
- rakenteet: passiivit, partiipit, pronominit, vahvat verbit jne.

RUB6 (valtakunnallinen syventävä)

Puhu ja ymmärrä paremmin

- kurssilla harjoitetaan erilaisia puhetilanteita ja suullisen kielen käyttöä oppimäärälle asetettujen tavoitteiden mukaisesti
- puhumisen harjoittelun aiheina ovat ajankohtaiset pohjoismaiset tapahtumat ja muiden kurssien aihepiirit
- kurssi vankentaa myös jokapäiväisen elämän kielenkäyttötilanteissa tarvittavaa suullista kielitaitoa
- puhumista harjoitellaan kyseisiin aiheisiin liittyvien tekstien ja puheen ymmärtämistä harjoittavien materiaalien avulla
- kurssilla pidetään suullista kielitaitoa mittaava koe
- kurssi arvioidaan 4-10 (suullisen kielitaidon koe on osa kurssisuoritusta)

RUB7 (valtakunnallinen syventävä)

Yhteinen maailma ja kansainvälistyminen

- opiskelu, työelämä, armeija, kehitysmaiden ongelmat, yhteiskunta ja päätöksentekoon osallistuminen
- kansainvälinen vaikuttaminen ja vastuu

RUB8 (syventävä)

Starttikurssi

kurssi on tarkoitettu oppilaille, jotka haluavat tietojen täydennystä tai nohnutuneen kertausta ennen varsinaisten lukiokurssien alkua

RUB9 (syventävä)

Abikurssi

- käsitellään RUB 5:n oppikirjan osiot 4-6
- kerrataan kahden edellisen vuoden rakenteet ja harjoitellaan yo-kirjoitusten kaikkia osa-alueita

Pakolliset kurssit sisältävät uusia rakenteita ja aikaisemmin opitun kertaamista. Lisäksi niihin kuuluu suullisen ja kirjallisen ilmaisen sekä tekstin ja kuullun ymmärtämisen harjoittelua

Syventävät kurssit sisältävät rakenteiden kertausta, kuunteluharjoituksia, kirjoitelmia, tekstien ymmärtämisharjoituksia sekä tiivistelmien tekoa.

ENGLANNIN KIELI

Tavoitteet

- Englannin kielen A-oppimäärän opetuksen erityisenä tavoitteena on, että opiskelija
- kehittyy englannin kielen käyttäjänä sekä toimijana kulttuurisesti moninaisessa maailmassa niin paikallisissa, kansallisissa, eurooppalaisissa kuin globaaleissa yhteisöissä
- ymmärtää englannin kielen merkityksen ja roolin kansainvälisen kommunikaation kielenä
- osaa arvioida oman osaamisensa riittävyyttä jatko-opintojen näkökulmasta
- osaa suunnitella kieliopintojaan tulevaisuuden tarpeita varten työelämän ja kansainvälistymisen näkökulmista
- saa kokemuksia laajempien englanninkielisten tekstien lukemisesta, tulkitsemisesta ja käsitteystä
- osaa suhteuttaa omaa osaamistaan kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon tasoon B2.1 ja arvioida omien taitojensa kehittymistä sekä kehittää taitojaan edelleen.

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kurssit 1-6, syventäviä 7-10

- pakolliset suoritetaan numerojärjestyksessä
- syventäviä kurssi 10 ensimmäisen pakollisen kurssin jälkeen; kurssit 7 ja 9 ennen yo-kirjoituksia
- syventävä kurssi 8 suositellaan suoritettavaksi toisen opiskeluvuoden aikana
- kurssien arvioinnin pohjana on jatkuva opiskelu ja sen seuranta sekä suoritettut testit
- kurssien tarkemmat arviointiperusteet esitellään erikseen kunkin kurssin alkaessa
- mahdollisista itsenäisistä suorituksista on sovittava erikseen opettajan ja rehtorin kanssa
- kurseissa 1-6 kurssikoe ja numeroarviointi
- kurseissa 7 ja 9 tuntikokeita eri osa-alueista, tarvittaessa kurssikoe; numeroarviointi
- kurssi 8, suullinen koe koeviikolla; numeroarviointi
- kurssi 10, tuntikokeita eri osa-alueista, ei kurssikoetta; suoritusmerkintä

ENA1 (pakollinen)

Englannin kieli ja maailmani

- kurssilla kartoitetaan opiskelijan englannin eri osa-alueiden osaamista ja kehitetään perusopetuksessa saavutettuja taitoja suullisesti ja kirjallisesti.
- aihepiirit ja kielenkäyttölanteet liittyvät opiskeluun, nuoren elämänpäiriin ja kielenkäyttötarpeisiin kansainvälistyvässä maailmassa
- rakenteet: aikamuodot, ehtolauseet, liitekysymykset

ENA2 (pakollinen)

Ihminen verkostoissa

- kurssilla harjoitellaan kielenkäyttöä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (keskustelu, kuuntelu, omien mielipiteiden esittäminen) eri viestintäkanavia käyttäen.
- käsitellään ihmissuhteisiin liittyviä teemoja ja niiden yhteydessä psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia ja myös teknologian merkitystä vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.
- rakenteet: sanajärjestys, persoonapronominit, passiivi, ajan ja paikan prepositiot

ENA3 (pakollinen)

Kulttuuri-ilmioitä

- kurssilla laajennetaan ja syvennetään opiskelijoiden monilukutaitoa.
- tehdään eri tekstilajien tuotoksia, mm. käännöksiä ja arvoskeluja
- aihepiireinä ovat erilaiset kulttuuriset ilmiöt, englanninkieliset mediat sekä luova toiminta.
- rakenteet: substantiivit, artikkelit, genetiivi

ENA4 (pakollinen)

Yhteiskunta ja ympäröivä maailma

- kurssin aiheena on nuoren oman lähiyhteiskunnan lisäksi myös toisenlaiset kulttuurit
- harjoitellaan kantaa ottavia aineita, referointia ja kuuntelua sekä omien mielipiteiden ilmaisemista suullisesti
- rakenteet: infinitiivi, ing -muoto, that -lause, konjunktiot, epäsuora kerronta, kansallisuus sanat

ENA5 (pakollinen)

Kulttuuri

- kurssilla tutustutaan monipuolisesti eri kulttuurimuotoihin (kirjallisuus, elokuvat, teatteri, musiikki, muut taiteet)
- kurssin aikana opiskelija lukee englanninkielisen kirjan ja pitää siitä suullisen esitelmän, kirjoittaa laajempia tuotoksia valitsemiltaan kulttuurin osa-alueilta
- rakenteet: substantiivit ja artikkelit, välimerkit ja isot alkukirjaimet

ENA6 (pakollinen)

Talous, tiede, tekniikka

- kurssilla tutustutaan tieteen, teknologian ja talouden saavutuksiin
- opiskelussa keskitytään sanaston lisäämiseen ja sen käyttämiseen suullisesti ja kirjallisesti sekä tehdään vaativampia tekstinymmärrystehtäviä
- rakenteet: indefiniittipronominit, prepositiot, lauselyhennot, sanojen muodostus, paljoussanat, numeraalit

ENA7 (valtakunnallinen syventävä)

Luonto ja kestävä kehitys

- kurssilla perehdytään ympäristökysymyksiin lukemalla pidempää autenttisia tekstejä
- harjoitellaan erityisesti vaativampien tekstien ymmärtämistä, kirjoitetaan aineita, referaatteja, käännöksiä ja kannanottoja teksteihin perustuen
- kurssiin sisältyy myös suullista harjoitusta
- rakenteet: verbiopin kertausta

ENA8 (valtakunnallinen syventävä)

Puhu ja ymmärrä paremmin

- kurssilla harjoitetaan puheviestinnän strategioita ja suullisen kielen käyttöä eri tilanteissa englannin osaamiselle asetettujen tavoitteiden mukaisesti
- puhumisen harjoittelun aiheina ovat ajankohtaiset tapahtumat ja muiden kurssien aihepiirit. Puhumista harjoitellaan kyseisiin aiheisiin liittyvien eritasoisten tekstien ja puheen ymmärtämistä harjoittavien materiaalien avulla

- opetusmuotoina ääntämisharjoitukset, pari- ja ryhmäkeskustelut, roolileikit, väittelyt, puheet, esitelmät ym. suullisen viestinnän keinot

ENA9 (koulukohtainen syventävä)

Abikurssi

- kurssin aiheina yleismaailmalliset kehityslinjat, ajankohtaiset tapahtumat ja erilaiset maailmankuvat
- kurssi valmentaa opiskelijaa yo-koetta varten
- kurssilla tehdään tekstin ymmärtämistä, rakenteita, kuuntelua, opiskellaan lisäsanastoa, kirjoitetaan aineita ja referaatteja ym. osittain opiskelijan oman ohjelman mukaisesti eriyttäen

ENA10 (paikallinen syventävä)

Perusopintoja tukeva kurssi

- tarkoitettu ensimmäisen vuoden pakollisilla kursseilla heikosti tai tyydyttävästi menestyneille.
- kerrataan ja vahvistetaan perusopetuksessa opittuja asioita
- sanaston ja rakenteiden kertauksen lisäksi kurssilla harjoitellaan monipuolisesti sekä englannin ymmärtämistä että tuottamista.
- arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

RANSKAN KIELI

A-RANSKA

Tavoitteet

- antaa opiskelijalle hyvä ranskankielinen pohja, jonka avulla hän pystyy edelleen kehittämään kielen taitojaan haluamallaan alalla
- kieli hallitaan niin hyvin, että opiskelija pystyy ymmärtämään vaikeahkoa ranskankielistä tekstiä ja seuraamaan aihepiiriltään arkielämää vaativampaa ranskankielistä keskustelua
- luoda mahdollisimman hyvä valmius ilmaista itseään ranskaksi
- lisätä ranskankielisen kulttuurin ja yhteiskuntaelämän tuntemusta ja ymmärtämistä

Suoritusohjeet ja arviointi

- 1. vuosi: kurssit 1-3 (pakollisia)
- 2. vuosi: kurssit 4-5 (pakollisia) joko syventävä kurssi 7 tai 8
- 3. vuosi: kurssi 6 (pakollinen) ja syventävä 9
- kurssit arvioidaan numeroarvosanoin
- arvosana määräytyy loppukokeen ja tuntiosaamisen, kirjoitelmien ja esitysten perusteella

RAA1 (pakollinen)

Kieli ja maailmani

- Kurssilla opiskelija oppii asettamaan itselleen ranskan kielen opiskelun tavoitteita ja löytämään itselleen sopivia opiskelustrategioita. Kieli nähdään monimuotoisena kulttuurisen osaamisen välineenä. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskeluun, nuoren elämänpiiriin ja kielenkäyttötarpeisiin.

RAA2 (pakollinen)

Ihminen verkostoissa

- Kurssilla opiskelija syventää viestintätaitojaan. Aiheina ovat ihmissuhteisiin liittyvät teemat ja niiden yhteydessä käsitellään psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia. Pohditaan myös teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.

RAA3 (pakollinen)

Kulttuuri-ilmiötä

- Kurssilla laajennetaan ja syvennetään monilukutaitoa. Kurssilla tehdään eri tekstilajien tuotoksia painottaen tekstilajille ominaista kielellistä tarkkuutta. Aihepiireinä ovat erilaiset kulttuuriset ilmiöt, kohdekieliset mediat sekä luova toiminta.

RAA4 (pakollinen)

Yhteiskunta ja ympäröivä maailma

- tutustutaan ranskankielisiin maihin (La Francophonie) ja niistä suullinen esitys
- käsitellään yhteiskunnallisia tekstejä
- aikailmaukset, indefiniittipronomineja, possessiivisuus, infinitiivirakenteet

RAA5 (pakollinen)

Kulttuuri

- tutustutaan oppilaan valinnan mukaan ranskankielisen kulttuurin eri osa-alueisiin; kukin oppilas laatii laajahkon tuotoksen ja esittää sen
- passé simple, partiisiin perfektin taipuminen, artikkelit, adjektiivit

RAA6 (pakollinen)

Tiede, talous ja tekniikka

- käsitellään aiheeseen liittyviä tekstejä
- syvennetään verbioppia

RAA8 (valtakunnallinen syventävä)

Puhu ja ymmärrä paremmin

- kurssilla harjoitetaan puheviestinnän strategioita ja suullisen kielen käyttöä eri tilanteissa ranskan osaamiselle asetettujen tavoitteiden mukaisesti
- puhumisen harjoittelun aiheina ovat ajankohtaiset tapahtumat ja muiden kurssien aihepiirit
- puhumista harjoitellaan kyseisiin aiheisiin liittyvien eritasoisten tekstien ja puheen ymmärtämistä harjoittavien materiaalien avulla
- opetusmuotoina pari- ja ryhmäkeskustelut, roolileikit, väitelyt, puheet, esitelmät, ym. suullisen viestinnän keinot

RAA9 (koulukohtainen syventävä)

Abikurssi

- erilaisia ylioppilaskirjoituksiin valmentavia tekstejä ja pronominien kertausta

B2- JA B3-RANSKA

Tavoitteet

- antaa opiskelijalle riittävän hyvän ranskan kielen ja kulttuurin tuntemus niin, että hän selviytyy jokapäiväisen elämän viestintätehtävissä ja tilanteissa sekä pystyy omatoimisesti koulun jälkeen kehittämään kielitaitoaan

Suoritusohjeet ja arviointi

- B3-ranskan lukio-opiskelu alkaa kahdella ensimmäisen vuoden alkuun sijoittuvalla yläasteen ranskan B2-kieli oppimäärää vastaavalla johdantokurssilla, jotka nivELYTÄVÄT luki-ossa jatkuvan B2-ranskan ensimmäiseen kurssiin
- B3-ranskan oppimäärä 8-9 kurssia koostuu kahdesta johdantokurssista ja seitsemästä B2-ranskan kurssista
- kurssit suoritetaan numerojärjestyksessä
- kurssit arvostellaan numeroarvosanoin, johdantokurssissa pääpaino on suullisella osaamisella. Muiden kurssien kohdalla arvosana määräytyy kurssin loppukokeen ja tuntiosaimisen, kirjoitelmien ja esitysten perusteella

RAB31 (valtakunnallinen syventävä)

Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen

- Kurssilla tutustutaan opiskeltavan kielen asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskeleemiin tai osaamiin kieliin. Harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia.

RAB32 (valtakunnallinen syventävä)

Matkalla maailmassa

- Kurssilla harjoitellaan selviytymistä erilaisissa matkustamiseen liittyvissä sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa ja tavannomaisissa asiointitilanteissa. Opetellaan lisää kompensatiokeinojen ja muiden viestintästrategioiden käyttöä.

RAB23/RAB33 (valtakunnallinen syventävä)

Elämän tärkeitä asioita

- Kurssilla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavien käyttäen. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin ja verkostoihin, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin.

RAB24/RAB34 (valtakunnallinen syventävä)

Monenlaista elämää

- Kurssilla kiinnitetään huomiota sosiaalisten koodien mahdollisiin eroavuuksiin vuorovaikutuksessa. Harjoitellaan pienimuotoista kirjallista viestintää. Kurssin aihepiirit käsittelevät viestintää kulttuurien välisissä kohtaamisissa Suomessa ja ulkomailla.

RAB25/RAB35 (valtakunnallinen syventävä)

Ennen ja nyt

- käsitellään terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä asioita
- vertaillaan elämää ennen ja nyt; lyhyt katsaus Ranskan historiaan
- subjunktiivi, lisää relatiivipronomineja

RAB26/RAB36 (valtakunnallinen syventävä)

Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat

- aiheina Ranskan koulujärjestelmä ja tutustutaan erilaisiin ammatteihin
- työpaikkahaastattelu
- passiivi ja sen vastineet, epäsuora kysymys

RAB27/RAB37 (valtakunnallinen syventävä)

Kulttuuri

- käsitellään eri kulttuurialueisiin liittyviä tekstejä
- passé simple, indefiniittipronomineja, lauseen vastikkeet

RAB28/RAB38 (valtakunnallinen syventävä)

Yhteinen maapallomme

- yhteiskunnallisia tekstejä
- syventävää verbioppia

RAB29/RAB39 (valtakunnallinen syventävä)

Tiede ja tekniikka

- aiheisiin liittyviä tekstejä ja autenttista materiaalia
- kerrataan rakenteita erityisesti pronomineja

RAB210/RAB310 (soveltava)

Puhu ja ymmärrä paremmin

- kurssilla harjoitetaan puheviestinnän strategioita ja suullisen kielen käyttöä eri tilanteissa ranskan osaamiselle asetettujen tavoitteiden mukaisesti
- puhumisen harjoittelun aiheina ovat ajankohtaiset tapahtumat ja muiden kurssien aihepiirit. Puhumista harjoitellaan kyseisiin aiheisiin liittyvien eritasoisten tekstien ja puheen ymmärtämistä harjoittavien materiaalien avulla
- opetusmuotoina pari. Ja ryhmäkeskustelut, roolileikit, väitelyt, puheet, esitelmät ym. suullisviestinnän keinot
- voidaan toteuttaa yhdessä a-kielen kanssa.

SAKSAN KIELI

A-SAKSA

Tavoitteet

- Opetuksen tavoitteena on, että opiskelija
- omaksuu tietoa saksankielisestä kielialueesta, sen asukkaista ja elintavoista
- osaa viestiä luontevasti saksaksi erilaisissa tilanteissa sekä suullisesti että kirjallisesti
- pystyy ymmärtämään vaativahkoakin tekstiä ja puhetta
- osaa suhteuttaa omaa osaamistaan kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon tasoon B1.2 ja arvioida omien taitojensa kehittymistä sekä motivoituu kehittämään taitojaan edelleen
- Lisäksi opiskelijoita kannustetaan osallistumaan opiskelijavaihtoihin sekä suorittamaan kansainvälinen kielidiplomi (DSD I ja DSD II) lukioaikana.

DSD I ja DSD II -kielidiplomit

Deutsches Sprachdiplom I ja II ovat Saksan liittotasavallan opetusviranomaisten hyväksymiä kansainvälisiä, maksuttomia kielikokeita, jotka voi suorittaa lukiossamme. Ne ovat osoitus hyvästä saksan kielen taidosta ja mahdollistavat opiskelun, työharjoittelun ja työhön hakemisen saksalaiselle kielialueelle ilman kielikoetta. Korkeakoulutasoiseen opiskeluun vaaditaan Sprachdiplom II. DSD-tutkintoja järjestetään vuosittain yli 60 maassa virallisesti hyväksytyissä kielidiplomikouluissa (Sprachdiplomschule).

Suoritusohjeet ja arviointi

- 1.vuosi: kurssit 1-3 (pakollisia)
2.vuosi: kurssit 4-5 (pakollisia) ja 7 (syventävä), 10 (DSD I paikallinen syventävä)
3.vuosi: kurssit 6 (pakollinen) ja 9 (paikallinen syventävä), 11 (DSD II paikallinen syventävä)
Pakolliset kurssit ja suullisen kielitaidon kurssi sekä siihen kuuluva suullinen koe arvioidaan numeroin. Suullisen kielitaidon kokeesta annetaan myös erillinen todistus lukion päättötodistuksen liitteenä.
Paikalliset syventävät kurssit arvioidaan A-saksassa seuraavasti:
SAA 9 numeroarvosana
SAB11/SAA 10 suoritusmerkintä ja erillinen todistus (DSD I)
SAA 11 suoritusmerkintä ja erillinen todistus (DSD II)

SAA1 Kieli ja maailmani

Kurssilla pohditaan maailman kielellistä monimuotoisuutta ja kielitaitoa välineenä kasvattaa kulttuurista osaamista. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskeluun, nuoren elämänpäiiriin ja kielenkäyttötarpeisiin. Lisäksi kurssilla kartoitetaan opiskelijan osaamista kielitaidon eri osa-alueilla ja arvioidaan omia kielenopiskelutaitoja.

SAA2 Ihminen verkostoissa

Kurssilla harjoitellaan erilaisia viestintätilanteita. Syvennetään taitoa toimia aktiivisena keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä sekä harjaannutetaan taitoa ilmaista mielipiteitä. Kurssilla teemoina ovat mm. ihmishuhtet, hyvinvointi ja digitalisaatio.

SAA3 Kulttuuri-ilmioitä

Kurssilla laajennetaan ja syvennetään monilukutaitoa ja laaditaan eri tekstilajien tuotoksia painottaen tekstilajille ominaista kielellistä tarkkuutta. Aihepiireinä ovat erilaiset kulttuuriset ilmiöt, saksankieliset mediat sekä luova toiminta.

SAA4 (pakollinen)

Yhteiskunta ja ympäröivä maailma

- kurssilla syvennyttään yhteiskunnallisiin, maantieteellisiin ja ekologisiin teemoihin. Harjoitellaan erityisesti tiivistelmän laadintaa
- kieliopista konditionaali ja konjunktivi, sukusäännöt ja artikkelin käyttö, maantieteelliset nimet

SAA5 (pakollinen)

Kulttuuri

- kurssin aikana tutustutaan mahdollisimman monipuolisesti saksalaisen kulttuurin eri osa-alueisiin
- kurssilla luetaan saksankielinen kaunokirjallinen teos, joka

esitellään suullisesti tai kirjallisesti

- kieliopista partisiipit, adjektiivin taivutuksen ja sanajärjestyksen kertausta, substantivoituid adjektiivit, rektioita

SAA6 (pakollinen)

Tiede, talous ja tekniikka

- kurssilla painotetaan ymmärtämisvalmiuksien lisäämistä aiempaa vaativamman kieliaineksen avulla
- aihepiireinä ovat tiede, talous ja tekniikka
- tutustutaan saksankielisiin julkaisuihin, myös Internetissä
- kieliopista vahvojen verbien kertausta, kaksoisinfinitiivi, pronomeja, passiivi, imperatiivi

SAA7 (valtakunnallinen syventävä)

Luonto ja kestävä kehitys

- Tarjotaan parillisina vuosina (lukuvuonna 2016-17)
- kurssilla keskitytään ajankohtaisiin globaaleihin ilmiöihin, kuten ympäristön saastuminen ja pakolaiskysymykset
 - kerrataan aiemmin opittua kielioppia
 - pyritään kielitaidon monipuoliseen kehittämiseen

SAA8 (valtakunnallinen syventävä)/ SAA11 Sprachdiplom

DSD (kielidiplomikurssi)

tarjotaan parittomina vuosina (2017-18)

Tavoitteet ja sisältö:

- Kurssin tavoitteena on saavuttaa Saksan korkeakouluissa ja yliopistoissa vaadittava kielen hallinnan taso sekä valmiudet suorittaa Deutsches Sprachdiplom II -koe. Kurssilla tehdään runsaasti monipuolisia suullisia ja kirjallisia harjoituksia kielitaidon aktivoimiseksi, myös natiiviopettajan johdolla. Perehdytään syvällisesti saksankieliseen kulttuuriin ja maantuntemukseen. Kirjoitelmia ja projektityöskentelyä, jonka puitteissa opiskelija keskittyy erityisesti yhteen, itse valitsemaansa aiheeseen.
- Arviointi:
- jatkuva arviointi; suoritusmerkintä.
- Sprachdiplom II-koe joulu-tammikuussa

SAA9 (koulukohtainen syventävä)

Yhteinen maailma ja kansainvälistyminen

- kurssin aiheina yleismaailmalliset kehityslinjat, ajankohtaiset tapahtumat ja erilaiset maailmankuvat
- valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin monipuolisten harjoitusten avulla: tehdään tekstin ymmärtämisä, rakenteita, kuunteluita, opiskellaan lisäsanastoa, kirjoitetaan aineita ja referaatteja ym. osittain opiskelijan oman ohjelman mukaisesti eriyttään

SAKSAN KIELI (B2 JA B3)

Tavoitteet

Opetuksen tavoitteena on, että opiskelija

- omaksuu tietoa saksankielisestä kielialueesta, sen asukkaista ja elintavoista
- oppii viestimään saksaksi erilaisissa tilanteissa suullisesti ja kirjallisesti
- osaa suhteuttaa omaa osaamistaan kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon tasoon A2.2 ja motivoituu kehittämään taitojaan edelleen
- Opiskelijoita kannustetaan suorittamaan kansainvälinen kielidiplomi (DSD I).

Suoritusohjeet ja arviointi

- B3-saksan lukio-opiskelu alkaa kahdella ensimmäisen vuoden alkuun sijoituvalla johdantokurssilla, jotka vastaavat yläkoulun B2-saksan oppimäärää. Johdantokurssit niveltävät lukiossa jatkuvan B2-saksan ensimmäisen kurssiin (SAB21).
- kurssit suoritetaan numerojärjestyksessä
- kurssit arvioidaan numeroarvosanoin; poikkeuksena DSD-kurssi (paikallinen syventävä), josta saa suoritusmerkinnän ja erillisen todistuksen.

SAB31 (valtakunnallinen syventävä)

Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen

Kurssilla tutustutaan saksan kielen asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskelemiin tai osaamiin kielisiin. Harjoitellaan ääntämistä ja intonaatiota sekä vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa.

SAB32 (valtakunnallinen syventävä)

Matkalla maailmassa

Kurssilla harjoitellaan selviytymistä tavanomaisissa asiointitilanteissa. Opetellaan lisää kompensatiokeinojen ja muiden viestintästrategioiden käyttöä.

SAB23/SAB33 (valtakunnallinen syventävä)

Elämän tärkeitä asioita

Monipuolistetaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin ja verkostoihin. Arvioidaan omia kielenopiskelutaitoja ja asetetaan tavoitteita omalle oppimiselle.

SAB24/SAB34 (valtakunnallinen syventävä)

Monenlaista elämää

Kurssilla kiinnitetään erityishuomiota kulttuurieroihin vuorovaikutuksessa. Harjoitellaan myös pienimuotoista kirjallista viestintää.

SAB25/SAB35 (valtakunnallinen syventävä)

Ennen ja nyt

kurssilla käsitellään elämää ennen ja nyt sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta

- opitaan erilaisia puheviestinnän strategioita
- harjoitellaan ohjatun kirjoitelman laadintaa

SAB26/SAB36 (valtakunnallinen syventävä)

Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat

- opitaan kertomaan omista tulevaisuuden suunnitelmista sekä suullisesti että kirjallisesti
- laajennetaan koulun, opiskeluun ja työelämään liittyvän sanaston hallintaa

SAB27/SAB37 (valtakunnallinen syventävä)

Kulttuuri

- perehdytään saksankieliseen kulttuuriin sen eri ilmenemismuodoissa (kuvataide, kirjallisuus, musiikki, elokuva, teatteri ja urheilu)
- harjoitetaan kaikkia kielitaidon osa-alueita
- pyritään tekemään kulttuuriaiheinen opintokäynti

SAB28/SAB38 (valtakunnallinen syventävä)

Yhteinen maapallomme

- käsitellään maapallon tilaan ja tulevaisuuteen liittyviä yleisajaisia tekstejä ja ajankohtaisia mediatekstejä
- opitaan erilaisia ymmärtävän lukemisen ja tekstin tiivistämisen strategioita
- opitaan laatimaan kuvaus/selostus suullisesti ja kirjallisesti

SAB29/SAB39 (valtakunnallinen syventävä)

Tiede ja tekniikka / Abikurssi

- harjoitellaan eri tieteenaloihin liittyvien yleistajuisten tekstien ymmärtämistä
- valmistaudutaan yo-kirjoituksiin kertaamalla keskeistä kielioppia, tekemällä tekstin- ja kuullunymmärtämisharjoituksia ja kirjoittamalla aineita

SAB210/SAB310 (valtakunnallinen syventävä)

Luonto ja kestävä kehitys

- pyritään kartuttamaan luontoon ja sen ilmiöihin liittyvää sa-
nastoa
- vertaillaan luontoon suhtautumista omassa ja kohdekielen
kulttuurissa
- harjaannutaan lukemaan luontoihaisia vaativahkojakin
tekstejä sekä laatimaan aiheeseen liittyviä kirjoitelmia

SAB11/SAA10 Kansainvälinen kielidiplomikurssi DSD I

Tavoitteena on kurssin lopussa suorittaa kansainvälinen kielitutkinto Deutsches Sprachdiplom (DSD) I, joka vastaa Eurooppalaisen viitekehysten taitotasoa B1.

Kieltä harjoitellaan monipuolisten suullisten ja kirjallisten tehtävien avulla sekä laajennetaan maantuntemusta. Projektityöskentelyä hyödyntäen opiskelija syventyy yhteen valitsemaansa aihealueeseen. Kielidiplomikokeessa on kirjallinen osuus, kuullun ymmärtäminen ja suullinen osuus. Osallistujien tulee olla opettajaan yhteydessä viimeistään joulukuun puoliväliin mennessä.

ITALIAN KIELI

Tavoitteet

- italian kielen ja Italian kulttuurin tuntemuksen edistäminen
- selviytyminen italian kielellä yksinkertaisissa viestintätilanteissa
- kannustaminen jatko-opintoihin

Suoritusohjeet ja arviointi

- kurssien suorittaminen edellyttää säännöllistä osallistumista
- kurssin alussa sovitaan arvioinnista (annetaanko arvosana vai suoritusmerkintä)

IAB31 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen

- alkeiskurssi, jolla tutustutaan Italian kulttuuriin ja kieleen sekä sen asemaan maailmassa
- hahmotetaan uuden kielen suhdetta oppilaiden aiemmin opiskelemiin kieliin
- opiskellaan kielen perusrakenteita ja ääntämistä
- harjoitellaan mm. kohteliaita ilmaisuja, tervehdyksiä, itsensä esittelyä, numeroita ja helppoja ostosilanteita

IAB32 Matkalla maailmassa

- tarkoitettu IAB31 kurssin käyneille
- syvennetään alkeiskurssilla hankittuja tietoja ja harjoitellaan selviytymistä erilaisissa tavanomaisissa tai matkuste-

luun liittyvissä asiointitilanteissa

- teemoina esim. kaupungilla liikkuminen, ravintolassa asioiminen ja säästä puhuminen
- opetellaan myös Italianlaiseen kommunikointiin liittyviä käsitteitä!

IAB33 Elämän tärkeitä asioita

- tarkoitettu IAB31 ja IAB32 kurssit käyneille
- harjoitellaan itsensä ilmaisemista ja vuorovaikutustaitoja laajemmin sekä suullisesti että kirjallisesti
- aihepiirit liittyvät jokapäiväiseen elämään ja ihmissuhteisiin
- teemoina mm. perhe, arkielämään liittyvät rutiinit, vapaa-aika ja harrastukset

IAB34 Monenlaista elämää

- tarkoitettu IAB31-IAB33 kurssit käyneille
- aihepiirit käsittelevät viestintää kulttuurien välisissä kohtaamisissa
- harjoitusten teemoina ovat mm. Italian nähtävyydet ja lomaviettomahdollisuudet sekä hyvinvointi
- kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista ja vahvistetaan perusrakenteiden hallintaa, mutta harjoitellaan myös kirjallista viestintää

ESPANJAN KIELI

Tavoitteet

- Kurseilla painottuvat suulliset ja niihin luontevasti liittyvät pienet kirjalliset vuorovaikutustilanteet sekä kuuntelemisen harjoittelu. Kurseilla voidaan edistää monilukutaitoa käsittelemällä kirjallisuutta, elokuvia, musiikkia, teatteria, kuvataidetta tai mediaa.

Suoritusohjeet ja arviointi

- Kurssit suoritetaan numerojärjestyksessä ja ne arvioidaan numeroarvosanoihin.

EA1 (soveltava)

Syventävät kurssit

1. Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen

- tutustutaan espanjan kielen asemaan maailmassa
- hahmotetaan espanjan suhdetta opiskelijan aiemmin opiskelemiin tai osaamiin kieliin
- harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintätaitoja
- opetellaan tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia

2. Matkalla maailmassa

- harjoitellaan selviytymistä erilaisissa matkustamiseen liittyvissä sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa
- käydään läpi tavanomaisia asiointitilanteita
- opetellaan lisää arjessa käytettäviä tarvittavia viestintätaitoja

3. Elämän tärkeitä asioita

- harjoitellaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen
- käydään läpi nuorten jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin ja kiinnostuksen kohteisiin viittaavia tilanteita
- opetellaan vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin liittyvää ilmauksia

4. Meillä ja muualla

- Kurssin aihepiireinä ovat oman maan ja kohdekielisten maiden ihmiset, maantiede, historia, nähtävyydet ja lomanviettomahdollisuudet. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista ja vahvistetaan perusrakenteiden hallintaa. Kirjoittamistaitoa harjoitellaan yksinkertaisten viestinnällisten tehtävien avulla.
- Kielioppi: preteriti ja imperfekti.

5. Ennen ja nyt

- Kurssilla tarkastellaan elämää ennen ja nyt sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta. Aiheina ovat esimerkiksi terveys ja hyvinvointi. Kurssilla painotetaan puheviestintää ja vahvistetaan perusrakenteiden hallintaa. Kirjoittamistaitoa harjoitellaan viestinnällisten tehtävien avulla.
- Kielioppi: aspekti, pluskvamperfekti, imperatiivi, subjunktii-
vin preesens

6. Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat

- Kurssin aihepiirit liittyvät kouluun, myöhempään opiskeluun ja työelämään sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin. Kurssilla harjoitellaan kyseisiin aihepiireihin liittyvää suullista ja kirjallista viestintää, kuten omien toiveiden ja suunnitelmien kuvailua. Kielioppi: futuuri, konditionaali, subjunktii-
vin imperfekti.

VIRON KIELI

VR1 (soveltava)

Alkeiskurssi

- tutustutaan Viron kieleen ja kulttuuriin
- opitaan viron kielen perusrakenteita ja keskeistä sanastoa
- Tavoitteet
- Viron kielen ja kulttuurin tuntemuksen edistäminen

- selviytyminen viron kielellä yksinkertaisista arkielämän tilanteista
- tutustua suomen ja viron kielen eroihin ja yhtäläisyyksiin

Suoritusohjeet ja arviointi

sovitaan kurssin alussa

VR2 (soveltava)

Jatkokurssi

- syvennetään Viron kielen ja kulttuurin tuntemusta sekä viron kielioppi rakenteita
- kartutetaan sanavarastoa

Tavoitteet

- Viron kielen ja kulttuurin tuntemuksen edistäminen
- selviytyminen viron kielellä yleisimmistä arkielämän tilanteista

Suoritusohjeet ja arviointi

sovitaan kurssin alussa

HUOM! Kurssi VR2 edellyttää VR1:n suoritusta hyväksytysti.

MATEMATIIKKA

Yhteinen matematiikka

Opetuksen tavoitteet

- Matematiikan yhteisen opintokokonaisuuden tavoitteena on herättää opiskelijan kiinnostus matematiikkaa kohtaan. Tässä opintokokonaisuudessa opiskelijalla on tilaisuus vahvistaa pohjaa matematiikan opinnoilleen ja nähdä matematiikka hyödyllisenä ja käyttökelpoisena selitettäessä ja hallittaessa muun muassa yhteiskunnan, talouden ja luonnon tapahtumia ja tilanteita.

Arviointi

- Kurssi MAY1 arvioidaan numeroarvosanoin (4 –10).

Kurssin suoritus

- Kurssi MAY1 on suoritettava lukion ensimmäisenä matematiikan kurssina. Päätöksen matematiikan oppimäärän laajuudesta (pitkä/lyhyt) voi siirtää kurssin jälkeen tehtäväksi.

MAY1 (pakollinen)

- Luvut ja lukujonot
- kerrataan ja täydennetään lukualueet, peruslaskutoimitukset, prosenttilaskennan periaatteet ja funktion käsite
- käsitellään lukujonoja ja ratkaistaan niiden avulla käytännön ongelmia

MATEMATIIKKA PITKÄ

Matematiikan pitkän oppimäärän opetuksen tehtävänä on antaa opiskelijalle ammatillisten ja korkeakouluopintojen edellyttämät matemaattiset valmiudet sekä matemaattinen yleissivistys.

Opetuksen tavoitteet

Matematiikan pitkän oppimäärän opetuksen tavoitteena on, että opiskelija kehittyi matemaattisessa ajattelussaan ja saa hyvät valmiudet jatko-opintoihin.

Arviointi

Kaikki matematiikan kurssit arvioidaan numeroarvosanoihin (4 – 10). Paikalliset kurssit voivat vaikuttaa päättöarvosanaan vain korottavasti.

Kurssien suoritusjärjestys

Kurssit suositellaan suoritettavaksi siten, että ensimmäisenä opiskeluvuonna valitaan pakollisista kursseista MAA2 – MAA4 ja syventävistä kursseista MAA11 ja MAA 14.

Itsenäinen opiskelu

Matematiikan kurssien itsenäinen opiskelu edellyttää pätevää syytä siihen, ettei kurssia voi opiskella tavanomaisesti oppituntiopiskeluna. Kurssiin kuuluvista kotona tehtävistä harjoituksista ja mahdollisista muista vaatimuksista sekä kurssikokeen suorittamisesta sovitaan matematiikan opettajan kanssa ennen itsenäisen opiskelun aloittamista

Muulla suoritettut kurssit

Muulla suoritettut kurssit hyväksytään, jos niitä ei voi kohdulla vaatia omassa koulussa suoritettaviksi ja ne vastaavat sisällöllisesti koulun kurssien sisältöä. Tason määrittelee matematiikan opettaja. Voidaan määrätä myös lisänäyttöjä kurssin arvosanaa arvioitaessa.

Opetuksen tavoitteet

- Matematiikan pitkän oppimäärän opetuksen tavoitteena on mm, että opiskelija
- tottuu pitkäjänteiseen työskentelyyn
 - ymmärtää ja osaa käyttää matematiikan kieltä
 - kehittää lausekkeiden käsittely-, päättely- ja ongelmanratkaisutaitojaan

MAA2 (pakollinen)

Polynomifunktiot ja -yhtälöt

- Tutustutaan polynomifunktioiden teoriaan ja polynomien jaollisuuteen sekä ratkaistaan polynomiyhtälöitä ja -epäyhtälöitä.

MAA3 (pakollinen)

Geometria

- Perekhytään tasogeometrian perustuloksiin. Tutustutaan taso- ja avaruusgeometrian objekteihin ja niiden ominaisuuksiin sekä lasketaan näihin liittyviä pinta-aloja ja tilavuuksia. Lisäksi laajennetaan trigonometrian soveltamista vinokulmisiin kolmioihin.

MAA 4 (pakollinen)

Vektorit

- Perekhytään vektoreihin ja näiden perusominaisuuksiin, ratkaistaan monimuuttujayhtälöitä sekä tutustutaan avaruussuoriin ja tasoihin.

Suoritusjärjestys ja arviointi

Pakolliset kurssit suositellaan opiskeltaviksi muuten numerojärjestyksessä, mutta kurssin 6 voi jättää viimeiseksi. Kaikki kurssit arvioidaan arvosanoilla 4–10. Kurssiarvosana määräytyy lähinnä kurssikokeen perusteella, mutta muukin näyttö, kuten esimerkiksi kotitehtävien tekeminen, tunti-osaaminen, tutkielma tai muu kurssin aikana suoritettu työ, voi olla kurssiarvosanan kriteerinä. Koulukohtaisten syventävien kurssien arvosanat eivät alenna koko oppimäärän arvosanaa.

Opiskelija voi korottaa hyväksytysti suoritettun kurssin arvosanaa kerran. Kurssien MAA1 ja MAA2 osalta rajoituksena on, että korotus on suoritettava ensimmäisen opiskeluvuoden aikana. Korotuksesta on etukäteen neuvoteltava matematiikan opettajan kanssa.

Oppimäärän vaihtaminen

Matematiikan oppimäärää vaihdettaessa pitkästä lyhyeen käytetään seuraavia vastaavuuksia:

MAA1 → MAB1

MAA3 → MAB2

MAA6 → MAB5

MAA7 → MAB4

MAA8 → MAB3

Kurssin arvosanaa uudelleen arvioitaessa voidaan edellyttää lisänäyttöjä. Pitkän matematiikan arvosanalla 4 ei voi korvata mitään lyhyen matematiikan kurssiarvosanaa. Pitkän matematiikan arvosana 4 ei kelpaa suoritukseksi lyhyen matematiikan kurssina.

Itsenäinen tenttiminen

Pitkän matematiikan kurssien itsenäinen opiskelu edellyttää pätevää syytä siihen, ettei kurssia voi opiskella tavanomaisesti tuntiopiskeluna. Kurssiin kuuluvista kotona

tehtävistä harjoituksista ja muista vaatimuksista sekä kurssi-kokeen suorittamisesta sovitaan matematiikan opettajan kanssa ennen itsenäisen opiskelun aloittamista.

Muualla suoritettut kurssit

Muissa oppilaitoksissa suoritettut kurssit hyväksytään kurssi-suorituksiksi vain jos niitä ei voi kohtuudella vaatia omassa koulussa suoritettaviksi ja ne vastaavat sisällöllisesti koulun kurssien sisältöä. Kurssin arvosanan voi matematiikan opettaja arvioida uudelleen tai hän voi edellyttää lisänäyttöä arvosanaa määrättäessä.

MAA3 (pakollinen)

Geometria

- harjaannutaan hahmottamaan kaksi- ja kolmiulotteisen maailman geometriaa
- ratkaistaan geometrisia ongelmia käyttäen apuna yhdenmuotoisuutta, sini- ja kosinilauseetta ja ympyrän geometriaa sekä Pythagoraan lausetta
- lasketaan kuvioihin ja kappaleisiin liittyviä ominaisuuksia kuten pinta-aloja ja tilavuuksia

MAA4 (pakollinen)

- Analyttinen geometria luodaan yhteyksiä geometristen ja algebrallisten käsitteiden välille
- kerrataan suoran yhtälö ja tutustutaan toisen asteen käyristä ympyrään ja paraabeliin
- ratkaistaan yhtälöryhmiä ja itseisarvoyhtälöitä

MAA5 (pakollinen)

- Vektorit
- selvitetään vektorikäsite ja perehdytään vektorilaskennan perusteisiin
- ratkaistaan kaksi- ja kolmiulotteisten vektoreiden avulla geometrisia ongelmia
- tutustutaan suoriin ja tasoihin avaruudessa

MAA6 (pakollinen)

Todennäköisyys ja tilastot

- perehdytään todennäköisyyden käsitteeseen ja todennäköisyyksien laskusääntöihin sekä ratkaistaan näihin liittyviä ongelmia
- kombinatoriikan sääntöjen avulla selvitetään lukumääriä koskevia ongelmia
- tutustutaan erilaisiin jakaumiin ja näihin liittyviin tunnuslukuihin

MAA7 (pakollinen)

Derivaatta

- määritetään rationaalifunktion nollakohtia ja ratkaistaan rationaaliepäyhtälöitä
- tutustutaan funktion raja-arvoon, jatkuvuuteen ja derivaataan
- ratkaistaan derivaatan avulla ääriarvotehtäviä

MAA8 (pakollinen)

Juuri- ja logaritmifunktiot

- ratkaistaan juuri-, eksponentti-, ja logaritmiyhtälöitä
- opitaan tutkimaan juuri-, eksponentti- ja logaritmifunktioita näiden derivaattojen avulla
- tutustutaan yhdistetyn funktion ja käänteisfunktion käsitteisiin.

MAA9 (pakollinen)

Trigonometriset funktiot ja lukujonot

- laajennetaan trigonometriset funktiot koskemaan myös suunnattuja kulmia
- opitaan ratkaisemaan yksinkertaisia trigonometrisia yhtälöitä
- tutkitaan trigonometrisia funktiota derivaatan avulla
- tutustutaan lukujonoihin ja näihin liittyviin summiin sekä sarjoihin

MAA10 (pakollinen)

Integraalilaskenta

- tutustutaan integraalifunktion käsitteeseen sekä opitaan määrittämään alkeisfunktioiden integraaleja
- lasketaan pinta-aloja ja tilavuuksia määrättyjen integraalien avulla

MAA 11 (valtakunnallinen syventävä)

Lukuteoria ja todistaminen

- Perehdytään logiikan alkeisiin ja matemaattisiin todistuksiin sekä tutustutaan lukuteoriaan.

MAA11 (valtakunnallinen syventävä)

Lukuteoria ja logiikka

- tutustutaan logiikan alkeisiin ja kokonaislukujen teoriaan
- opitaan todistusmenetelmiä

MAA12 (valtakunnallinen syventävä)

Numeerisia ja algebrallisia menetelmiä

- opitaan ymmärtämään virheen käsite matematiikassa
- tutustutaan yhtälöiden ratkaisemiseen likiarvomenetelmin
- tutkitaan polynomien jaollisuutta
- tutustutaan numeeriseen derivointiin ja integrointiin sovelustehtävien avulla

MAA13 (valtakunnallinen syventävä)

Differentiaali- ja integraalilaskennan jatkokurssi

- syvennetään differentiaali- ja integraalilaskennan teoreettisia perusteita

MAA14 (paikallinen syventävä)

Soveltavaa matematiikkaa

- Ratkaistaan käytännön ongelmia matemaattisin menetelmin

MAA14 (koulukohtainen syventävä)

Prosenttilaskentaa ja sanallisia tehtäviä

- edistetään oppilain kykyä ratkaista prosenttilaskuja
- käsitellään ns. sanallisia tehtäviä ja pyritään löytämään näiden ratkaisemisessa käytettäviä menetelmiä

MAA15 (koulukohtainen syventävä)

Geometrian jatkokurssi

- kurssin tavoitteena on lujittaa kurssilla MAA3 opittuja asioita sekä soveltaa niitä myös differentiaalilaskennassa
- kurssilla täydennetään ja laajennetaan erityisesti tasogeometristen kuvioiden käsittelyä

MAA16 (syventävä)

Kertauskurssi

kerrataan pitkän matematiikan oppimäärää

MATEMATIIKKA LYHYT

Matematiikan lyhyen oppimäärän opetuksen tehtävänä on tarjota valmiuksia hankkia, käsitellä ja ymmärtää matemaattista tietoa ja käyttää matematiikkaa elämän eri tilanteissa ja jatko-opinnoissa.

Opetuksen tavoitteet

Hyvä matemaattinen yleissivistys.

Arviointi

Kaikki matematiikan kurssit arvioidaan numeroarvosanoin(4-10). Paikalliset kurssit voivat vaikuttaa päättöarvosanaan vain korottavasti.

Kurssien suoritusjärjestys

- kurssit suositellaan suoritettavaksi siten, että ensimmäisenä opiskeluvuonna valitaan kurssit 2 ja 3, toisena vuonna kurssit 4, 5, 6 ja 7 ja kolmantena vuonna kurssit 8 ja 9
- syventävä kurssi MAB7 suositellaan suoritettavaksi kurssin MAB4 jälkeen
- syventävä kurssi MAB8 suositellaan suoritettavaksi kurssin MAB5 jälkeen

Itsenäinen opiskelu

Matematiikan kurssien itsenäinen opiskelu edellyttää pätevää syytä siihen, ettei kurssia voi opiskella tavanomaisesti tuntiopiskeluna. Kurssiin kuuluvista kotona tehtävistä harjoituksista ja mahdollisista muista vaatimuksista sekä kurssikokeen suorittamisesta sovitaan matematiikan opettajan kanssa ennen itsenäisen opiskelun aloittamista

Muulla suoritettut kurssit

Muulla suoritettut kurssit hyväksytään, jos niitä ei voi kohdulla vaatia omassa koulussa suoritettaviksi ja ne vastaavat sisällöllisesti koulun kurssien sisältöä. Tason määrittelee matematiikan opettaja. Voidaan määrätä myös lisänäyttöjä kurssin arvosanaa arvioitaessa

Oppimäärän vaihtaminen

Matematiikan oppimäärää vaihdettaessa pitkästä lyhyeen kursseja luetaan hyväksi seuraavasti:

MAA2 → MAB2

MAA3 → MAB3

MAA6 → MAB7

MAA8 → MAB4

Muut pitkän oppimäärän mukaiset opinnot voivat olla lyhyen oppimäärän paikallisia syventäviä tai paikallisia soveltavia kursseja opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla. Pitkän matematiikan arvosanalla 4 ei voi korvata mitään lyhyen matematiikan kurssiarvosanaa. Pitkän matematiikan kurssiarvosanaa 4 ei hyväksytä kurssiksi.

Matematiikan lyhyen oppimäärän opetuksen tehtävänä on tarjota valmiuksia hankkia, käsitellä ja ymmärtää matemaattista tietoa ja käyttää matematiikkaa elämän eri tilanteissa ja jatko-opinnoissa.

Opetuksen tavoitteet

Hyvä matemaattinen yleissivistys

Arviointi

- kaikki kurssit arvioidaan numeroin (4-10)
- opetusta arvioidaan koti- ja tuntitehtävien, tuntiaktiivisuuden ja kurssikokeen perusteella, jolloin huomio kiinnitetään laskutaitoon, menetelmien valintaan ja päätelmien täsmälliseen ja johdonmukaiseen perustelemiseen

Kurssien suoritusjärjestys

- kurssit suositellaan suoritettavaksi siten, että ensimmäisenä opiskeluvuonna valitaan kurssit 1-3, toisena vuonna kurssit 4,5 ja 6, kurssi 7 toisena tai kolmantena vuonna ja kolmantena kurssit 8 ja 9
- kurssien 2 ja 5 suoritusjärjestys on vapaa, kurssi 1 suoritetaan ennen kurseja 3,4, ja 6, jotka valitaan numerojärjestyksessä
- kurssin 1 arvosanaa ei voi korottaa kurssien 4 tai 6 suorittamisen jälkeen
- syventävä kurssi MAB7 suositellaan suoritettavaksi kurssien 1 ja 3 jälkeen

Itsenäinen opiskelu

Matematiikan kurssien itsenäinen opiskelu edellyttää pätevää syytä siihen, ettei kurssia voi opiskella tavanomaisesti tuntiopiskeluna. Kurssiin kuuluvista kotona tehtävistä harjoituksista ja mahdollisista muista vaatimuksista sekä kurssikokeen suorittamisesta sovitaan matematiikan opettajan kanssa ennen itsenäisen opiskelun aloittamista

Muulla suoritettut kurssit

Muulla suoritettut kurssit hyväksytään, jos niitä ei voi kohdella vaatia omassa koulussa suoritettaviksi ja ne vastaavat sisällöllisesti koulun kurssien sisältöä. Tason määrittelee matematiikan opettaja. Voidaan määrätä myös lisänäyttöjä kurssin arvosanaa arvioitaessa

Oppimäärän vaihtaminen

Matematiikan oppimäärää vaihdettaessa pitkästä lyhyeen kurssivastaavuudet ovat seuraavat:

MAA1 →MAB1

MAA3 →MAB2

MAA6 →MAB5

MAA7 →MAB4

MAA8 →MAB3

Pitkän matematiikan arvosanalla 4 ei voi korvata mitään lyhyen matematiikan kurssiarvosanaa. Pitkän matematiikan kurssiarvosanaa 4 ei hyväksytä kurssiksi

MAB2 (pakollinen)

Lausekkeet ja yhtälöt

- harjaannutaan käyttämään matematiikkaa jokapäiväisen elämän ongelmien ratkaisemisessa

- perehdytään lineaariseen riippuvuuteen, verrannollisuuteen ja toisen asteen polynomifunktion
- vahvistetaan yhtälöiden ratkaisemisen taitoja ja opitaan ratkaisemaan toisen asteen yhtälöitä

MAB3 (pakollinen)

Geometria

- vahvistetaan tasokuvioiden ja kolmiulotteisten kappaleiden kuvien piirtämisen taitoja ja opitaan ratkaisemaan käytännön ongelmia geometriaa hyväksi käyttäen
- perehdytään kuvioiden yhdenmuotoisuuteen, suorakulmaisen kolmion trigonometriaa, Pythagoraan lauseeseen, kuvioiden ja kappaleiden pinta-alan ja tilavuuden määrittämiseen, ja geometrian menetelmien käyttöön koordinaatistossa

MAB3 (pakollinen)

Matemaattisia malleja I

- opitaan näkemään reaali maailman ilmiöissä säännönmukaisuuksia ja riippuvuuksia ja kuvaamaan niitä matemaattisilla malleilla
- totutaan arvioimaan mallien hyvyttä ja käyttökelpoisuutta
- harjaannutaan soveltamaan lineaarista ja eksponentiaalista mallia sekä käyttämään näiden yhteydessä myös polynomi- ja potenssiyhtälöitä sekä logaritmia

MAB4 (pakollinen)

Matemaattinen analyysi

- tutkitaan funktion muutosnopeutta graafisin ja numeerisin menetelmin
- opitaan ymmärtämään derivaatan käsite muutosnopeuden mittana, tutkimaan polynomifunktion kulkua derivaatan avulla sekä soveltamaan oppitua polynomifunktion suurimman ja pienemmän arvon määrittämiseen

MAB5 (pakollinen)

Tilastot ja todennäköisyys

- harjaannutaan käsittelemään ja tulkitsemaan tilastollisia aineistoja ja perehdytään todennäköisyyslaskennan perusteisiin

MAB6 (pakollinen)

Matemaattisia malleja II

- varmennetaan ja täydennetään yhtälöiden ratkaisutaitoja
- opitaan ratkaisemaan käytännön tilanteisiin liittyviä lineaarisia optimointitehtäviä, ymmärtämään lukujonon käsite sekä ratkaisemaan käytännön ongelmia aritmeettisen ja geometrisen jonon ja summan avulla

MAB7 (valtakunnallinen syventävä)

Talousmatematiikka

- perehdytään indeksi-, kustannus-, rahaliikenne- laina-, verotus- ja muihin laskelmiin
- harjoitellaan taloudellisiin tilanteisiin soveltuvia matemaattisia malleja lukujonojen ja summien avulla

MAB8 (valtakunnallinen syventävä)

Matemaattisia malleja III

- Keskeisinä tavoitteina oppia
- trigonometristen funktioiden määrittely yksikköympyrän avulla, radiaani
- yksinkertaisten trigonometristen yhtälöiden ratkaiseminen ja muotoa $f(x) = A \sin(bx)$ olevien funktioiden kuvaajat jaksoillisten ilmiöiden mallintajina
- vektorin käsite ja vektoreiden peruslaskutoimitusten periaatteet

MAB9 (syventävä)

Kertauskurssi

- Sopii kolmannen vuoden opiskelijoille
- Kerrataan pakolliset kurssit ja osin valinnaisetkin
- Kurssi on tarkoitettu ensisijaisesti yo-kirjoituksiin valmistautuville

BIOLOGIA

Suoritusohjeet ja arviointi

Periaatteessa kurssit voi suorittaa haluamassaan järjestyksessä, mutta tietyissä tapauksissa kurssiselosteessa on mainittu, mikä edeltävä kurssi olisi hyvä olla suoritettuna. Jos aiot kirjoittaa ylioppilaskokeissa biologian, on suositeltavaa, että vähintään kaikki valtakunnalliset kurssit (B11-B15) ovat suoritettuina. Paikallisista kurseistakin (B16 ja B17) on tietenkin hyötyä.

Seuraavassa esiteltävät kolme kurssia ovat uuden opetussuunnitelman mukaisia ja koskevat siten syksyllä 2016 aloitettavia opiskelijoita. Kurssi B12 järjestetään kuitenkin ensimmäisen kerran vasta syksyllä 2017. Voit alustavasti tarkastella myös vanhan opetussuunnitelman kurseja B14-B17, sillä ne ovat sisällöltään suurin piirtein samoja kuin uuden opetussuunnitelman vastaavat. Ihmisen biologian (B14) voitkin halutessasi suorittaa jo ensimmäisenä lukivuotena. Kaikki kurssit arvioidaan numeroarvosanoilla. Paikallisten kurssien (B16 ja B17) arvosanat voivat kuitenkin vaikuttaa oppiaineen päättöarvosanaan pelkästään korottavasti.

Suoritusohjeet ja arviointi

Pakollisia ovat kurssit 1 ja 2, syventäviä kurssit 3-7.

Valtakunnallisia ovat kurssit 1-5, koulukohtaisia kurssit 6 ja 7. Jos haluat opiskella paljon biologiaa, kannattaa jo ensimmäisenä vuonna valita kaksi tai kolme kurssia. Aloita kursilla B11 ja jatka kursseilla B13 tai B12.

Periaatteessa kurssit voi suorittaa haluamassaan järjestyksessä, ellei kurssiselosteessa toisin mainita.

Jos aiot kirjoittaa ylioppilaskokeissa biologian, on suositeltavaa, että vähintään valtakunnalliset kurssit (eli 1-5) ovat suoritettuina. Muuten on vaikeaa saavuttaa korkeimpia arvosanoja.

Kaikki kurssit arvioidaan numeroarvosanalla, johon vaikuttavat kirjallinen koe, tuntiaktiivisuus, harrastuneisuus sekä mahdolliset työselostukset ja esitelmät.

B1 (pakollinen)

Elämä ja evoluutio

- Kurssi toimii johdantona kaikelle biologian opiskelulle. Sisältönä on kaksi biologian keskeistä osa-aluetta. Solubiologia tutkii solujen rakennetta ja toimintaa. Evoluutiobiologia selvittää, miten ja miksi elävät olennot muuttuvat aikojen kuluessa sekä, millainen on planeettamme elämän historia.

B12 (pakollinen, syksy 2017)

Ympäristöekologia

- Ekologia on biologian osa, joka tutkii elävien olentojen runsaussuhteiden ja levinneisyyden syitä. Ekologinen tieto on tärkeässä roolissa, kun ihmiskunta yrittää selvittää siitä maailmanlaajuisesta ympäristökriisistä, johon kuuluvat lajien kuoleminen sukupuuttoon, ilmastonmuutos ja muut kasvavan ihmiskunnan aiheuttamat ongelmat. Kurssilla opiskellaan ekologian perusteet sekä tutustutaan ympäristöongelmien syihin ja seurauksiin.

B13 (valtakunnallinen syventävä)

Solu ja perinnöllisyys

- Kurssi syventää pakollisella kurssilla hankittua solu- ja molekyylibiologian tietämystä. Lisäksi tutustutaan perinnöllisyystieteeseen eli genetiikkaan: miksi jälkeläiset muistuttavat vanhempiensa ja miten perinnöllinen informaatio siirtyy sukupolvesta toiseen. Voidaan suorittaa vasta B11-kurssin jälkeen. B13 valmistaa lukion jälkeisiin lääketieteellisiin ja terveysalan opintoihin.

B12 (pakollinen)

Solu ja perinnöllisyys

Kurssi koostuu kahdesta biologian osa-alueesta.

1. Solu- ja molekyylibiologia tutkii solujen rakennetta ja toimintaa
2. Perinnöllisyystiede eli genetiikka tutkii perinnöllisyyden lainalaisuuksia: miksi jälkeläiset muistuttavat vanhempiaan ja miten perinnöllinen informaatio välittyy sukupolvesta toiseen.

BI4 (valtakunnallinen syventävä)

Ihmisen biologia

- Kurssilla tutustutaan ihmiselämän rakenteeseen, elimistön toimintaan ja yksilönkehitykseen.
- Aihe-esimerkkejä: lisääntyminen, alkion- ja sikiönkehitys, hormonitoiminta, aivojen rakenne ja toiminta, verenkierto-elimistön rakenne ja toiminta.
- Kurssi valmistaa lukion jälkeisiin lääketieteellisiin ja terveystai liikunta-alan opintoihin.

BI5 (valtakunnallinen syventävä)

Bioteknologia

- Kurssi on solu- ja molekyylibiologian sekä perinnöllisyystieteen jatkokurssi.
- Voidaan siis suorittaa vasta kurssin BI2 jälkeen.
- Aivan uusia aiheita ovat mikrobiologia (mm. bakteerit ja virukset taudinaiheuttajina), biotekniikka (esim. miten perintökäytöitä siirretään lajista toiseen tai miten kasveja ja eläimiä jalostetaan) sekä eräiden tautien periytyminen ihmisellä.
- Kurssi valmistaa lukion jälkeisiin lääketieteellisiin ja terveysalan opintoihin.

BI6 (koulukohtainen syventävä)

Eläinten käyttäytyminen

- Kurssilla perehdytään syvällisesti evoluutiobiologiseen ajatteluun (esim. miten luonnonvalinta toimii) ja eläinten käyttäytymiseen sen osana.
- Aihe-esimerkkejä: Mitä on seksi? Miksi koiraat ja naarat käyttäytyvät eri tavoin? Miksi jotkut lajit elävät laumoissa? Miten eläimet viestivät toisilleen? Miten saalistajat käyttäytyvät? Kuinka saalistajat välttävät syödyksi tulemisen? Kuinka paljon biologia selittää ihmisen käyttäytymistä?
- Voidaan suorittaa vasta pakollisen kurssin BI1 jälkeen. Myös kurssi BI2 olisi hyödyllinen (mutta ei välttämätön) edeltävä suoritus.

BI7 (koulukohtainen syventävä)

Maailman tila & kestävä kehitys

- Kurssilla perehdytään syvällisesti kaikkein suurimpiin maailmanlaajuisiin ympäristöongelmiin
- Miten ihmiskunta uhkaa oman olemassaolonsa reunaehtoja

ja kuinka voitaisiin taata elinkelpoinen planeetta myös tuleville sukupolville?

- Erityispainotus on luonnon monimuotoisuuden hupenemisessä (elinympäristöjen tuhoutuminen ja lajien sukupuutot) sekä väestönkasvun ekologisessa taustassa.
- Myös ympäristöhistorian ja -etiikan kysymyksiä käsitellään. Esimerkkeinä valaanpyynnin historia ja kuinka merten kalakannat ovat hvenneet.
- Voidaan suorittaa vasta kurssien BI1 ja BI3 jälkeen.

MAANTIEDE

Suoritusohjeet ja arviointi

Periaatteessa kurssit voi suorittaa haluamassaan järjestyksessä, mutta tietyissä tapauksissa kurssiselosteessa on mainittu, mikä edeltävä kurssi olisi hyvä olla suoritettuna. Jos aiot kirjoittaa ylioppilaskokeissa maantieteen, on suositeltavaa, että vähintään kaikki valtakunnalliset kurssit (GE1-GE4) ovat suoritettuina. Paikallisia kurseistakin (GE5 ja GE6) on tietenkin hyötävä.

Seuraavassa esiteltävät kolme kurssia ovat uuden opetussuunnitelman mukaisia ja koskevat siten syksyllä 2016 aloitettavia opiskelijoita. Kurssi GE3 järjestetään kuitenkin ensimmäisen kerran vasta lukuvuonna 2017. Voit alustavasti tarkastella myös vanhan opetussuunnitelman kursseja GE4-GE6, sillä ne ovat sisällöltään samoja kuin uuden opetussuunnitelman vastaavat.

Kaikki kurssit arvioidaan numeroarvosanoilla. Paikallisten kurssien (GE5 ja GE6) arvosanat voivat kuitenkin vaikuttaa oppiaineen päättöarvosanaan pelkästään korottavasti.

Suoritusohjeet ja arviointi

- Pakollisia ovat kurssit 1 ja 2, muut ovat syventäviä.
- Valtakunnallisia ovat kurssit 1-4, koulukohtaisia kurssit 5 ja 6.
- Jos aiot kirjoittaa ylioppilaskokeissa maantieteen, on suositeltavaa, että vähintään valtakunnalliset kurssit (eli 1-4) ovat suoritettuina. Muuten on vaikeaa saavuttaa korkeimpia arvosanoja.
- Arviointi numeroarvosanalla, johon vaikuttavat kirjallinen koe, tuntiaktiivisuus, harrastuneisuus sekä mahdolliset työselostukset ja esitelmät.

GE1 (pakollinen)

Maailma muutoksessa

- Kurssi toimii maantieteen yleisesittelynä ja johdantona. Maailman karttakuva ja paikannimistö tulevat tutuiksi. Taivoitteena on perehtyä maailmamme myös ajankohtaisten esimerkkien avulla. Usein nämä esimerkit liittyvät ns. alueellisiin riskeihin, esim. ilmastonmuutoksen vaikutuksiin tai

ihmisoikeuksiin ja talouselämään liittyviin kehittyneisyyseroihin maailman eri osissa..

GE2 (valtakunnallinen syventävä)

Sininen planeetta

- Kurssi käsittelee luonnonmaantiedettä eli sen sisältönä ovat elottomaan ja elävään luontoon liittyvät alueelliset ilmiöt. Aihe-esimerkkejä: Maan luonne Aurinkoa kiertävänä planeettana, ilmakehä ja sääilmiöt, Maan sisärakenne ja sen pinnanmuotoja muovaavat voimat, maailman suurekosysteemit (esim. sademetset, havumetsävyöhyke tai aavikot). Kurssi sopii kaikille luonnontieteistä (biologia, kemia, fysiikka) kiinnostuneille. Suoritetaan kurssin GE1 jälkeen.

GE3 (valtakunnallinen syventävä)

Yhteinen maailma

- Kurssi käsittelee ihmismaantiedettä eli sen sisältönä ovat ihmistoimintaan liittyvät alueelliset ilmiöt. Aihe-esimerkkejä: väestönkasvu ja väestön alueellinen jakaantuminen, muuttoliikkeet, kulttuuripiirit, luonnonvarojen käyttö ja riittävyys, maatalous ja teollisuus maailman eri osissa. Kurssi sopii myös historiasta, yhteiskuntaopista ja maailmanpolitiikasta kiinnostuneille. Suoritetaan kurssin GE1 jälkeen.

GE2 (pakollinen)

Yhteinen maailma

- Kurssi käsittelee kulttuurimaantiedettä eli sen sisältönä ovat ihmistoimintaan liittyvät alueelliset ilmiöt
- Aihe-esimerkkejä: väestön jakaantuminen, muuttoliikkeet, kulttuuripiirit, maailman luonnonvarat, maatalous, teollisuusvaltioiden väliset kehittyneisyserot.

GE3 (valtakunnallinen syventävä)

Riskien maailma

- Riskimaantiede käsittelee sekä luontoon että ihmistoimintaan liittyviä paikallisia ja maailmanlaajuisia riskejä.
- Luontoon liittyviä riskejä ovat esim. tulivuoret, maanjäristykset, tsunamit ja hirmumyrsky.
- Ihmistoimintaan liittyviä riskejä ovat mm. väestönkasvu, ihmisaasteet, ravinnontuotannon ongelmat ja tautien leviäminen

GE4 (valtakunnallinen syventävä)

Aluetutkimus

- Kurssilla oppilaat laativat oman aluetutkimuksen opettajan kanssa sovittavasta aiheesta. Kyse voi olla esim. valtiosta tai suomalaisesta kunnasta.
- Tieteellisen tutkielman tekotaidot analysointi- ja esitystai-

toineen ovat harjoittelun kohteina.

- Kurssilla tutustutaan myös kartografian (karttojen valmistamisen) perusteisiin ja paikkatietojärjestelmiin

GE5 (syventävä)

Maailman aluemaantiede

- Kurssilla paneudutaan yleissivistävästi maailman suuralueiden ominaispiirteisiin.
- Alueita ovat Eurooppa, Saharan eteläpuolinen Afrikka, Lähi-itä, Itä-Aasia (Kiina), Etelä-Aasia (Intia) Anglo-Amerikka jne.
- Tavoitteena on hyvä yleiskuva kunkin alueen ihmismaantieteestä: valtioista, kulttuureista, väestöistä, poliittisista konflikteista ja kehittyneisyyseroista.
- Kurssi sopii myös historiasta ja yhteiskuntaopista kiinnostuneille.
- Osittain kurssi myös kertaa pakollisen GE2-kurssin aiheita.

GE6 (syventävä)

Suomen maantiede

- Kurssi käsittelee Suomea sekä luonnon- että kulttuurimaantieteellisesti.
- Aiheita ovat siis mm. Suomen pinnanmuodot ja geologia, vesistöt, ilmasto, väestö ja ihmistoimintaan liittyvät maantieteelliset ilmiöt.
- Kurssilla syvennetään ja kerrataan niitä tietoja ja taitoja, joita on opiskeltu pakollisilla kursseilla (varsinkin kurssilla GE1).

FYSIIKKA

Fysiikan opetus tukee opiskelijoiden luonnontieteellisen ajattelun sekä maailmankuvan kehittymistä osana monipuolista yleissivistystä. Fysiikka on empiirinen luonnontiede, jossa luonnon perusrakennetta ja -ilmiöitä pyritään ymmärtämään ja selittämään käyttäen luonnosta kokeellisin menetelmin saatavaa tietoa. Tavoitteena on löytää luonnossa yleispäteviä lainalaisuuksia ja esittää ne matemaattisina malleina.

Arviointi

Arviointi kohdistuu fysiikan yleisten tavoitteiden saavuttamiseen kurssikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Kurssin arvosanaan vaikuttavat kokeet, kotitehtävät, työselostukset ja tutkielmat kurssin alussa sovittavalla tavalla.

Kaikki fysiikan kurssit arvioidaan numeroarvosanoin. Paikalliset kurssit voivat vaikuttaa päättöarvosanaan vain korotavasti.

FY1 (pakollinen)

Fysiikka luonnontieteenä

- fysiikan merkitys nykyaikana, jatko-opinnoissa ja työelämässä
- tutustuminen perusvuorovaikutuksiin, maailmankaikkeuden rakenteisiin ja syntyyn sekä aineen rakenteeseen
- voima liikkeen muutoksen aiheuttajana ja liikeilmiöt
- tutkimukset ja mallintaminen fysikaalisen tiedon rakentumisessa
- tulosten kerääminen, esittäminen graafisesti ja luotettavuuden arviointi

FY2 (valtakunnallinen syventävä)

Lämpö

- fysiikan merkitys energiantuotannon ratkaisuissa ja kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa
- lämpö ja lämpötila
- kaasujen tilanmuutokset, lämpölaajeneminen ja paine
- kappaleiden lämpeneminen, jäähtyminen, olomuodon muutokset ja lämpöenergia
- mekaaninen työ, teho ja hyötysuhde
- energian säilyminen lämpöopin ja lämmön siirtymisluonnetta
- tutkimuksen tai ongelmanratkaisun ideointia ja suunnittelua

FY3 (valtakunnallinen syventävä)

Sähkö

- fysiikan ja teknologian merkitys jokapäiväisessä elämässä ja yhteiskunnassa
- sähkövirta ja jännite sekä resistanssi ja Ohmin laki
- yksinkertaiset tasavirtapiirit ja Kirchhoffin lait
- sähköteho ja Joulen laki
- kondensaattori, diodi ja LED komponentteina
- sähköstaattinen vuorovaikutus, Coulombin laki ja sähkökenttä
- sähköturvallisuus, kytkentöjen tekeminen ja virtapiirien tutkiminen

FY4 (valtakunnallinen syventävä)

Liikkeen lait

- liikkeen mallit ja Newtonin lait
- etä- ja kosketusvoimat, erityisesti liikettä vastustavat voimat, noste
- liikemäärän säilyminen ja impulssiperiaate
- liike- ja potentiaalienergia sekä työperiaate
- värähdysliikkeen energia

FY5 (valtakunnallinen syventävä)

Pyöriminen ja gravitaatio

- momentti ja tasapaino pyörimisen suhteen
- pyörimisliikkeen mallit, tasainen ja tasaisesti kiihtyvä pyörimisliike
- pyörimisen liikeyhtälö
- pyörimismäärän säilyminen
- pyörimisliikkeen energia
- ympyräliike ja ympyräliikkeen kiihtyvyys
- gravitaatio ja gravitaation alainen liike
- heittoliike ja planeettojen liike
- satelliitit ja niiden käyttö

FY6 (valtakunnallinen syventävä)

Sähkö

- sähköpari, sähkövirran kulku metallijohteessa
- jännitteen ja sähkövirran mittaaminen
- Ohmin laki, Joulen laki, vastukset, vastusten kytkennät ja Kirchhoffin lait
- Coulombin laki, homogeeninen sähkökenttä ja aine sähkökentässä
- kondensaattori, kytkennät ja energia
- sähkövirran kulku puolijohteessa, esimerkkinä diodi

FY7 (valtakunnallinen syventävä)

Sähkömagnetismi

- magneettinen voima, magneettikenttä ja aine magneettikentässä
- varattu hiukkanen homogeenisessa sähkö- ja magneettikentässä
- induktiolaki ja Lenzin laki, induktioliemiot -pyörrevirrat, generaattori ja itseinduktio
- energian siirto sähkövirran avulla
- tehollisen jännitteen ja sähkövirran mittaaminen sekä impedanssin taajuusriippuvuuden määrittäminen
- värähtelypiiri ja antenni, sähkömagneettinen viestintä
- sähköturvallisuus
- energiateollisuus

FY8 (valtakunnallinen syventävä)

Aine ja säteily

- sähkömagneettinen säteily, röntgensäteily, mustan kappaleen säteily, valosähköilmiö
- säteilyn hiukkaslunne ja hiukkasten aaltolunne
- atomimallit esimerkkinä Bohrin atomimalli
- kvanttuminen, viivaspektri, atomin energiatilat ja energia-

tasokaavio

- atomiytimen rakenne
- radioaktiivisuus ja säteilyturvallisuus
- massan ja energian ekvivalenssi, ydinreaktiot ja ydinenergia
- aineen pienimmät osaset ja niiden luokittelu

FY9 (syventävä)

Fysiikan kokonaiskuva

- Kurssin tavoitteena on, että opiskelija
- jäsentää, syventää ja täsmentää tietoaan aikaisempien kurssien klassisen fysiikan ja modernin fysiikan tietokokonaisuudesta ja merkityksestä
 - vahvistaa taitojaan luonnontieteille ominaiseen ajatteluun
 - saa valmiudet vastata fysiikan reaalikokeeseen

FY10 / UUSI OPS FY9 (paikallinen syventävä)

Tähtitiede

Tähtitiede on aihepiirinä valtava. Tällä kurssilla vastataan kysymykseen, mitä avaruudesta tiedetään ja miten tämä tieto on hankittu? Tutustumme tähtitieteen keskeisiin havaintoihin ja niiden merkitykseen. Paneudumme ajankohtaisiin tähtitieteen tutkimushankkeisiin.

Kurssilla et opi tähtikuvia! Kurssin tavoitteena on antaa opiskelijalle työvälineitä ymmärtää maailmankaikkeutta ja ihastua siihen.

Kurssilla tehdään pienimuotoisia tutkimuksia. Kurssilla on loppukoe tai vaihtoehtoisesti tutkielma.

Numeroarviointi.

FY11 / uusi OPS FY10 (paikallinen soveltava)

Fysiikan työkurssi

Fysiikka on kokeellinen luonnontiede, jonka keskeinen tiedonhankintamenetelmä on mittaaminen. Lukion fysiikan tunneilla mittauksia kerätään tekemään valitettavan vähän. Tällä kurssilla tilanteeseen tulee korjaus. Opettelemme suunnittelemaan ja rakentamaan mittausjärjestelyjä. Suoritamme mittaukset digitaalisilla tiedonkeräimillä. Opettelemme mittausdatan analysointi- ja visualisointimenetelmiä.

Kurssilla käytetään jatkuvasti menetelmiä ja teknisiä välineitä (LoggerPro, GeoGebra, graafit, CAS-laskin jne.), joiden hallinta parantaa menestymismahdollisuuksia fysiikan ylioppilaskirjoituksissa.

Kurssin lopputyönä tehdään opiskelijan suunnittelema mittaus työselostuksineen. Numeroarviointi.

KEMIA

Kemian opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan luonnontieteellisen ajattelun ja nykyaikaisen maailmankuvan kehittymistä osana monipuolista yleissivistystä.

Tavoitteet

- osata kemian keskeisimmät peruskäsitteet
- osata kokeellisen työskentelyn ja muun aktiivisen tiedonhankinnan avulla etsiä, tulkitä ja arvioida tietoa elämän ja ympäristön kannalta tärkeitä kemiallisista ilmiöistä
- osata ottaa huomioon työturvallisuusnäkökohdat
- perehtyä tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksiin tiedonhankinnassa
- perehtyä nykyaikaiseen teknologiaan teollisuudessa ja ympäristötekniikassa
- osata käyttää kemiallista tietoa kuluttajana terveyden ja kestävän kehityksen edistämiseksi
- saada kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta kemiaa ja sen opiskelua kohtaan

Kurssien suoritusjärjestys

kurssi KE1 on kaikille yhteinen ns. pakollinen kurssi, muut kurssit ovat vapaasti valittavissa

kurssit KE2-KE5 ovat valtakunnallisia syventäviä ja KE6 on paikallinen syventävä ja KE7 paikallinen soveltava.

Kurssit suositellaan suoritettavaksi seuraavassa järjestyksessä:

1. vuosi KE1 ja KE2
2. vuosi KE3, KE4 ja KE7
3. vuosi KE5 ja KE6

Arviointi

- arvioinnin kohteena on kemiallisen tiedon ymmärtäminen sekä soveltamisen taito
- arvosana määräytyy kurssikokeiden, osallistumisaktiivisuuden, kokeellisen työskentelyn, työselostusten, projektitöiden, esitelmien tai tutkielmien perusteella
- KE1-KE5 arvioidaan arvosanalla 4-10, KE6 ja KE7 suoritusmerkinnällä S. Kurseista KE1-KE5 tulee saada vähintään arvosana 5. Kurseja ei hyväksytty suorituksiksi arvosanalla 4
- jos KE1 on opiskelijan ainoa kemian kurssi, voi opiskelija saada päättötodistukseensa kurssista suoritusmerkinnän S numeroarvosanan sijaan

KE1 (pakollinen)

Kemiaa kaikkialla

- Tutustutaan kemian merkitykseen arjessa
- Opetellaan tutkimaan kokeellisesti ja erilaisia malleja käyttäen kemian ilmiöitä työturvallisuusnäkökohdat huomioi-

den

- Opitaan selittämään aineiden ominaisuuksia aineen rakenteen, kemiallisten sidosten ja poolisuuden avulla jaksollista järjestelmää ja tietolähteitä käyttäen

KE2 (valtakunnallinen syventävä)

Ihmisen ja elinympäristön kemiaa

- Tutustutaan orgaanisten yhdisteiden rakenteisiin ja rakenteiden mallintamiseen ja opitaan selittämään yhdisteiden ominaisuuksia niiden rakenteen kautta
- Opitaan ainemääriin ja pitoisuuksiin liittyviä ilmiöitä ja työvälineiden ja reagenssien käyttöä

KE2 (valtakunnallinen syventävä)

Kemian mikromaailma

- Tutustutaan aineen rakenteen, ominaisuuksien ja reaktioiden välisiin yhteyksiin.
- Opetellaan käyttämään ja tuntemaan aineen ominaisuuksien ja rakenteenpäättelyssä ja määrityksessä käytettäviä menetelmiä ja tutkimaan näitä kokeellisesti.

KE3 (valtakunnallinen syventävä)

Reaktiot ja energia

- opetellaan ymmärtämään kemialliseen reaktioon vaikuttavia tekijöitä, energian sitoutumisen ja vapautumisen kemiallisessa reaktiossa, sekä niiden merkityksen elinympäristössä ja yhteiskunnassa
- opetellaan kirjoittamaan reaktioyhtälöitä ja käsittelemään reaktioita matemaattisesti
- tutkitaan kokeellisesti ja erilaisia malleja käyttäen reaktioita, sekä reaktionopeuteen ja -mekanismeihin liittyviä ilmiöitä.

KE4 (valtakunnallinen syventävä)

Metallit ja materiaalit

- tutustutaan teollisesti merkittäviin raaka-aineisiin sekä niiden jalostusprosesseihin
- tutustutaan hapettimiin ja pelkistimiin ja niiden käyttöön, sekä hapettumispelkistymisreaktioiden kirjoittamiseen
- tutustutaan erilaisiin materiaaleihin sekä kulutustavaroiden ympäristövaikutusten arviointiin käytettäviin menetelmiin
- tutustutaan kokeellisesti ja malleja käyttäen metalleihin ja sähkökemian liittyviin ilmiöihin, sekä opetellaan niihin liittyviä kvantitatiivisia sovelluksia

KE5 (valtakunnallinen syventävä)

Reaktiot ja tasapaino

- opetellaan ymmärtämään reaktion tasapainotilan muodostuminen ja niihin liittyviä laskennallisia tasapainosovelluksia, sekä tasapainon merkitys teollisuuden prosesseissa ja luonnon ilmiöissä
- tutkitaan kokeellisesti ja malleja käyttäen kemialliseen tasapainoon liittyviä ilmiöitä

KE6 (paikallinen syventävä)

Kertauskurssi

kurssin tavoitteena on, että opiskelija kokoaa tietonsa ja taitonsa, ja valmistautuu näin vastaamaan kemian ylioppilastehtäviin sekä osallistumaan jatko-opintopaikkojen sisäänpääsykokeisiin

KE7 (paikallinen soveltava)

Työ/tutkimuskurssi

tarjotaan vain parillisina vuosina (lukuvuonna 2016-2017), voi suorittaa heti KE1-kurssin jälkeen

- tutustutaan kemian työ- ja tutkimusmenetelmiin, tehdään johtopäätöksiä kokeellisten mittausten perusteella ja tutustutaan tietokonesovelluksiin
- työ- ja tutkimusmenetelminä ovat mm. aineen kvantitatiiviset, kromatografiset ja spektrofotometriset määritykset, sähkökemialliset mittaukset, titraus ja kemiallinen synteesi
- työkurssin aiheet voivat vaihdella vuosittain. Teemana voi olla esimerkiksi kestävä kehitys, ympäristökemia, kemian historia, biokemia tai polymeerikemia

USKONTO

EVANKELISLUTERILAINEN USKONTO

Tavoitteet

- tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa monipuolisen uskonnollisen ja katsomuksellisen yleissivistyksen
- uskonnon opetuksen yleisenä tavoitteena on hyödyntää teologista ja uskontotieteellistä tutkimusta sekä kulttuurin, yhteiskunnan ja taiteen tutkimusta

Uusi OPS

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kurssit 1-2, syventäviä 3-6
- kurssit arvioidaan numeroarvosanalla (4-10)
- arvioinnista kerrotaan erikseen tarkemmin kunkin kurssin yhteydessä

- työskentelymenetelmät ovat opiskeijakeskeisiä ja TVT:tä hyödynnetään monipuolisesti

UE1 (pakollinen)

Uskonto ilmiönä – kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin jäljillä

- jäsennetään uskontoa ilmiönä ja tarkastellaan uskontojen tutkimusta
- selvitetään juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, niiden keskeisiä piirteitä, kulttuuriperintöä ja vaikutusta yhteiskuntaan
- keskustellaan juutalaisuuteen, kristinuskoon ja Islamiin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä
- selvitetään nykyajan uskonnollisuutta ja maailman uskonto-tilannetta
- tutustutaan ajankohtaisiin katsomusten kohtaamiseen liittyviin kysymyksiin
- kehitetään valmiuksia toimia moniuskontoisissa ja monikulttuurisissa ympäristöissä ja työelämässä

UE3 (valtakunnallinen syventävä)

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

- tutustutaan Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin sekä niiden ilmenemiseen että vaikutukseen länsimaissa (hindulaisuus, jainalaisuus, sikhiläisyys, buddhalaisuus, kungfutalaisuus, taolaisuus ja shintolaisuus)
- selvitetään luonnonuskontojen levinneisyyttä ja keskeiset piirteet
- perehdytään uusien uskonnollisten liikkeiden taustaan ja keskeisiin piirteisiin
- kehitetään valmiuksia hyödyntää tietoa eri uskonnoista työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä

Vanha OPS

- pakollisia kurssit 1-3, syventäviä kurssit 4-5

UE2 (pakollinen)

Kirkko, kulttuuri ja yhteiskunta

- perehdytään kristinuskon syntyyn vaikuttaneisiin tekijöihin, kristillisen kirkon kehitykseen sekä kirkkoon länsimaisen kulttuurin muokkaajana
- painotetaan oppilaiden omaan aktiivisuuteen perustuvia työtapoja: esitelmiä, alustuksia tai laajempaa kirjallista työtä
- arvosana muodostuu tuntiaktiivisuuden ja kurssin lopussa pidettävän kokeen perusteella

UE3 (pakollinen)

Ihmisen elämä ja etiikka

- selvitetään kristillisen opin ja etiikan sisältöä sekä niiden raamatullista perustaa
- etsitään vastauksia oppilaille läheisiin yksilö- ja yhteiskuntaeettisiin sekä maailmantalajuisiin kysymyksiin
- arvostelussa otetaan huomioon mahdollinen opiskelijan pitämä alustus, tutkielma sekä aktiivinen osallistuminen keskusteluun
- kirjallisen loppukokeen pitämisestä sovitaan kurssilla

UE4 (valtakunnallinen syventävä)

Uskontojen maailmat

- tutustuminen eri maailmanuskontoihin (hindulaisuus, buddhalaisuus, Kiinan ja Japanin uskonnot, juutalaisuus ja islam)
- selvitetään luonnonkansojen uskonnollisuutta
- työtavat ovat opiskelijakeskeisiä: ryhmätöitä, esitelmiä, vierailuja, keskusteluita jne.
- loppukuulustelusta sovitaan erikseen
- soveltuu myös ortodoksisuskonnon opiskelijoille

UE5 (valtakunnallinen syventävä)

tarjotaan viimeisen kerran lukuvuonna 2016-17.

Mihin suomalainen uskonto?

- tutustutaan uskonnon ilmenemismuotoihin Suomessa muinaissuomalaisesta uskonnoista nykypäivän uskonnollisuuteen (erilaiset uskonnolliset yhteisöt, sekä niiden asema etä merkitys Suomessa)
- kurssin luonteeseen sopivat hyvin vierailut, vierailijat, ryhmätyöt ja tutkielmat
- abikurssina tärkeä kaikille uskonnon yo-kokeeseen osallistuville, yleissivistävä ja hyödyllinen muillekin
- arvosana muodostuu tuntiaktiivisuudesta, erilaisista kurssin alussa sovitusta tehtävistä ja mahdollisen kokeen arvostanasta

ORTODOKSINEN USKONTO

Tavoitteet

- tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa monipuolisen uskonnollisen ja katsomuksellisen yleissivistyksen
- uskonnon opetuksen yleisenä tavoitteena on hyödyntää teologista ja uskontotieteellistä tutkimusta sekä kulttuurin, yhteiskunnan ja taiteen tutkimusta

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kurssit 1-3, syventäviä 4-5
- koulu tarjoaa vuorovuosina yhden pakollisen kurssin, syventävistä neuvotellaan erikseen opettajan kanssa, samoin,

jos oppilas haluaa suorittaa itsenäisesti jonkun pakollisen kurssi

- kurssit arvioidaan numeroarvosanalla (4-10)

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kurssit 1-2, syventäviä 3-6
- kurssit arvioidaan numeroarvosanalla (4-10)
- arvioinnista kerrotaan erikseen tarkemmin kunkin kurssin yhteydessä

Lv 2016 – 2017 tarjotaan lukion 1. vuoden opiskelijoille kurssit 1 ja 3.

UO1 (pakollinen)

Uskonto ilmiönä – ortodoksisuus, juutalaisuus ja islam

- jäsennetään uskontoa ilmiönä ja tutustutaan uskontojen tutkimukseen
- tutustutaan juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin syntyyn, kehittymiseen ja niiden luonteeseen
- selvitetään juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin keskinäiset suhteet historiassa ja nykypäivänä
- keskustellaan Lähi-Idän ja Euroopan ajankohtaisista asioista uskontojen näkökulmasta
- opetellaan tunnistamaan eri katsomusten merkitystä yksilön tämän päivän arjessa ja työelämässä

UO3 (valtakunnallinen syventävä)

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

- sisällöltään samanlainen kuin evankelis-luterilaisen uskonnon UE3 –kurssi (opiskelijat voivat osallistua halutessaan siihen)
- tutustutaan Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin sekä niiden ilmenemiseen että vaikutukseen länsimaissa (hindulaisuus, jainalaisuus, sikhiläisyys, buddhalaisuus, kungfutsetaisuus, taolaisuus ja shintolaisuus)
- selvitetään luonnonuskontojen levinneisyyttä ja keskeiset piirteet
- perehdytään uusien uskonnollisten liikkeiden taustaan ja keskeisiin piirteisiin

kehitetään valmiuksia hyödyntää tietoa eri uskonnoista työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä

UO1 (pakollinen)

Ortodoksinen maailma

- kurssin tavoitteena on, että opiskelija tuntee kirkon synnyn ja kehityksen sekä kirkkoa tähän päivään muovanneet tekijät
- ymmärtää oman kirkkonsa muotoutumisen historian kullussa

- tuntee ortodoksisia paikalliskirkkoja sekä niiden historiallista ja kulttuurista merkitystä
- näkee oman uskonnollisen perinteesä osana historiallista ketjua

Sisältö

- varhaiskirkko
- Bysantin aika, oppi ja hallintomääräytyvät
- idän ja lännen kirkon ero
- Venäjän kirkko ja muut ortodoksiset paikalliskirkot
- orientaaliset kirkot
- lännen kirkot

UO2 (pakollinen)

Ortodoksinen uskonoppi ja etiikka

- kurssin tavoitteena on, että opiskelija tuntee ortodoksisen kirkon opin lähteet ja perusteet
- etiikan opetuksen lähtökohtana on kirkon oppi ihmisestä Jumalan luomana ja hänen kasvustaan Jumalan valtakunnan jäsenenä ja ymmärtää kirkon eettisiä kannanottoja uusiin esille tuleviin kysymyksiin
- ymmärtää, että eri maiden ortodoksiset kirkot ja muut uskonnot voivat tulla erilaisiin eettisiin tulkintoihin

Sisältö

- ortodoksisen opin lähteet ja pyhän käsite
- Pyhä Kolminaisuus
- Jumalansyntyttävä
- pyhät ihmiset ja ajan pyhittäminen
- ortodoksinen ihmiskuva
- yksilö- ja yhteiseettisiä kysymyksiä

UO3 (pakollinen)

Raamattutieto

- kurssin tavoitteena on, että opiskelija tuntee Raamatun synnyn ja rakenteen ja taustalla vaikuttaneen kulttuurihistorian
- hahmottaa jumalakuvan kehityksen historian kuluessa Raamatun sisällä sekä messiasodotuksen syntymisen ja täyttymisen Palestiinassa
- tuntee Raamatun käytön ortodoksisessa kirkossa ja liturgiassa elämässä
- ymmärtää eri Raamatun kirjojen merkityksen kristinuskolle ja erityisesti ortodoksiselle kirkolle sekä Raamatun merkityksen etiikan muotoutumisessa
- osaa omatoida Raamatun käytön

Sisältö

- Jumala ja ihminen Pentateukissa
- viisauksirajallisuus

- profeetat ja messiasodotus
- evankeliumien synty ja niiden erityispiirteet
- Jeesuksen henkilö
- Apostolien tekojenkuvaus kirkon ensi vaiheista
- Paavali ja hänen kirjeensä

UO4 (valtakunnallinen syventävä)

Uskontojen maailmat

- opetetaan muiden uskontojen elämää ja kehitystä arvostaa ja ymmärtää niiden omalaatuisuutta

UO5 (valtakunnallinen syventävä)

Ortodoksinen suomi

- ortodoksinen kirkkotoiteen kulttuuriset ulottuvuudet sekä itäinen ortodoksinen traditio suomalaisessa kulttuurielä-

mässä

ELÄMÄNKATSUMUSTIETO

Elämänsäkatsumustieto on perustaltaan monitieteinen oppiaine. Sen tiedeperustaan kuuluu ihmis-, kulttuuri- ja yhteiskuntatieteitä sekä filosofia. Elämänsäkatsumustiedon opetuksessa ihmisiä tarkastellaan luonnollisina toimijoina, jotka luovat ja uusintavat merkityksiä keskinäisessä kanssakäymisessään. Inhimilliset katsumukset ja käytännöt nähdään yksilöiden, yhteisöjen ja traditioiden vuorovaikutuksen tuloksena syntyneinä. Elämänsäkatsumustiedon opetus rakentuu ihmiskäsitykselle, joka korostaa ihmisten mahdollisuutta elää vapaina ja keskenään tasavertaisina, aktiivisina ja tavoitteellisina.

Oppiaineessa painotetaan ihmisten kykyä tutkia maailmaansa ja laajentaa sitä koskevaa tietämystään sekä yhteisellä toiminnallaan tietoisesti ohjata elämäänsä. Näistä lähtökohdista oppiaine tukee opiskelijoiden elämänsäkatsumuksen ja identiteetin muotoutumista sekä heidän yhteisöllisten hyvän elämän ihanteidensa ja käytäntöjensä rakentumista. Opiskelussa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologian antamia mahdollisuuksia.

Elämänsäkatsumustieto kartuttaa pohdiskelevasti ja keskustellen opiskelijoiden kulttuurista ja katsumuksellista yleissivistystä, arvostelukykyä ja tilannetajua, toisten ja yhdenvertaisuuden kunnioittamista sekä keskustelun, kuuntelun ja itseilmaisun taitoja.

Opetuksen tavoitteet

- Elämänsäkatsumustiedon opetuksen tavoitteena on, että opiskelija
- saa tukea ja perusteita identiteettinsä ja elämänsäkatsumuk-

sensa rakentamiseen

- hallitsee keskustelu- ja vuorovaikutustaitoja ja osaa soveltaa niitä sellaisten kysymysten käsittelyyn, joissa pyritään yhteisen kestävä toimintalinjan löytämiseen erilaisista näkemyksistä huolimatta
- laajentaa ja syventää katsumuksellista ja kulttuurista yleissivistystään
- kehittää arvostelu-, harkinta- ja toimintakykyään oppimalla reflektoidaan omaa ja muiden ajattelua ja toimintaa
- kunnioittaa ja osaa perustella periaatteita ja käytäntöjä, jotka edistävät ihmisoikeuksia, kulttuurien välistä myönteistä kohtaamista, yhteiskunnallista ja globaalia oikeudenmukaisuutta sekä kestävä tulevaisuuden rakentamista.

Arviointi

Elämänsäkatsumustiedossa arvioidaan sekä opiskelijan kykyä tarkastella ja ilmaista katsumuksellisia aiheita monipuolisesti ja taitavasti että hänen laaja-alaista katsumuksellista ymmärrystään. Katsumukselliset kysymykset ovat usein henkilökohtaisia, mutta niiden pohdiskelun perustana ovat ajattelun tiedolliset hyveet: kriittisyys, johdonmukaisuus, ristiriidattomuus ja systemaattisuus. Katsumusten, arvostusten ja uskomusten arviointi- ja ilmaisutavoissa arvostetaan eri näkökulmien ja vaihtoehtoisten katsumustapojen huomioimista pelkkin mielipiteiden esittämistä monipuolisemmin.

Arviointi tukee ja kehittää opiskelijan kykyä arvioida oman elämänsäkatsumuksensa ja identiteettinsä rakentumista sekä rohkaisee opiskelijaa oman opiskelunsa suunnitteluun ja kehittämiseen. Elämänsäkatsumustiedossa korostuvat erilaiset katsumukselliseen yleissivistykseen ja vuorovaikutukseen liittyvät taidot, ja kurssien arvioinnissa ne otetaan monipuolisesti huomioon.

Suoritusohjeita

- Pakolliset kurssit 1-2, valtakunnalliset syventävät kurssit 3-6
- Kurssit 1-4 arvioidaan asteikolla 4-10, kurssit 5-6 arvioidaan asteikolla 4-10 tai suoritusmerkinnällä S Kurssit suoritetaan seuraavassa järjestyksessä:
- 1. vuosi: kurssi ET 1
- 2. vuosi: kurssi ET 2 ja osa kursseista ET 3-ET 6
- 3. vuosi: osa kursseista ET 3-ET 6

Työtavat:

- Työtöpinä käytetään opettajaohjoista opetusta, keskustelua, ryhmätöitä, väittelyjä, esitelmiä, tutkielmia, videoita, elokuvia, asiantuntijavierailijoita ja muita luovia menetelmiä. Teknologiaa hyödynnetään kuhunkin asiasisältöön sopivalla tavalla. Lisäksi teemme kunkin kurssin aiheeseen sopivia vierailuja esimerkiksi yliopistoille, taidenayttelyihin ja elämänsäkatsumustiedon kurssien teemoihin liittyviin tapahtumiin.

ET1 Maailmankatsomus ja kriittinen ajattelu (pakollinen)

Tavoitteet

- Kurssin tavoitteena on, että opiskelija
- ymmärtää ja osaa soveltaa maailmankatsomuksellisia käsitteitä ja hahmottaa niiden välisiä yhteyksiä sekä osaa eritellä erilaisten maailmankatsomusten piirteitä ja lähtökoh-tia
- ymmärtää, miten yksilölliset ja yhteiskunnalliset tekijät vai-kuttavat maailmankatsomuksen muotoutumiseen, ja osaa eritellä oman katsomuksensa ja siihen liittyvien uskomus-ten muotoutumista
- osaa tarkastella kriittisesti niin omia kuin muiden uskomuk-sia sekä erilaisten medioiden tarjoamaa informaatiota
- osaa hyödyntää eri oppiaineissa oppimaansa elämäntatso-muksensa muodostamisessa ja erottaa tieteellisen, ei-tie-teellisen ja epätieteellisen maailmankuvan.

Keskeiset sisällöt

- maailmankatsomuksen, maailmankuvan ja elämäntatso-muksen käsitteet sekä niiden keskinäinen suhde ja asema omassa elämäntatso-muksessa
- erilaisia maailmankatsomuksia – esimerkiksi sekulaareja, uskonnollisia, poliittisia ja elämäntapaan liittyviä – sekä ni-iden piirteiden ja perusoletusten tutkimista eri tieteiden tar-joamin välinein
- tyypillisiin informaation käsittelyyn ja ympäröivän todelli-suuden jäsentämiseen liittyvien kognitiivisten vääristymien tarkastelu sekä omassa että muiden ajattelussa
- koulun, median, politiikan, tieteen, taiteen, viihdeteollisuu-den sekä uskonnollisten ja kulttuuristen yhteisöjen vaiku-tus maailmankuviin ja -katsomuksiin sekä omaan elämän-katsomukseen
- median ja muiden informaation lähteiden toimintalogiikka sekä niihin kohdistuva kriittinen katsomuksellinen ajattelu sekä katsomuksellisen argumentaation erittely erilaisista näkökulmista

ET2 (pakollinen)

Maailmankuva

- maailmankuvan, maailmankatsomuksen ja elämäntatso-muksen käsitteet ja niiden keskinäinen suhde
- maailmankuvan rakenne ja ydinalueet: käsityksiä ihmisestä, yhteiskunnasta, kulttuurista ja luonnosta sekä todellisuus-ten rakenteesta
- maalliset ja uskonnolliset katsomukset maailmankuvan perustana: tieteiden, näennäistieteiden ja uskontojen ra-jankäynti
- koulu, media ja taide maailmankuvaa luovina ja välittävinä instituutioina
- länsimaisen maailmankuvan murrokset ja mullistajat
- maailmankuvien ja tiedon lähteiden järkipärisä arviointi

ET3 (pakollinen)

Yksilö ja yhteisö

- ihminen sosiaalisena olentona, yksilöiden vuorovaikutus ja yhteisöllisyys
- vallan käsite, vallan muodot ja valtasuhteet sekä erilaiset vaikuttamiskeinot
- teorioita yhteiskunnan rakenteesta sekä muutoksesta
- hyvän kansalaisen kriteerit suomalaisena, eurooppalaisena ja maailmankansalaisena
- ihmisoikeudet ja niiden historia
- poliittiset ihanteet, ideologiat, utopiat ja demokratian muo-dot
- oikeudenmukaisuus yhteiskunnallisena, maailmantajuise-na ja ekologisena kysymyksenä

ET4 (valtakunnallinen syventävä)

Kulttuuriperintö ja identiteetti

- kulttuurin käsite ja merkitys ennen ja nyt
- identiteetti, etnisuus ja kulttuuriperintö
- suomalaisen ja länsimaisen kulttuurin ominaispiirteet ja ny-kyinen merkitys
- kulttuurien ja sivilisaatioiden vuorovaikutus
- etninen ja kulttuurin moninaisuus Suomessa ja maail-massa
- elämä monikulttuurisessa yhteiskunnassa
- etnosentrisuus sekä rasmin ja suvaitsevaisuuden historia

ET5 (valtakunnallinen syventävä)

Maailmanselittäminen katsomusperinteissä

- maailman myyttinen selittäminen ennen ja nyt
- uskonnon ja uskonnollisuuden olemus
- uskontokritiikki: sosiologinen, moraalinen, antropologinen, psykologinen
- ateismi ja agnostismi
- sekulaarin humanismin ja vapaa-ajattelun historiaa ja ny-kysuuntauksia
- humanismi ja kristinusko länsimaiden katsomuksellisia perusvirtauksina

FILOSOFIA

Filosofinen ajattelu tarkastelee koko todellisuutta ja eri tapoja hahmottaa sitä. Sen kysymyksenasettelujen tunteminen on olennainen osa yleisivistystä. Filosofissa ongelmia jäsennetään käsitteellisesti ja keskustellen. Filosofisen ajattelun opiskeleminen harjaannuttaa punnitsemaan käsitysten perustelua järkipärisesti. Kyseenalaistavan ja

perusteita etsivän luonteensa ansiosta filosofia auttaa hahmottamaan ja jäsentämään nykypäivän jatkuvasti kasvavaa informaatiotulvaa. Tällä tavoin filosofian opiskelu edistää opiskelijoiden yleisiä oppimisen ja ajattelun valmiuksia.

Filosofiassa opiskelija oppii jäsentämään käsitteellisesti arvoja, normeja ja merkityksiä koskevia kysymyksiä. Tämä edistää opiskelijan kykyä eettiseen pohdintaan ja sen ymmärtämiseen, mitä merkitystä erilaisilla tiedoilla ja taidoilla on yksilölle ja yhteiskunnalle. Filosofian opiskelu opettaa hahmottamaan laajoja käsitteellisiä kokonaisuuksia ja yhteyksiä. Se auttaa näkemään, miten eri tieteenalojen ja ajatteluperinteiden käsitteet rakentuvat ja eroavat toisistaan. Filosofian opiskelu kehittää arvostelukykä sekä edistää luovan ja itsenäisen ajattelun kehitystä. Filosofiansa tuetaan opiskelijoiden perusteltujen yksilöllisten näkemysten muodostamista ja kykyä osallistua järkipäiseen keskusteluun. Kun opiskelijat paneutuvat filosofiaan kysymyksiin, joihin ei ole yksinkertaisia ratkaisuja, he oppivat muodostamaan ja perustelemaan omia näkemyksiään sekä samalla kunnioittamaan toisenlaisia perusteluita näkemyksiä. Mutkikkaiden kysymysten pohdiskelu ryhmässä kasvattaa opiskelijoissa kykyä luottaa omiin ajattelutaitoihinsa ja yksilöllisiin mahdollisuuksiinsa selvittää vaikeita ongelmia. Filosofian opiskelu tukee opiskelijoiden kasvua aktiivisiksi ja vastuullisiksi sekä toisia ja yhdenvertaisuutta kunnioittaviksi kansalaisiksi.

Tavoitteet

- osaa hahmottaa filosofisia ongelmia ja niiden erilaisia mahdollisia ratkaisuja filosofian perinteessä ja ajankohtaisiin kysymyksiin sovellettuina
- osaa käsitteellisesti eritellä, jäsentää ja arvioida informaatiota, erityisesti erilaisia väitteitä, niiden merkityksiä ja perusteluita
- hallitsee johdonmukaisen argumentaation perustaidot ja oppii sitä kautta luottamaan omaan ajatteluunsa sekä arvioimaan sitä kriittisesti ja pohtimaan sen rajoja eri tieteenaloilla ja arkielämässä
- oppii pohtimaan ja jäsentämään käsitteellisesti laajoja kokonaisuuksia sekä ajattelemaan ja toimimaan arvostelukykyisesti niin eettisissä kysymyksissä kuin muillakin elämäntilanteilla myös informaation ollessa epävarmaa ja ristiriitaista.

Arviointi

Filosofiassa arviointi kohdistuu ajattelun taitojen ja keskeisten käsitteiden hallintaan sekä kykyyn ilmaista filosofista ajattelua. Tämä tarkoittaa kykyä kriittisesti eritellä ja problematisoida informaatiota, hahmottaa ja täsmentää sen käsitteellistä rakennetta sekä esittää asiasta perusteltu arvostelma. Arvioinnin tulee tukea ja kehittää opiskelijan taitoa

arvioida omaa ajatteluaan ja rohkaista opiskelijoita oman opiskelunsa suunnitteluun ja kehittämiseen. Kurskien arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, ja filosofian yleisten tavoitteiden saavuttamista arvioidaan kurssikohdainten tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen kautta. Keskeisesti arviointiin vaikuttavat koe, tuntiaktiivisuus, harrastusneisuus sekä mahdolliset ylimääräiset tehtävät.

Suoritusohjeita

- Pakolliset kurssit 1-2, valtakunnalliset syventävät kurssit 3-4, paikalliset soveltavat kurssit 5-6
- Kurssit 1-4 arvioidaan asteikolla 4-10, kurssit 5-6 arvioidaan asteikolla 4-10 tai suoritusmerkinnällä S
- Kurssit suoritetaan seuraavassa järjestyksessä:
- 1. vuosi: kurssit FI 1 ja FI 2
- 2-3. vuosi: Kurssit FI 4 ja FI 5 järjestetään joka vuosi, FI 3 parittomina vuosina ja FI 6 parillisina vuosina
- Jos aiot kirjoittaa ylioppilaskokeissa filosofian, on suositeltavaa hyvän arvosanan saamiseksi, että vähintään kurssit FI1-FI4 ovat suoritettuina

Työtavat:

- Työtavoina käytetään opettajajohtoista opetusta, keskustelua, ryhmätyötä, väittelyä, esitelmiä, tutkielmia, videoita, elokuvia, asiantuntijavierailijoita ja muita luovia menetelmiä. Teknologian hyödynnetään kuhunkin asiasisältöön sopivalla tavalla. Lisäksi teemme kunkin kurssin aiheeseen sopivia vierailuja esimerkiksi yliopistoille, taidenäyttelyihin ja filosofia tapahtumiin.

FI1 (pakollinen)

Johdatus filosofiseen ajatteluun

Tavoitteet

- Kurssin tavoitteena on, että opiskelija
- muodostaa perustellun käsityksen filosofian luonteesta ja menetelmistä tutustumalla filosofiaan ongelmiin ja niiden mahdollisiin ratkaisuihin
- oppii arvioimaan väitteiden totuutta sekä harjaantuu esittämään ja vaatimaan erilaisille mielipiteille ja väitteille perusteluita sekä hahmottamaan esitettyjen perustelujen rakennetta ja arvioimaan niiden pätevyyttä
- tuntee ja oppii erilaisten harjoitusten kautta soveltamaan filosofian työtapoja, kuten oletusten kyseenalaistamista, käsitteiden luokittelua ja määrittelemistä sekä ajatuskokeiden ja vastaesimerkkien käyttöä
- perehtyy joihinkin keskeisiin filosofisiin kysymyksiin ja niihin liittyviin käsitteellisiin erotteluihin
- tuntee perustavia tieto-opillisia erotteluita, osaa eritellä ja arvioida kriittisesti erilaisia tiedollisia uskomuksia ja tutustuu tietämiseen joissain lukion oppiaineissa.

Keskeiset sisällöt

- mitä filosofia on, filosofisten kysymysten ja filosofisen ajattelun luonne filosofian perinteessä ja ajankohtaisiin ongelmiin sovellettuna
- johdonmukaisen argumentaation ja pätevän päättelyn perusteet ja niiden harjoittelu suullisesti ja kirjallisesti
- keskeisiä filosofisia peruskysymyksiä ja -erotteluita: henki ja aine, vapaus ja välttämättömyys, käsitteellinen ja empiirinen, objektiivinen ja subjektiivinen
- tiedon ja informaation, arkitiedon ja tieteellisen tiedon sekä tieteen ja pseudotieteen ero
- tiedon ja argumentaation luonne eri tiedonalloilla: miten väitteitä muodostetaan, koetellaan ja perustellaan joissain lukion oppiaineissa

FI2 (pakollinen)

Etiikka

Tavoitteet

- Kurssin tavoitteena on, että opiskelija
- perehtyy filosofisen etiikan keskeisiin käsitteisiin, kysymyksiin ja teorioihin sekä ympäristöfilosofian perusteisiin
- hahmottaa normatiivisten väitteiden luonteen ja suhteen kuvaileviin väitteisiin sekä osaa perustella käsitteitä hyvää ja oikeasta
- osaa jäsentää oman elämänsä merkityksellisyyttä ja elämänvalintojaan filosofisen käsitteistön avulla
- osaa perustella moraalien velvoittavuuden ja soveltaa moraalien filosofisia käsitte-erotteluita ja johdonmukaista argumentaatiota
- osaa eritellä ja arvioida toimintaa eettisesti sekä kykenee jäsentämään omia moraalisia ratkaisujaan ja arvioimaan filosofisen etiikan välinein.

Keskeiset sisällöt

- moraalit ja sitä pohtiva normatiivinen ja soveltava etiikka; hyve-, seuras-, sopimus-, oikeus- ja velvollisuusetiikan perusteet
- moraalien luonne normijärjestelmänä ja sen ero juridisiin ja tapanormeihin perustuviin järjestelmiin, moraalinen relativismi
- filosofisia teorioita elämän hyvydestä ja merkityksellisyydestä sekä hyvästä elämäntavasta
- etiikka ja yksilön moraaliset ratkaisut: ihmissuhteet ja elämänvalinnat
- eläimiä ja ympäristöstä koskevia eettisiä kysymyksiä

FI3 Tieto, tiede ja todellisuus (valtakunnallinen syventävä)

Tavoitteet

- Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa filosofisia, eri tieteisiin ja arkielämään perustuvia käsitteitä todellisuuden rakenteesta
- osaa eritellä ja arvioida filosofisia teorioita todellisuudesta, totuudesta, tiedosta ja tieteestä
- osaa jäsentää ja eritellä tieteellisen tutkimuksen, päättelyn ja selittämisen luonnetta
- osaa jäsentää havainnon ja tiedon sekä tieteellisten teorioiden ja mallien suhdetta todellisuuteen
- oppii hahmottamaan erityistieteiden tieteenfilosofisia kysymyksiä joissain lukion oppiaineissa.

Keskeiset sisällöt

- metafysiikan keskeiset kysymykset ja käsitteet, erilaisia käsityksiä metafysiikan luonteesta ja todellisuuden perusrakenteesta
- olemassaolon kysymyksiä: muutos ja pysyvyys, oliot ja ominaisuudet, mahdollinen ja välttämätön, reaali ja virtuaali
- todellisuuden ilmeneminen ja hahmottaminen
- totuuden luonne ja totuusteoria
- tiedon mahdollisuus ja rajat, tiedon oikeuttaminen
- tieteellisen tutkimuksen luonne ja menetelmät, tieteellinen päättely; ilmiön, tutkimusaineiston, mallin ja teorian käsitteet sekä niiden keskinäinen suhde
- selittäminen ja tieto luonnon- ja ihmistieteissä sekä formaaleissa tieteissä: tietäminen ja ennustaminen, ymmärtäminen ja tulkinta

FI4 Yhteiskuntafilosofia (valtakunnallinen syventävä)

Tavoitteet

- Kurssin tavoitteena on, että opiskelija
- perehtyy yhteiskuntafilosofian keskeisiin käsitteisiin ja suuntauksiin sekä peruskäsitteisiin yksilön suhteesta yhteisöihin, yhteiskuntaan ja valtioon
- oppii käyttämään keskeisiä filosofisia käsitteitä yhteiskunnallisen ja poliittisen toiminnan jäsentämiseen sekä omien yhteiskunnallisten ratkaisujensa perusteleamiseen
- oppii erittelemään oikeudenmukaisuutta, vallankäyttöä ja työnjakoa yksilöiden, yhteisöjen ja instituutioiden toiminnassa
- oppii arvioimaan käsitteellisesti yhteiskunnallisen järjestyksen rakentamista, perusteleminen ja oikeutusta
- osaa soveltaa oppimaansa ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin.

Keskeiset sisällöt

- yhteiskuntajärjestyksen ja yhteiskunnallisten instituutioiden olemassaolo ja oikeuttaminen: yksilö- ja yhteisökeskeiset teoriat yhteiskunnasta, yhteiskuntasopimusteoriat
- oikeudenmukaisuuden eri muodot, niiden perusteleminen ja soveltaminen

- vallan käsite ja muodot, vallan oikeuttaminen, demokratian muodot ja kilpailijat, anarkismi
- työnjako, talous ja hyvinvointi, talouden toimintaperiaatteiden ja omistamisen oikeuttaminen
- poliittiset ihanteet ja niiden toteuttaminen: vapaus, tasa-arvo ja solidaarisuus; konservatismi, liberalismi ja sosialismi; kansallisvaltiot ja globaali näkökulma
- yhteiskunnalliset jännitteet ja ristiriidat sekä niiden ratkaiseminen: oikeusvaltio ja sen vaihtoehdot, yhteiskuntajärjestyksen luhistuminen – sodat, sisällissodat, terrori sekä holokausti ja muut kansainvälinen yhteiskuntafilosofisina ongelmina
- ajankohtaisia yhteiskuntafilosofisia kysymyksiä: sukupuolen rakentuminen, informaatioteknologia, kulttuurien kohtaaminen, kestävä tulevaisuuden rakentaminen

F15 (paikallinen syventävä)

Estetiikka

Tavoitteet ja keskeiset sisällöt

- pohditaan, mitä on kauneus sekä perehdytään kauneuskäsityksen syntyyn ja kehitykseen eri aikakausina
- pohditaan, mitä taide on, miten taiteen käsite on ymmärretty eri aikakausina ja miten kulttuurin käsitykset taitelijoista ja taitelijuuudesta ovat muuttuneet
- tutkitaan, millainen suhde taiteella ja moraalilla on; mm. taiteen etiikka ja taiteen moraaliset tehtävät
- selvitetään, miten taideteoksia voidaan tulkita ja arvottaa, miten taideteokset saavat merkityksensä, miten taideteokset ovat olemassa ja mitä on taidekritiikki
- pohditaan taiteen merkitystä ja vaikutusta yhteiskunnassa sekä kulttuurissa (valta, propaganda, kauneusihanteet)
- taiteeseen ja estetiikkaan liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä
- alustuksia, vierailuja museoihin ja teatteriin, elokuvia, tutkielmia jne.

F16 Soveltavan filosofian kysymyksiä (paikallinen soveltava)

Kurssikuvaus ja tavoitteet

Soveltavan filosofian kurssilla tutustutaan filosofisen ajattelun erilaisiin käytännöllisiin sovellutuksiin. Käsiteltäviä aiheita ovat ympäristöfilosofia, teknologian filosofia, feministinen filosofia, kasvatusfilosofia ja soveltavan etiikan erityiskysymykset, kuten geenimanipulaatio, kloonaminen ja seksuaalietiikka.

Kurssilla opiskelija syvennyy valitsemaansa soveltavan filosofian ongelmaan kirjallisen työn muodossa. Täten kurssin aiheet muokkautuvat osaltaan opiskelijoiden

kiinnostuksen mukaan. Tavoitteena on esseemuodossa ilmaistun argumentin rakentaminen opiskelijaa kiinnostavasta aiheesta. Kurssin aikana opiskelija kehittää argumenttiaan, harjaantuu ottamaan siihen liittyvää kritiikkiä vastaan muilta opiskelijoilta, sekä oppii antamaan myös rakentavaa kritiikkiä muiden opiskelijoiden kirjoituksiin. Keskeisenä tavoitteena onkin filosofisen ajattelun (ja kirjoittamisen) yhteisöllisyyden ja prosessiluonteen ymmärtäminen: opettajan ja toisten opiskelijoiden kritiikki on oman ajattelun kehittämisen väline. Samalla päämääränä on rakentaa omien ajatusten ilmaisemiseen liittyvää itseluottamusta. Kurssin tavoitteena on myös soveltavan filosofian eri osa-alueiden sisältöjen omaksuminen.

Kurssilla käsitellään käytännöllisiä ja ajankohtaisia aiheita, jotka liittyvät läheisesti monien muiden oppiaineiden oppisisältöihin täydentäen niitä filosofisilla näkökulmilla.

Kurssi järjestetään parillisina vuosina. Arviointi: suoritusmerkintä tai pyydettyä numeroarvosana. Kurssille osallistuminen edellyttää vähintään kurssien F11 ja F12 suorittamista, koska kurssi rakentuu osittain muilla kursseilla opittujen taitojen ja sisältöjen varaan.

Keskeiset sisällöt

- Filosofisen esseen ja filosofisten argumenttien rakenne
- Ympäristöfilosofia
- Teknologian filosofia
- Talouteen liittyvät filosofiset kysymykset ja globaali etiikka
- Feministinen filosofia
- Kasvatusfilosofia
- Soveltavan etiikan erityiskysymykset

PSYKOLOGIA

Psykologian opetuksen tavoitteena on, että opiskelija

- Hahmottaa tutkimustiedon pohjalta ihmisen toiminnan kokonaisuutena, joka perustuu psyykkisten, biologisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden vuorovaikutukseen.
- Hallitsee psykologian keskeisiä käsitteitä sekä perehtyy psykologiatieteen tutkimukseen ja keskeisiin psykologian tutkimustuloksiin.
- Osaa hankkia psykologista tietoa ja kykenee psykologisen tiedon kriittiseen arviointiin.
- Ymmärtää psykologista tietoa siten, että pystyy soveltamaan tietoaan arkielämään sekä oman kasvun ja hyvinvoinnin edistämiseen, opiskeluun, ajatteluun ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen.

SUORITUSOHJEET JA ARVIOINTI

pakollinen kurssi 1, syventäviä kurssit 2-6, soveltavia kurssi 7

- Opetuksessa korostuu opiskelijälähtöisyys. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisia työtapoja, joiden avulla opiskelija voi osoittaa osaamistaan. Työtapoina voidaan käyttää esimerkiksi keskustelua, ryhmä- ja parityöskentelyä, esitelmiä ja tutkielmia sekä verkko-opiskelua.
- Arvioinnissa kiinnitetään huomiota opiskelijoiden sekä tiedolliseen osaamiseen että kykyyn soveltaa psykologista tietoa arkipäivän tilanteisiin ja elämään.
- Valtakunnallinen pakollinen PS1 ja valtakunnalliset syventävät PS2-PS5 arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.
- Paikallinen syventävä kurssi PS6 arvioidaan myös numeroarvosanalla 4-10.
- Paikallinen soveltava kurssi PS7 arvioidaan suorituserkinällä (S).

PS1 (pakollinen)

Psykykkinen toiminta ja oppiminen

- Tietoinen ja tiedostamaton psykkinen toiminta
- Psykologian peruskäsitteet kuten motivaatio, kognitiiviset toiminnot ja emotionit
- Toimintaa ohjaavien psykkinen, biologisten ja sosiaalisten tekijöiden tarkastelu
- Opiskelu ja oppiminen psykologian näkökulmista
- Psykologisen tiedon muodostuminen: psykologian tutkimuskohteet ja sovellusalueet

PS2 (valtakunnallinen syventävä)

Kehittyvä ihminen

- Kehityksen tutkiminen ja kehityspsykologian keskeiset käsitteet
- Kehityksen osa-alueet ja niihin vaikuttavat tekijät lapsuudessa ja nuoruudessa: fyysis-motorinen kehitys, kognitiivinen kehitys ja psykososiaalinen kehitys
- Kehitykseen vaikuttavat biologiset ja sosiokulttuuriset tekijät
- Nuoruusiän psykkinen kehitys ja sen erityiset haasteet, identiteetin muodostuminen
- Kehityksen jatkuvuus elämäkaaren aikana

PS3 (valtakunnallinen syventävä)

Ihmissen tiedonkäsittelyn perusteet

- hermoston rakenne, hermosolun ja hermoverkkojen toiminta ja niiden yhteys psykkiin toimintoihin

- kognitiiviset perusprosessit (mm. tarkkaavaisuus, havainnot ja muisti)
- kognitiivisen toiminnan häiriöt ja aivovauriot sekä niiden kuntoutus
- kognitiivisen psykologian ja neuropsykologian tutkimus sekä niiden sovelluksia
- vireystilan säätely, nukkuminen ja uni

PS4 (valtakunnallinen syventävä)

Motivaatio, tunteet ja älykäs toiminta

- eritasoiset motiivit sekä motivaation kehittäminen ja ylläpitäminen
- tunteet moniulotteisina prosesseina sekä niiden muodostuminen, ilmeneminen ja merkitys
- motivaation ja tunteiden perusteoria ja tutkimus
- motivaation, tunteiden ja kognitiivisten toimintojen keskinäiset vaikutukset ihmisen toiminnassa
- motivaation, tunteiden ja niiden säätelyn yhteys hyvinvointiin yksilö- ja yhteisötasolla
- motivaation ja tunteiden yhteydet sosiaalisiin ja kulttuurisiin tekijöihin sekä motivaation että tunteiden biopsykologinen perusta
- korkeatasoinen kognitiivinen toiminta, kuten ajattelu, ongelmanratkaisu ja päätöksenteko

PS5 (valtakunnallinen syventävä)

Persoonallisuus ja mielenterveys

- tarkastellaan persoonallisuutta koko ihmisen toimintaa koostavana järjestelmänä
- persoonallisuus käsitteenä ja tutkimuskohteena
- yksilöiden väliset persoonallisuuksien erot
- kulttuurin ja ympäristön vaikutus persoonallisuuden muotoutumiseen
- mielenterveys ja elämänhallinta (erilaiset mielenterveyshäiriöt ja niiden hoitomuodot)

PS6 (soveltava)

Minä, me ja muut - johdatus sosiaalipsykologiaan

- tutustutaan sosiaalipsykologiaan tutkimusalan ja -menetelmänä
- selvitetään vuorovaikutussuhteiden kehittymistä ja muotoutumista
- perehdytään ryhmän muodostumiseen ja toimintaan vaikuttaviin tekijöihin
- tutkitaan ja perehdytään viestintään sekä verkostoitumiseen ryhmien välillä
- perehdytään erillaisuuteen ja konfliktien ratkaisuun

PS7 (soveltava)

Kenttätökurssi

- selvitetään psykologian tiedonhankintamenetelmät ja sovelletaan niitä käytännön tutkimukseen
- laaditaan tutkimukseen liittyvä tutkimussuunnitelma
- opitaan tekemään metodisesti oikein laadittu tutkielma
- itse käytännön tutkimus suoritetaan itsenäisesti kentällä, opettaja ohjaa työskentelyä
- tutkimuskohteina voivat olla mm. eri ikäkausiiin liittyvät tutkimukset (esim. lasten kehitys), kyselytutkimukset, mielen-terveyteen liittyvät tutkimusaiheet
- kurssin loppupuolella opiskelijat esittelevät tutkielmansa ja tutkimuksensa tulokset, joista keskustellaan yhteisesti
- kurssista annetaan suoritusermerkintä 5

HISTORIA

Tavoitteet

- historian tehtävänä on ohjata opiskelijaa ymmärtämään ja jäsentämään nykyaikaa historiallisen kehityksen tuloksena ja tulevaisuuden lähtökohtana
- opettaa opiskelija hankkimaan menneisyyttä koskevaa tietoa ja arvioida sitä kriittisesti sekä ymmärtää sen monitulkintaisuuden, suhteellisuuden ja syy-yhteyksien moninaisuuden
- auttaa opiskelijaa ymmärtämään kulttuurin erilaisia ilmenemismuotoja ja niiden erilaisuutta

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kurssit 1-4, valtakunnallisia syventäviä 5-6, paikallisia syventäviä 7-8
- kurssien suorittamisjärjestyksestä maininta erikseen kurssisittelyn yhteydessä
- arviointi numeroarvosanalla, johon vaikuttavat koe, jatkuva näyttö sekä mahdolliset oppilastyöt
- mahdollisesta tenttimisestä tulee sopia aina erikseen opettajan kanssa
- Jos aiot opiskella paljon historiaa, niin silloin ensimmäisenä opiskeluvuonna kannattaa ottaa pakollisen hi1 kurssin ohien syventäviä kursseja (hi4, hi5)

HI1 (pakollinen) ihminen ympäristön ja yhteiskunnan muutoksessa

- kurssi käsittelee talous- ja sosiaalishistoriaa kivikaudesta nykyaikaan
- keskeisenä ajatuksena on historiallisen muutoksen ja murroksen ymmärtäminen
- ihmisen ja luonnon välisen vuorovaikutuksen tarkastelu eri aikakausina

- kurssilla pohditaan myös nykyajan taloudellisia ja yhteiskunnallisia haasteita historiallista taustaa vasten
- suositellaan suoritettavaksi ensimmäisenä historian kurssina

HI2 (pakollinen)

Eurooppalainen ihminen

- kronologisesti etenevä maanosamme kulttuurihistoriaa käsittelevä kokonaisuus
- lisäksi aatehistorialla on keskeinen osuus kurssin sisällössä
- tarkastelukohteina viisi tai kuusi aikakautta; tarkastelukulmaksi voidaan valita esim. ihmiskäsitys eri aikoina
- työskentelyn rinnalla voidaan myös tutustua historiatieteen tutkimusmenetelmiin ja eri lähdetyyppiin
- suositellaan suoritettavaksi toisena kurssina

HI3 (pakollinen)

Kansainväliset suhteet

- kurssi tutustuttaa opiskelijat 1800- ja 1900-luvun kansainvälispoliittisiin tapahtumiin ja ilmiöihin selvittämällä erityisesti niiden ideologisia ja taloudellisia taustatekijöitä
- vapaasti kurssien 1 ja 2 jälkeen, kuitenkin niin, että tämä kurssi olisi suoritettu ennen "Kulttuurit kohtaavat" -kurssia (kurssi 6), kurssi on myös edellytyksenä yhteiskuntaopin syventäville kurssille "Eurooppalaisuus ja Euroopan unioni" (YH4)

HI4 (valtakunnallinen syventävä)

eurooppalaisen maailmankuvan kehitys

- kronologisesti etenevä maanosamme kulttuurihistoriaa käsittelevä kokonaisuus
- lisäksi aatehistorialla on keskeinen osuus kurssin sisällössä
- tarkastelukohteina viisi tai kuusi aikakautta; tarkastelukulmaksi voidaan valita esim. ihmiskäsitys eri aikoina
- työskentelyn rinnalla voidaan myös tutustua historiatieteen tutkimusmenetelmiin ja eri lähdetyyppiin
- hi1 suositellaan suoritettavaksi ennen tätä kurssia

HI5 (valtakunnallinen syventävä)

Ruotsin itämaasta Suomeksi

- kurssilla perehdytään Suomen historiaan kivikaudesta vuoteen 1809
- pääpaino on Ruotsin vallan ajassa
- suoritusjärjestys vapaa

HI6 (valtakunnallinen syventävä)

Kulttuurien kohtaaminen

- kurssi käsittelee Euroopan ulkopuolisten kulttuurien historiaa
- yhdistävänä teemana on kulttuurien kohtaaminen, jota käsitellään esihistoriallisista kansainvaelluksista aina nykyajan globalisoituvaan markkinatalouteen asti
- suositellaan suoritettavaksi kurssien 1-3 jälkeen

HI7 (koulukohtainen syventävä)

Maailmanpolitiikkaa 2010-luvulla

- Kurssilla
- tarkastellaan ajankohtaisia maailmanpolitiikan tapahtumia, niiden historiallisia taustoja ja tulevia näkymiä
- tutustutaan maailmanpolitiikan tutkimuksen teoriaan ja käsitteisiin
- syvennetään tietoja globaalin kansainvälisen politiikan eri toimijoista (vahvat ja vahvistuvat valtiot ja alueet, valtioiden välinen yhteistyö, kansainväliset järjestöt ja kansalaisyhteiskunta)
- kurssin työtapoihin kuuluu luento-opetuksen lisäksi oma tiedonhaku median avulla, port folio- tai projektityöskentely (tutkielma, esitelmä), oppikirjaa ei ole käytössä
- kurssi HI3 suositellaan suoritettavaksi ennen tätä kurssia
- kurssi soveltuu kaikille maailman tapahtumista kiinnostuneille ja erityisen hyvin yhteiskunnallisten aineiden, viestinnän tai talouden alan opinnoista haaveileville

HI8 (koulukohtainen syventävä)

Historian kertauskurssi

Kurssilla kerrataan historian pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurssien keskeisimmät sisällöt ylioppilaskirjoitusten ainerealia varten. Kurssilla harjoitellaan myös vastaamista erilaisiin reaalkokeissa esiintyviin tehtäviin. Suositellaan abiturienteille.

YHTEISKUNTAOPPI

Tavoitteet

- opiskelija tuntee Suomen yhteiskuntajärjestelmän ja talouselämän perusteet ja toimintatavat ja osaa suhteuttaa ne eurooppalaisiin ja kansainvälisiin yhteyksiin
- opiskelija kykenee hankkimaan ajankohtaista tietoa eri lähteistä sekä arvioimaan kriittisesti verbalista, kuvallista ja tilastollista informaatiota
- opiskelija hallitsee keskeisen yhteiskunnallisen ja taloudellisen sanaston
- kasvattaa opiskelijoita aktiiviseen kansalaisuuteen

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kurssit 1-3, valtakunnallinen syventävä 4 ja koulukohtainen syventävä 5
- kurssien suorittamisjärjestyksestä maininta erikseen kurssierittelyn yhteydessä
- arviointi numeroarvosanalla, johon vaikuttavat koe, jatkuva näyttö sekä mahdollisesti oppilastyöt
- mahdollisesta tenttimisestä tulee sopia aina erikseen opettajan kanssa

yh1 (pakollinen) suomalainen yhteiskunta

- kurssi käsittelee Suomen valtio-oppia ja yhteiskuntapolitiikkaa
- kurssin keskeisenä sisältönä on vallanjako ja vallan kontrolli sekä ihmisoikeudellinen näkökulma

YH2 (pakollinen)

Taloustieto

- kurssilla käsitellään ns. mikro- ja makrotaloustietoa
- pääpaino on kansantaloudellisten peruskäytäntöjen tarkastelussa
- aihepiiriin kuuluvat mm. Euroopan taloudellinen integraatio, Suomen asema kansainvälisessä talousjärjestyksessä, taloudellisen kasvun
- tavoitteena on, että opiskelija pystyy ymmärtämään lehti- ja talousuutisia ja seuraamaan radion ja TV:n talousohjelmia sekä lisätä valmiuksia tehdä itseä koskevia taloudellisia ratkaisuja, esim. laina- ja sijoituspäätöksiä
- suoritusjärjestys vapaa

YH3 (valtakunnallinen syventävä)

Kansalaisen lakitieto

- kurssilla tutustutaan Suomen oikeusjärjestelmän perusteisiin
- keskeinen sisältö käsittelee siviili- ja rikosoikeutta
- oppilas saa oikeustieteellisen yleissivistyksen perustan
- suoritusjärjestys vapaa

YH4 (valtakunnallinen syventävä)

Eurooppalaisuus ja Euroopan unioni

- kurssilla tutustutaan eurooppalaiseen identiteettiin ja arvoihin
- kurssin keskeistä sisältöä on vaikuttaminen ja vallankäyttö Euroopan unionissa ja suomalaisten vaikuttamismahdollisuudet unionissa
- kurssilla perehdytään myös EU:n tulevaisuuden haasteisiin
- kursssia ennen tulee suorittaa historian kurssit 1-3 ja yhteiskuntaopin kurssi 1

YH5 (koulukohtainen syventävä)

Yhteiskuntaopin kertauskurssi

- kurssilla kerrataan yhteiskuntaopin pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurssien keskeisimmät sisällöt yliopilaskirjoitusten ainerealia varten. Kurssilla harjoitellaan myös vastaamista erilaisiin reaaliarokeissa esiintyviin tehtäviin. Suositellaan abiturientteille.

TEATTERITAIDE

TT1 (soveltava)

Ilmaisutaidon peruskurssi

- peruskurssilla tehdään monipuolisesti ilmaisua vapauttavia harjoituksia mm. luottamus-, liike- ja ääniharjoituksia
- kurssilla tutustutaan improvisaation perusteisiin ja vierailaan katsomassa improvisaatioteatteria
- tarkoituksena on oppia ilmaisun rohkeutta ja päästä eroon esiintymisarkuudesta

TT2 (soveltava)

Teatteri-ilmaisun peruskurssi

- kurssilla tutustutaan teatteri-ilmaisun perusteisiin ja opetellaan analysoimaan draamallista ilmaisua
- kurssilla tutustutaan osallistavaan/soveltavaan teatteriin
- kurssilla valmistetaan pieniä esityksiä ja käydään katsomassa teatteriesitystä

TT3 (soveltava)

Teatteri-ilmaisun jatkokurssi

- kurssilla syvennetään tietoja jossakin tai joissakin teatterin osa-alueissa
- kurssilla tehdään osallistavaa ja/tai esittävää teatteria
- kurssi suoritetaan kerhomootoisena (Teatteriklubi 7 lukujärjestyksen ulkopuolella)

TT4 (soveltava)

Ideaista muotoon

- kurssilla syvennetään teatteri-ilmaisullisia taitoja sekä ryhmäviestintätaitoja
- kurssilla valmistetaan pitkä esitys
- kurssi suoritetaan kerhomootoisena (Teatteriklubi 7 lukujärjestyksen ulkopuolella)

TT5 (soveltava)

Teatterin lukiodiplomi

- opiskelija toteuttaa itsenäisen työn valitsemastaan aiheesta joko yksin tai ryhmässä
- diplomin voi suorittaa teatterin eri osa-alueista: esimerkiksi ohjaajan- tai näyttelijäntyöstä
- diplomityön arvioi kaksi ilmaisutaidon ammattilaista
- diplomin suorittaminen edellyttää vähintään kolmen ilmaisutaidon kurssin suorittamista

MUSIIKKI

Uuden opetus suunnitelman kurssit vastaavat vanhan op:n kurseja.

Tavoitteet

- tavoitteena opiskelijan itsenäisen musiikillisen ajattelun ja viestinnän, musiikin arvostamisen sekä luovan ilmaisun kehittyminen siten, että opiskelija voi toimia aktiivisesti musiikin parissa yksilönä ja ryhmän jäsenenä

Suoritusohjeet ja arviointi

pakollisia kurssit 1-2 (2.kurssi vaihtoehtoinen kuvataiteen 2.kurssin kanssa); syventäviä 3-11, soveltavia 12-15)

MU1 (pakollinen)

Musiikki ja minä

- tutustutaan käytännön musisoimnin ja kuuntelutehtävien avulla musiikin peruskäsitteisiin ja -elementteihin; melodiaan, rytmiin, harmoniaan, sointiväriin ja muotoon

MU2 (pakollinen)

Moniääninen Suomi

- kurssilla tutustutaan suomalaisen musiikin vaiheisiin kuunteluesimerkein ja laulaen ja soittaen

MU3 (valtakunnallinen syventävä)

Ovet auki musiikille

- kurssilla tutustutaan syvästi joihinkin musiikinlajeihin tai musiikkikulttuureihin kuuntelutehtävien ja käytännön musisoimnin avulla

MU4 (valtakunnallinen syventävä)

Musiikki viestii ja vaikuttaa

- kurssin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu musiikin käyttöön ja vaikutusmahdollisuuksiin eri taidemuodoissa ja mediassa

MU5 (syventävä)

Kuoro

- hengitys-, rentoutus-, äänenavaus- ja äänihuulten hallitsemista kehittäviä harjoituksia
- ohjelmisto koostuu 3-5 -äänisistä, erityyppisistä a capella -kuorolauluista, kansanlauluista, viihdekuorolauluista jne.
- yhteistyössä pienyhtyeiden ja orkesterin kanssa kuoro harjoittelee myös viihde- ja rockmusiikkia

MU6 (syventävä)

Orkesteri

- orkesterimusiikkia eri tyylikausilta
- viihdemusiikkia itsenäisesti sekä kuoron säestystehtävien yhteydessä
- yhteistyötä tehdään sovitus-, studioteknologia- ja ministudio -opetuksen kanssa

MU7 (syventävä)

Pienyhtye

pienyhtyekurssilla opiskelijat voivat soittaa mielenkiintonsa mukaan kamarimusiikkikokoonpanossa, nokkahuilu-, kansanmusiikki-, rock- tai jazzyhtyeessä sekä latalalais-amerikkalaisen musiikin yhtyeessä tai laulaa lauluyhtyeessä

MU8 (syventävä)

Musiikin sovitus

- kurssilla tutustutaan laulu- ja instrumentaalimusiikin sovitamiseen
- paljon henkilökohtaista työtä sekä tiivistä yhteistyötä kuoron, orkesterin, pienyhtyeiden, laulu- ja soitinopetuksen sekä musiikin tietotekniikan kanssa

MU9 (syventävä)

Latinalais-amerikkalainen musiikki

- kurssilla perehdytään Etelä-Amerikan ja Karibianmeren alueen rikkaaseen musiikkiperinteeseen
- eri maiden musiikkityylien opiskelua aktiivisen kuuntelun ja omien laulu-, soitto- ja tanssiharjoitusten avulla

MU10 (syventävä)

Lauluopetus ja soitinopetus

- opetus tapahtuu 3-4 hengen ryhmissä
- opiskelijan äänialue määritetään ja sitä kehitetään ja laajennetaan kunkin edellytysten ja taipumusten mukaisesti
- mikrofonin käyttö ja esiintymiskoulutus
- kansanlauluja, keskeisiä viihde-, rock- ja jazzlauluja
- soitinopetuksen tavoitteena on kehittää rytmi-, melodia-, muoto- ja tyyllitajua, nuotinlukutaitoa sekä tyylinmukaista frasaarusta ja improvisointia

MU11 (soveltava)

Musiikkitekniologia 1

- kurssilla tutustutaan musiikin tietokoneavusteiseen luomiseen ja muokkaamiseen
- perustiedot notaatio- ja sekvenssiohjelmista
- tietokonestandardit musiikin palveluksessa

MU12 (soveltava)

Musiikkitekniologia 2

- kovalevyäänitys- ja sekvensseriohjelman jatko-opiskelua
- MIDI ja synteesi
- tietokoneen käyttöjärjestelmään ja sen ominaisuuksiin perehtymistä syvällisemmin

MU13 (soveltava)

Studiotekniikka 1

- kurssilla tutustutaan äänentoistossa ja äänityksessä tarvittaviin tekniikoihin, terminologiaan ja käytäntöön
- PA -laitteiston peruskäyttö
- koulun studion ja sen laitteiston käyttö avustettuna

MU14 (soveltava)

Studiotekniikka 2

- kurssilla syvennetään edeltävällä kurssilla (MU14) opittuja taitoja
- itsenäisen ja omaehtoisen työskentelyn opettelu
- PA -laitteiston edistyneempi käyttö
- koulun studion ja sen laitteiston käyttö itsenäisesti
- Mahdollisuus suorittaa lukiodiplomi.

KUVATAIDE

Uuden opetus suunnitelman kurssit vastaavat vanhan OPS:n kurssia, poikkeuksena KU5-kurssi (vanhan OPS:n suorittajille valtak. syventävä, uuden opiskelijoille paikallinen syventävä).

Kurssin numeroinneissa muutoksia aiempaan. Kuvataiteen opintoja voi valita vapaasti eri vuosikurssien tarjonnasta.

Tavoitteet

Kuvataiteen opetuksen keskeisenä tavoitteena on, että opiskelija

- löytää omille ajatuksilleen ja mielikuvilleen luontevimman kuvallisen ilmaisumuodon sekä kokee tekemisen ja onnistumisen iloa ja riemua
- ymmärtää taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- rakentaa kulttuuri-identiteettiään erilaisia kuvia tuottamalla ja tulkitsemalla
- syventää monilukutaitoaan ja kulttuurista osaamistaan kuvanlukutaitoa, medialukutaitoa ja ympäristönlukutaitoa kehittämällä

Suoritusohjeet ja arviointi

Pakollisia kurssit KU1 - KU2, joista KU2 on vaihtoehtoinen musiikin MU2-kurssin kanssa, syventäviä KU3 ja KU4. Paikallisia kurssia KU5 - KU11. KU12 on valtakunnallinen lukiodiplomikurssi.

Arviointi kohdistuu kuvalliseen tuottamiseen, visuaaliseen havaitsemiseen ja ajatteluun, kuvallisen kulttuurin tulkintaan sekä esteettiseen, ekologiseen ja eettiseen arvottamiseen. Arvioinnilla kannustetaan opiskelijoita oman kuvallisen ilmaisun kehittämiseen, ohjataan työtapojen ja opiskeluympäristöjen tarkoituksenmukaiseen käyttöön.

Valtakunnalliset pakolliset ja syventävät kurssit arvioidaan asteikolla 4-10. Paikalliset kurssit KU5, KU6, KU7 ja KU11 arvioidaan asteikolla 4-10, kursseista KU8 ja KU9 opiskelija saa S-suoritusmerkinnän, halutessaan myös numeroarvosanan. Kuvataiteen lukiodiplomi (LD1) / KU12 kirjataan todistukseen S-merkinnällä, kurssista annetaan erillinen diplomitodistus. Diplomin arviointiohjeet julkaistaan vuosittain tehtävien yhteydessä. Ennen diplomikurssille osallistumista opiskelijalla täytyy olla suoritettuna vähintään neljä lukion hyväksymää kuvataiteen kurssia.

KU1 Kuvat ja kulttuurit (pakollinen)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tarkastelee omia ja muiden kuvakulttuureja sekä taiteen, median ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä

- ymmärtää kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa.
- tarkastelee erilaisia kuvia teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista kuvatulkinnan menetelmiä käyttäen

Keskeiset sisällöt

- omat kuvat identiteettien rakentajina, kulttuurisen moninaisuuden ilmentäjinä ja kulttuuriperinnön uudistajina
- vaikuttaminen omassa ja muiden kuvissa, taiteessa, mediasa ja muissa ympäristöissä
- erilaiset käsitteet taiteesta ja muusta visuaalisesta kulttuurista
- kuvataiteen käsitteistö, kuvatyytit ja kuvastot

KU2 (pakollinen, vaihtoehtoinen pakollisen MU2 kurssin kanssa)

Muotoillut ja rakennetut ympäristöt

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- käyttää arkkitehtuurin, muotoilun ja tuotteistamisen sisältöjä, prosesseja ja toimintatapoja kuvallisen tuottamisen lähtökohtana
- tarkastelee luonnon, arkkitehtuurin ja muotoilun henkilökohtaisia, yhteisöllisiä, yhteiskunnallisia ja globaaleja merkityksiä
- ymmärtää visuaalisuuden merkityksen erilaisissa ympäristöissä ja niiden suunnittelussa sekä ajankohtaisissa yhteiskunnallisissa kysymyksissä

Keskeiset sisällöt

- ympäristön suunnittelun ja muotoilun käsitteistö ja kuvastot
- luonnon, arkkitehtuurin ja muotoilun ajankohtaiset ilmiöt
- ympäristön kuvakulttuurit identiteettien rakentajina ja kulttuuriperinnön uudistajina

KU3 (valtakunnallinen syventävä)

Osallisuutta mediassa

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tutkii median yhteyksiä muihin ympäristöihin, omiin kuviin, taiteeseen ja kulttuuriperintöön kuvallisen viestinnän sekä tieto- ja viestintäteknologian osaamistaan syventäen
- käyttää median sisältöjä, ilmiöitä, suunnitteluprosesseja ja toimintatapoja kuvallisen tuottamisen lähtökohtana
- ymmärtää visuaalisuuden merkityksen mediaviestinnässä, mediaympäristöissä ja mediaesityksissä sekä niiden suunnittelussa ja tuottamisessa.

Keskeiset sisällöt

- median sisällöt, tuotteet, palvelut, ilmiöt ja ympäristöt kuvallisen tuottamisen lähtökohtana
- median käsitteistö, kuvatyypit ja kuvastot
- median ajankohtaiset ilmiöt ja kysymykset

KU4 (valtakunnallinen syventävä)

Taiteen monet maailmat – kohti omaa kuvailmaisua

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- soveltaa erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja itsenäisessä ja yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä
- ymmärtää taiteen merkityksen omissa kuvissa sekä vaikuttamisessa ja osallistumisessa.
- tarkastelee eri aikoina ja eri ympäristöissä tuotettua kuvataidetta kulttuurisen moninaisuuden kannalta

Keskeiset sisällöt

- taiteen maailmat identiteettien rakentajina, painopiste modernismin aikakaudessa
- kuvataiteen käsitteistö, kuvatyypit ja kuvastot
- kuvalliset, sanalliset ja muut taiteen tulkinnein keinot
- taiteen ajankohtaiset ilmiöt ja kysymykset
- oman kuvailmaisun kehittäminen

KU5 (paikallinen syventävä)

Piirustus, maalaus ja nykyaide

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii tuntemaan erilaisia piirustus- ja maalaustekniikoita
- löytää omaan taiteelliseen ilmaisuun kannustavia työtapoja
- ymmärtää oman taiteellisen toiminnan merkityksen osana omaa hyvinvointia
- syventää taiteentuntemustaan

Keskeiset sisällöt

- erilaisten piirtimien erityispiirteet
- akvarelli-, guassi- ja akryylimaalauksen perusteet
- näyttelyvierailut

KU6 (paikallinen syventävä)

Keramiikka- ja kuvanveisto

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii muotoon, materiaaliin ja käyttötarkoitukseen pohjautavaa suunnittelutaitoa
- perehtyy keramiikan käsinrakennustekniikoihin
- oppii kolmiulotteisen ilmaisun keskeiset käsitteet

- syventää kuvanveiston ja muotoilun tuntemusta
- oman kolmiulotteisen ilmaisun kehittäminen

Keskeiset sisällöt

- käyttöesineiden suunnittelu ja toteutus eri savilaaduista
- muovailu-, levy- ja makkaratekniikat
- keskeisimmät koristelutekniikat ja lasituskokeilut
- keraaminen pienoisseistos

KU7 (paikallinen syventävä)

Valokuvailmaisuu ja pimiökurssi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii ymmärtämään, tulkitsemaan ja arvottamaan valokuvailmaisun erityispiirteitä
- kehittää omaa valokuvailmaisua
- hallitsee valokuvaustekniikkaa

Keskeiset sisällöt

- valokuvakerronnan erityispiirteet
- kuvajournalismi
- järjestelmäkameran toiminta
- mustavalkokuvien kopiointi ja pimiötyöskentely
- valokuvauksen historia ja nykypäivä
- digitaalinen valokuva

KU8 (paikallinen soveltava)

Kirjansidonta ja käsintehty paperi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu perinteisiin taidekäsityötaitoihin ja oppii arvostamaan kädentaitoja
- huomioi materiaalivalinnoissaan ekologiset arvot ja kierrätyksen mahdollisuudet

Keskeiset sisällöt

- paperin valmistaminen kierrätysmateriaaleista
- paperin marmorointi ja muut perinteiset koristelutekniikat
- kirjojen ja albumien sidonta em. materiaaleja käyttäen

KU9 (paikallinen soveltava)

Kankaanpaino ja värjästyöpaja

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy kankaanpainannon ja värjäyksen perinteisiin menetelmiin
- kokeilee oppimaansa ennakkoluulottomasti omassa ilmissussaan

Keskeiset sisällöt

- leimasinpainanta
- solmuvärjäys ja vahabatikki
- silkkipainotekniikat ja kankaanmaalaus

KU10 (paikallinen soveltava)

Digitaalinen kuvailmaisu

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii hyödyntämään luovasti ja persoonallisesti kuvailmaisuun digitaalisen kuvan mahdollisuuksia
- hahmottaa digitaalisen kuvan ja kuvankäsittelyn käytäntöjä sekä ilmenemismuotoja

Keskeiset sisällöt

- valokuvan kuvankäsittely
- luova kuvankäsittely (kuvamanipulaatio)
- kuvankäsittelyohjelman perusteet ja mahdollisuudet
- kuvankäsittely kuvataiteessa ja graafisessa suunnittelussa
- digitaalisen kuvan tekijänoikeudet

KU11 (paikallinen soveltava)

Taidegrafiikka

Tarjotaan parittomina vuosina

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy taidegrafiikan menetelmiin, ilmaisuun ja historiaan
- oppii käyttämään grafiikan menetelmiä omassa kuvallises- sa ilmaisussaan
- syventää taiteentuntemustaan

Keskeiset sisällöt

- kohopainomenetelmät
- syväpaino/ kuivaneula
- monotypia ja sekatekniikat
- taidegrafiikan vedostaminen ja merkinnät

Kuvataiteen lukiodiplomi KU12 (valtakunnallinen sovelta- va)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan kuvataiteessa. Kuvataiteen lukiodiplomin tavoitteena on, että opiskelija osoittaa kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin laaja-alaista osaamistaan tuottamalla, tulkitsemalla ja arvottamalla monipuolisesti erilaisia kuvia. Kuvataiteen lukiodiplomi muodostuu teoksesta sekä työskentelyprosessia, itsearviointia ja kuvataiteen tuntemusta kuvaavasta portfoliosta.

Kurssilla toteutetaan valtakunnallisten ohjeiden ja tehtävien mukainen oppinnäytetyö. Ennen kurssille osallistumista opiskelijalla tulee olla suoritettuna neljä lukion hyväksymää kuvataiteen kurssia. Työn arvioivat ohjaava opettaja ja ulkopuolinen arvioitsija. Kiitettävästä suorituksesta voi saada lisäpisteitä taide- ja kasvatustieteiden pääsykokeissa.

LIIKUNTA

Tavoitteet

Liikunnanopetuksen tavoitteena on fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn edistäminen. Kurssien tavoitteena on, että opiskelija oppii liikkumaan aktiivisesti ja turvallisesti oppii pitämään huolta fyysisestä aktiivisuudestaan ja toimintakyvystään oppii soveltamaan liikunnallisia perustaitoja ja -tietoja erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa eri vuodenaikoina ja eri olosuhteissa. oppii arvioimaan ja sen pohjalta harjoittamaan fyysisiä ominaisuuksiaan (voima, kestävyys, liikkuvuus ja nopeus). ottaa vastuuta omasta toiminnasta, yrittää parhaansa, työskentelee aktiivisesti ja kehittää itseään pitkäjänteisesti ottaa vastuuta yhteisestä toiminnasta, toimii toisia kunnioittavassa vuorovaikutuksessa, ottaa toiset huomioon sekä oppii auttamaan ja avustamaan muita liikuntatunneilla

Suoritusohjeet ja arviointi

Liikunnan arvioinnin tehtävänä on antaa opiskelijalle palautetta opetuksen tavoitteiden saavuttamisesta, oppiaineen opiskelun etenemisestä ja edistää opiskelijan oppimista. Liikunnan arviointi koostuu sekä fyysisen toimintakyvyn että sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn opetuksen tavoitteiden saavuttamisesta. Tuntitoiminnan vaikutus arvosanaan on vähintään puolet. Fyysisten kunto-ominaisuuksien tasoa ei käytetä arvioinnin perusteena. Opetuksessa ja arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan terveydentila ja erityistarpeet.

Pakolliset liikuntakurssit L11 – L12 arvioidaan arvosanalla 4-10. Syventävät liikuntakurssit L13 – L15 arvioidaan arvosanalla 4-10. Paikalliset liikuntakurssit L16 – L17 arvioidaan 5-merkinnällä (suoritettu).

Pakolliset kurssit

Pakollisilla kursseilla syvennetään peruskoulussa opittuja liikuntataitoja ja -tietoja sekä annetaan mahdollisuus tutustua monipuolisesti erilaisiin liikuntamuotoihin ja lajeihin. Opetus tukee opiskelijoiden toimintakykyä ja

kokonaisvaltaista hyvinvointia, kasvua osallisuuteen sekä kannustaa terveyttä edistävän liikunnan harrastamiseen ja liikkuvan elämäntavan omaksumiseen.

L11 Energiaa liikunnasta

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää fyysisen aktiivisuuden ja toimintakyvyn terveyden ja hyvinvoinnin perusedellytyksenä.
- harjaantuu liikuntataidoissaan ja kehollisessa ilmaisussaan
- saa tietoja ja kokemuksia fyysisten ominaisuuksien harjoittamisesta monipuolisesti
- saa kokemuksia yhdessä liikkumisesta reilun pelin hengessä

Keskeiset sisällöt

- liikunnallisten perustaitojen soveltaminen opiskeluympäristön liikuntamahdollisuuksia monipuolisesti käyttäen
- fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen eri liikuntamuodoissa ja -lajeissa

L12 Aktiivinen elämäntapa

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää, että liikuntaharrastusten lisäksi toimintakykyä, terveyttä ja hyvinvointia tukeva fyysinen aktiivisuus muodostuu arjen valinnoista ja pitkäkestoisen istumisen välttämisestä
- saa tukea liikunnallisen elämäntavan omaksumiseen ja riittävän päivittäisen fyysisen aktiivisuuden saavuttamiseen

Keskeiset sisällöt

- liikunnan perustaitojen soveltaminen
- hengitys- ja verenkiertoelimiä tukeva liikunta
- lihaskuntoharjoittelu ja kehonhuolto
- fyysisten kunto-ominaisuuksien arviointi ja testaus

Valtakunnalliset syventävät kurssit

Syventävien kurssien tavoitteena on harjoittaa kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä edistävää liikuntaa, kehittää vastuun ottamista omasta ja yhteisestä toiminnasta sekä saada myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, koetusta liikunnallisesta pätevydestä ja yhteisöllisyydestä.

Opettaja tarkentaa syventävien kurssien sisällöt yhdessä opiskelijaryhmän kanssa.

L13 Terveyttä liikkuun

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa edistää liikunnan avulla omaa terveyttään ja toimintakykyään

- tuntee terveyttä edistävän liikunnan periaatteet käytännössä
- seuraa ja osaa kehittää omia fyysisiä kunto-ominaisuuksiaan

Keskeiset sisällöt

- terveyttä edistävä liikunta
- fyysiseen toimintakykyyn liittyvien taitojen ja tietojen syventäminen
- oman liikuntaohjelman suunnittelu ja toteutus (teknologiaa hyödyntäen)
- Opiskelijoiden yhdessä suunnittelemat lajikokeilut (keilaus, jousiammunta, golf, curling jne.)

L14 Yhdessä liikkuen

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa kokea liikunnan avulla sosiaalista yhteenkuuluvuutta

Keskeiset sisällöt

- Kurssin tavoitteena on edistää opiskelijoiden yhteistoiminnallisia liikuntaharrastuksia sekaryhmissä. Yrstein keskeisenä sisältönä ovat "wanhat tanssit"- tapahtumat.

L15 Hyvinvointia liikkuun

Kurssin monipuoliset liikuntatehtävät mahdollistavat osallisuuden, liikunnallisen pätevyyden ja kehollisen ilmaisun kokemuksia.

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tukea jaksamistaan ja opiskeluvireyttään liikunnan avulla
- löytää liikunnasta hyvinvointia tukevia tekijöitä

Keskeiset sisällöt

- pyritään monipuolisen ja vaihtelevan palloiluohjelman avulla kohottamaan fyysistä kuntoa ja psyykkistä hyvinvointia
- treenataan tavoitteellisesti oman kunto-ohjelman mukaan
- rentouttavat ja elämykselliset liikuntakokemukset
- Kurssi voidaan toteuttaa palloilukurssina (KAU) tai trennikurssina (WAC)

Paikalliset soveltavat kurssit

L16 Kuntosalikurssi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- saa tietoja ja kokemuksia lihaskunnan harjoittamisesta monipuolisesti

Keskeiset sisällöt

- monipuolinen lihaskuntoharjoittelu ja kehonhoolto
- henkilökohtaisen kuntosaliohjelman suunnittelu ja toteutus
- kunto-ominaisuuksien arvioinnin avulla opiskelijoille annetut ohjeet
- omatoimiseen lihaskuntoharjoitteluun teknologiaa hyödyntäen

Kurssi voidaan toteuttaa fitness ja hyvinvointikurssina(WAC) tai kuntosalikurssina (KAU) (fitness ja hyvinvointikurssilla sisältö painottuu kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisäämiseen liikunnan, rentoutumisen ja ravintoasioiden kautta)

L17 Mailapelikurssi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu ja syventää eri mailapelin sääntötuntemusta ja lajitekniikkaa
- kehittää lajikuntoaan

keskeiset sisällöt

- opiskeluympäristön tarjoamien liikuntamahdollisuuksien hyödyntäminen mailapeleissä. Liikunnan perustaitojen soveltaminen oppilaiden kanssa yhdessä valitsemien mailapelin (salibandy, sulkapallo jne.)muodossa

L18 Talviliikuntakurssi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- kokee liikunnallista pätevyyttä ryhmälle sopivien talviliikuntaharrastusten parissa
- edistää talviliikuntalajien avulla omaa terveyttään ja toimintakykyään

keskeiset sisällöt

- opiskeluympäristön tarjoamien liikuntamahdollisuuksien hyödyntäminen talviliikuntalajien perustekniikoiden harjoittelussa
- opiskelijoiden kanssa yhdessä suunniteltavat ja toteutettavat talviliikuntalajit (jäähkiekko ja muut jääpelit, curling ja hiihto/laskettelu)

L19 Liikunnan projektikurssi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- saa kokemuksia yhdessä liikkumisesta reilun pelin hengessä
- edistää omaa fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintaky-

kyään

Keskeiset sisällöt

Kurssi suoritetaan edustamalla koulua erilaisissa joukkuepeleissä (esim. jalkapallo, salibandy ja lentopallo) tai tanssiesityksen suunnittelulla ja toteutuksella koulun juhlissa

L10. Tanssikurssi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- harjoittaa tanssitaitoaan laaja-alaisesti
- kehittää rytmitajuun ja improvisaatiotaitojaan monipuolisesti

keskeiset sisällöt

- tanssin eri lajeihin tutustuminen
- ryhmän yhteisen tanssiesityksen suunnittelu ja toteutus

L11 Liikunnan lukiodiplomikurssi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan liikunnassa
- pohtii monipuolisen liikunnan merkitystä elämässään
- kehittää samalla fyysistä toimintakykyään, liikunnallista erityisosaamistaan ja yhteistyökykyään

keskeiset sisällöt

- liikuntakykyisyystestit
- liikuntatutkimelma
- erityisosaamisen osoittaminen omassa liikuntalajissa
- harrastuneisuus portfolion muodossa tehtävän itsearvioinnin muodostamassa kokonaisuudessa

L12 Rentoutuskurssi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää opiskeluvireyttä rentouttavien ja elämäksellisten liikuntakokemusten kautta
- löytää itselleen parhaiten sopivan rentoutumistavan

keskeiset sisällöt

- erilaisten rentoutusmenetelmien (esim. mielikuvarentoutus, jooga, hieronta, venyttely, syvärentoutus ja shiatsu) harjoittelu
- tutustuminen rentoutumisen teoriaan

LIIKUNTA TYTÖT

Tavoitteet

- tavoitteena on edistää terveellistä ja aktiivista elämäntapaa sekä ohjata opiskelijaa ymmärtämään liikunnan merkitys fyysiselle, psyykkiselle ja sosiaaliselle hyvinvoinnille
- liikunnan tavoitteena on antaa myönteisiä kokemuksia ja elämyksiä jotka vahvistavat opiskelijan vireyttä ja auttavat jaksamaan koulutyössä

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kurssit 1-2, syventäviä 3-5, soveltavia 6-9
- Liikunnan arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan aktiivisuus, vastuullisuus ja asennoituminen sekä taidot, tiedot ja toimintakyky
- Soveltavat kurssit arvostellaan suoritusmerkinnällä (S)
- halutessaan oppilas voi saada todistukseen suoritusmerkinnän numeroarvosanan sijaan myös syventävistä kursseista

LIT1 (pakollinen)

Taitoa ja kuntoa

- kurssi sisältää fyysisen kunnan harjoittelua sekä oman fyysisen kunnan mittaamista ja arviointia
- lisäksi kurssin sisältöihin kuuluvat; lihashuolto ja rentoutus, sisä- ja ulkopalloilut, mailapelit, voimistelu, uinti ja vesipe-lustus, yleisurheilu, suunnistus, luontoliikunta sekä jääpelit (riippuen kurssin ajankohdasta)

LIT2 (pakollinen)

Liikuntaa yhdessä ja erikseen

- kurssi sisältää fyysisen kunnan harjoittelua, lihashuoltoa ja rentoutusta
- kurssin keskeiset sisällöt ovat: sisä- ja ulkopalloilut, mailapelit, tanssi, kuntouinti ja vesiliikunta. Kurssin ajankohdasta riippuen myös talvi- ja luontoliikunta

LIT3 (valtakunnallinen syventävä)

Virkisty liikunnasta (Palloilukurssi)

Tarjotaan parittomina vuosina

- sopiva kurssi kaikille, jotka pitävät pelaamisesta
- kurssilla pelataan erilaisia joukkue- ja mailapelejä

LIT4

Vanhat tanssit (syventävä)

- tavoitteena on kehittää oppilaiden tanssitaitoja sekä tutustuttaa heidät erilaisiin salonkitansseihin, jotka esitetään vanhojen päivän tanssiaisissa

LIT5 (soveltava)

Treenikurssi

- kurssi sopii kaikille, jotka haluavat kohentaa kuntoaan
- kurssilla treenataan tavoitteellisesti oman kunto-ohjelman mukaan
- opit harjoittelemaan oikein ja juuri itsellesi sopivalla tavalla erilaisten kestävyys- ja voimaharjoitteiden avulla

LIT6 (soveltava)

Fitness ja hyvinvointikurssi

- Kurssin tavoitteena on opiskelijan kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisääminen
- Liikunta, rentoutuminen ja ravinto
- Kurssi sisältää paljon erilaisia liikuntamuotoja esim. joogaa, kahvakuula- ja kuntosaliharjoittelua sekä erilaisia rentoutusmuotoja

LIT7 (soveltava)

Rentoutuskurssi

- kurssin aikana tutustutaan erilaisiin rentoutusmenetelmiin (esim. mielikuvarentoutus, jooga, hieronta, venyttely, syvärentoutus, shiatsu)
- kurssilaiset saavat tietoa stressistä ja sen ehkäisystä
- opetus toteutetaan luentoina sekä käytännön harjoituksina
- kurssi sopii etenkin aibeille (myös pojille)

LIT8 (soveltava)

Talviliikuntakurssi

- kurssi koostuu seuraavista osioista:
- jääpelit (jäkiekko, ringette ja jääpallo)
- hiihdon ja laskettelun perusteoppioiden opettelu
- kurssin yhteisesti suunnittelema laskettelu/hiihtoretki valittuun hiihtokeskukseen

LIT9 (soveltava)

Liikunnan projektikurssi

Kurssin voi suorittaa

- edustamalla koulua erilaisissa joukkuepeleissä (esim. jalkapallo tai salibandy)
- osallistamalla koulun juhlien toetutukseen

LIT10 (soveltava)

Tanssikurssi (myös pojille)

Tarjotaan parillisina vuosina

- kurssilla harjoitellaan erilaisia tanssin lajeja sekä tehdään oma tanssiesitys ryhmän kanssa

- kurssi sopii kaikille tanssista innostuneille

LIT11 (soveltava)

Liikunnan lukiodiplomi

- kurssin tavoitteena on yhdistää lukion liikuntakurssien ja omakohtaisen liikuntaharrastuksen tiedot ja taidot
- kurssi toteutetaan erikseen määrätyillä jaksoilla
- suorittaminen edellyttää viiden lukion liikuntakurssin suorittamisen, joiden aikana tai jälkeen opiskelija valmistee portfolion liikuntakokemuksistaan ja kehitymisestään
- opettaja arvioi kurssien aikana oppilaan sosiaalisia taitoja ja yhteistyökykyisyyttä
- liikuntadiplomiin kuuluvat myös monipuoliset fyysisen kunnan ja motoristen taitojen testit
- opiskelija osoittaa erityisosaamisen omassa liikuntalajissaan ja tekee kirjallisen tutkielman liikuntakulttuurin aihealueelta
- Liikuntadiplomia voi hyödyntää pyrkessä liikunnan ja opetusalan jatko-opintoihin

LIIKUNTA POJAT

Tavoitteet

- kehittää oppilaiden motorisia kykyjä ja antaa myönteisiä elämyksiä liikunnasta sekä kasvattaa oppilaita itsensä hyväksymisen kautta rakentavaan yhteistoimintaan joukkue- ja ryhmätyöskentelyssä

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kurssit 1-2, syventäviä 3-5, soveltavia 6-9
- liikunnan pakollisten kurssien arvioinnissa kiinnitetään huomiota kuntoon, taitoon, tietoon, aktiivisuuteen ja sosiaalisuuteen
- syventävien kurssien arvioinnissa pääpaino on oppilaan taidoissa ja aktiivisuudessa tunneilla. Kurssit arvostellaan numeroin
- halutessaan opiskelija voi saada todistukseen suoritusmerkinnän numeroarvosanan sijaan

LIP1 (pakollinen)

Taitoa ja kuntoa

- tavoitteena on erityisesti taitojen kehittäminen kurssin ohjelmaan kuuluvissa lajeissa
- kurssilla painotetaan seuraavia lajeja: yleisurheilu, suunnistus, jalkapallo, ultimate, tennis, koripallo, lentopallo, salibandy, jääkiekko ja lihaskuntoharjoittelu. Fyysisen kunnan harjoittelu on olennainen osa kurssin sisältöä

LIP2 (pakollinen)

Liikuntaa yhdessä ja erikseen

- tavoitteena on saada oppilaat kiinnostumaan yhä enemmän oman kuntonsa hoitamisesta
- kurssin alussa ja lopussa testataan fyysinen kunto Cooperin testillä ja lihaskuntotestein
- laaditaan oma kunto-ohjelma
- suunnistuksen, yleisurheilun ja kuntosaliharjoittelun ohella ohjelmassa on myös eri palloilulajeja

LIP3 (valtakunnallinen syventävä)

Virkisty liikunnasta

- tavoitteena on tutustuttaa oppilaat sellaisten lajien pariin, joita ei normaalisti koulu liikuntatunneilla ole harrastettu (seinäkiipeily, golf, keilailu, curling, mikroautoilu, ilma-aseammunta, jousiammunta, laskettelu jne.)
- kurssilla harjoitetaan myös "perinteisiä" lajeja, joihin koulu ja lähiympäristö luovat hyvät mahdollisuudet
- kurssin ohjelman toteutuksesta sovitaan yhdessä

LIP4

Vanhat tanssit

- tavoitteena on kehittää oppilaiden tanssitaitoja sekä tutustuttaa heidät erilaisiin salonkitalansseihin, jotka esitetään vanhojen päivän tanssiaisissa

LIP5 (valtakunnallinen syventävä)

Kuntoliikunta

- tavoitteena on kehittää oppilaiden taitoja jo aikaisemmin liikuntaohjelmaan kuuluvissa palloilulajeissa
- pyritään monipuolisen ja vaihtelevan palloiluohtelman avulla kohottamaan fyysistä kuntoa ja psyykkistä hyvinvointia vaativan koulutyön aikana
- kurssin toteutuksesta sovitaan yhdessä

LIP6 (soveltava)

Kuntosalikurssi

- kurssin hyväksytysti suorittaneet voivat hankkia kuntosalikortin, joka oikeuttaa kuntosalin käyttöön koulupäivinä klo 8:00-17:00 välisenä aikana
- kurssilla tutustutaan erilaisiin voimaharjoitusmuotoihin, jonka lisäksi jokainen laatii henkilökohtaisen lihaskunto-ohjelman, jonka mukaan liikutaan kurssin aikana
- kurssilla on lihaskuntoharjoittelun lisäksi mahdollisesti kesävyöharjoittelua, lihashuoltoa ja rentoutumista

LIP7 (soveltava)

Mailapelikurssi

- kurssilla tutustutaan erilaisiin mailapeleihin, kuten esim. sulkapallo, tennis, squash, golf, maahockey, pöytätennis, salibandy, pesäpallo jne.

LIP8 (soveltava)

Talviliikuntakurssi

- kurssi koostuu seuraavista osioista:
- jääpelit (jäkiekko, ringette ja jääpallo)
- hiihdon ja laskettelun perustekniikoiden opettelu
- kurssin yhteisesti suunnittelema laskettelu/hiihdoretki valittuun hiihtokeskukseen
- haluttaessa myös mahdollisuus avantouinnin ja hankijalkapallon kokeiluun

LIP9 (soveltava)

Liikunnan projektikurssi

kurssi suoritetaan joko:

- suunnitellun liikuntakurssina (oman esityksen suunnittelu ja toteutus koulun tilaisuuksissa) tai
- palloitusajurissa (kurssilla muodostetaan palloilujoukkue, joka harjoittelee yhdessä ja edustaa koulua palloilusarjoissa)

LIP11 (valtakunnallinen soveltava)

Liikunnan lukiodiplomi

- kurssin tavoitteena on yhdistää lukion liikuntakurssien ja omakohtaisen liikuntaharrastuksen tiedot ja taidot
- kurssi toteutetaan erikseen määrätyillä jaksolla
- suorittaminen edellyttää viiden lukion liikuntakurssin suorittamisen, joiden aikana tai jälkeen opiskelija valmistelee portfolion liikuntakokemuksistaan ja kehitymisestään
- opettaja arvioi kurssin aikana oppilaan sosiaalisia taitoja ja yhteistyökykyisyyttä
- liikuntadiplomiin kuuluvat myös monipuoliset fyysisen kunnan ja motoristen taitojen testit
- opiskelija osoittaa erityisosaamisen omassa liikuntalajissaan ja tekee kirjallisen tutkielman liikuntakulttuurin aihealueelta
- Liikuntadiplomia voi hyödyntää pyrkiessä liikunnan ja opetusalan jatko-opintoihin.

KOTITALOUS

Kotitalous on taitoaine, joka perustuu moneen tieteenaan. Keskeistä on käytännön toiminta ja tiedon soveltaminen siihen. Kotitalousaineen tarkoituksena on kehittää vuorovaikutus- ja tiedon käsittelytaitoja. Kotitalous on oman talouden hallintaa ja omien taitojen kehittymistä.

Arjen taidot KO1

Kurssilla opiskellaan kotitalouden arjentaitoja itse tehden ja suunnitellen omaa elämään liittyviä asioita. Kurssin tarkoituksena on harjaannuttaa käden taitoja, oppia työmenetelmiä ja pystyä itsenäiseen kotitaloudelliseen ajatteluun. Kurssin sisältöinä on ruoanvalmistus, kodin arki ja juhla sekä itsenäiseen elämään valmistautuminen. Materiaalimaksu 25 e.

Matka ruokakulttuureihin KO2

Kurssilla opiskellaan erilaisia ruokakulttuureja ja tutustutaan eri maiden ruokiin, valmistusmenetelmiin ja raaka-aineisiin. Kurssilla valmistetaan ruokaa kunkin maan ruokakulttuuriin liittyvää ruokaa ja saadaan tietoa erimaiden kulttuureista. Materiaalimaksu 25 e.

KO1 (soveltava)

Arkipäivästä selviytyen ja juhlat juhlien

Kurssin tavoitteena on kehittää opiskelijan kotitalouden tietoja ja taitoja sekä harjoittaa opiskelijaa selviytymään arkipäivän kotitalouden taidoista. Kurssilla sovelletaan tietoa käytännön toimintaan. Kurssilla harjoitellaan käytännön tehtäviä, suunnitellaan aterioita ja toteutetaan niitä. Kurssilla tehdään muutama kirjallinen tehtävä tunnin alustukseksi. Materiaalimaksu on 25 euroa.

KO2 (soveltava)

Kansainvälinen ruokakurssi

Kurssin tavoitteena on tutustua kansainväliseen ruokakulttuuriin hankkien tietoja ja taitoja ruoanvalmistus- ja ruokailutavoista. Kurssilla valmistellaan esitelmä valitun maan ruokakulttuurista ja toteutetaan eri maiden aterioita. Materiaalimaksu on 25 euroa.

KO3 (valtakunnallinen soveltava)

Kotitalouden lukiodiplomi

Lukiodiplomin kurssin perustana on lukioaikainen kotitalouden opiskelu, joka on kuitenkin vähintään kahden lukion kurssin mittainen. Kurssi suoritetaan itsenäisesti ja se

on 38 tunnin mittainen soveltavakurssi, joka muodostuu lukiodiplomityöstä ja esseestä. Kotitalouden lukiodiplomin suorittamisen tarkoituksena on kotitalouden keskeisten sisältöalueiden hahmottaminen, prosessiomaisen oppimisen vahvistamisen sekä oman elämän kehittäminen.

TIETOTEKNIikka

Kaikki lukion tietotekniikan kurssit ovat uuden opetussuunnitelman mukaisia. Vanhan opetussuunnitelman kurssit vastaavat uuden opetussuunnitelman kursseja seuraavasti:

uusi AT1 = vanha AT1

uusi AT2 = vanha AT3

AT3 ja AT4 uusia kursseja

AT1 Lukiolaisen tietotekniikka

Tällä kurssilla kerrataan ja täydennetään toimisto-ohjelmien käyttötaitoja. Kurssi on peruskurssi, joka keskittyy dokumenttien oikeaoppiseen rakentamiseen (kirjoita, merkitse dokumentin rakenne tyyleillä ja muotoile tyylien avulla). Kurssilla tulevat tutuksi Microsoftin tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta- ja esitysgraafikkaohjelmat sekä avoimen lähdekoodin LibreOffice, joka tulee lukiolaiselle vastaa sähköisissä ylioppilaskirjoituksissa. Toinen pääteema on tiedon visualisointi perinteisen taulukkolaskentaohjelman graafien sekä sekä modernien tietovirtojen avulla. Lisäksi opitaan tiedon upottamista ja linkittämistä eri ohjelmien sekä järjestelmien välillä.

Jos ongelmanasi tekstinkäsittelyssä on mielivaltaisesti dokumentissa hyppivät kuvat ja kappaleet sekä haasteet pitkän tekstin keskitetyssä muotoilussa, niin tämä on kurssi on sinulle erittäin suositeltava.

Tämä kurssi antaa hyvät valmiudet lukiossa tarvittaviin tietotekniikan perustaitoihin ja digitaalisen yo-kokeen suorittamiseen.

Kurssin aikana jokainen opiskelija suorittaa myös Tiekien hallinnoiman tietokoneen käyttäjän @-ajokortista seuraavat moduulit

- tekstinkäsittely
- taulukkolaskenta

Opiskelija voi halutessaan täydentää suoritustaan @-ajokortiksi suorittamalla seuraavat moduulit

- laitteen ja tiedon hallinta
- internet ja sähköposti
- Numeroarviointi.

AT2 Ohjelmointi

Kurssi on ohjelmoinnin peruskurssi, jossa tutustutaan koodauksen peruskäsitteisiin sekä ajattelumalliin. Kurssilla keskitymme ohjelmoinnin tärkeimpään taitoon eli kykyyn purkaa ongelma pieniin osiin ja muotoilla siitä algoritmi. Kurssin suorittaminen ei edellytä aikaisempaa ohjelmointikokemusta. Riittää, että olet kiinnostunut ymmärtämään, miten tietokonetta komennetaan. Kurssilla käytetään JavaScript-ohjelmointikieltä tms. Kurssilla tehdään pienimuotoisia ohjelmointi projektitoita.

Numeroarviointi.

AT3 Soveltava ohjelmointi (Arduino)

Kurssilla tutustutaan sulautettujen järjestelmien ohjelmointiin sekä robotiikan perusteisiin. Peruseleena on ohjelmoida esimerkiksi liiketunnistimen mukaan reagoiva valaistus tai vaikkapa led-seinä, jonka teksti reagoi ulkolämpötilaan. Työkäkaluna toimii suosittu Arduino -mikro-ohjain ja siihen liitetyt anturit. Tutustumme myös esineiden internettiin (Internet of Things, IoT) ja sen keskeisiin periaatteisiin.

Kurssilla tehdään pieniä harjoitustoita ja loppuprojekti. Harjoitukset valitaan kurssilaisten toivomuksien mukaan (esim. ohjelmoidaan midi-koskettimistolla soitettava oma syntetisaattori).

Esitietoina opiskelijan olisi hyvä hallita ohjelmoinnin peruskäsitteet. Tätä tärkeämpää olisi omata vastaanottava mieli ja paljon hulluja visiota, mitä laitteistolla voisi tehdä.

Numeroarviointi.

AT4 Peliohjelmointi

Miten pelejä tehdään? Mikä on peliäly? Voisinko minä tehdä pelin? Kurssilla opitaan tärkeimpiä modernin tietokonepelien tekemiseen tarvittavia periaatteita. Kurssilla tehdään siis pelejä. Aloitamme matopelistä ja päädyimme 2D-ampumapeliin. Pelinkehitysalustana käytetään Unity3D:tä (<http://unity3d.com/>) tai vastaavaa.

Kurssille ovat tervetulleita koodauksesta, käsikirjoittamisesta, graafikasta ja äänestä kiinnostuneet opiskelijat. Kurssin lopputyöpelit tehdään ryhmässä.

Esitietoina vaaditaan AT2 tai vastaavat tiedot.

Numeroarviointi.

TEKSTIILTYÖ

TS1 (soveltava)

Tekstiilityön taidot hyödyksi ja harrastukseksi

- Kurssin tavoitteena on soveltaa ja syventää peruskoulussa opittuja tekstiilityön taitoja, tietoja ja tekniikoita

- Kurssilla pohditaan käsityön tekemistä prosessina alkumielikuvasta valmiseen tuotteeseen asti
- Kurssilla perehdytään nuoren kodinteksteileihin, niiden valmistamiseen ja huoltamiseen
- Kurssilla harjoitellaan tietokoneavusteista konekirjontaa
- Kurssilla suunnitellaan ja valmistetaan vapaavalintainen tekstiilituote tekijän omista lähtökohdista
- Oppilaat hankkivat kurssilla tarvitsemansa tekstiilimateriaalit itse

TERVEYSTIETO

Suoritusohjeet ja arviointi

Pakollinen kurssi 1, syventävät kurssit 2-3, soveltava kurssi 4 TE1, TE2 ja TE3 kurssit arvioidaan arvosanalla 4 -10. TE4 kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

TE1 (pakollinen)

Terveyden perusteet

pakollisella kurssilla syvennetään perusopetuksen aikana opittua terveysosaamista ja ymmärrystä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä. Lisäksi opitaan tunnistamaan ja arvioimaan terveyden edellytysten toteutumista omassa elämässä, lähiyhteisössä ja ympäristössä. Keskeistä on myös itsehoitovalmiuksien ja arjen terveysosaamisen kehittäminen sekä mielen terveyden suojaaminen.

TE2 (valtakunnallinen syventävä)

Ihminen ympäristö ja terveys

Kurssilla tarkastellaan terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta voimavaroina. Keskeistä on myös tarkastella perimän ja ympäristöön liittyvien tekijöiden yhteyksiä ja vaikutuksia toimintakykyyn.

TE3 (valtakunnallinen syventävä)

Terveyttä tutkimassa

Kurssilla luodaan kokonaiskuva terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn historiallisista kehityslinjoista ja tulevaisuuden haasteista. Lisäksi vahvistetaan opiskelijan valmiuksia hankkia ja arvioida terveyteen liittyvää tutkimus- ja arkitietoa.

TE4 (paikallinen soveltava kurssi)

Abikurssi

Kurssilla valmistaudutaan terveystiedon yo-kokeeseen.

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollinen kurssi 1, syventävät 2-3
- terveystiedon opetuksen keskeisenä tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää työ- ja toimintakyvyn, turvallisuuden sekä sairauksien ehkäisyn ja terveyden edistämisen merkityksen

TE1 (pakollinen)

Terveyden perusteet

- kurssilla käsitellään työhön ja toimintakykyyn sekä turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä kuten ravitsemus, uni, lepo ja kuormitus, terveysliikunta, mielen terveys, sosiaalinen tuki sekä turvallisuus kotona ja vapaa-aikana
- lisäksi kurssin sisältöön kuuluvat; seksuaaliterveys, parisuhde, kansantaudit, sairauksien ja vammojen itsehoito, ensi-apu

TE2 (valtakunnallinen syventävä)

Nuoret, terveys ja arkielämä

- kurssilla käsitellään itsetuntemukseen ja aikuistumiseen liittyviä asioita. Lisäksi kurssin sisältöihin kuuluvat mielen terveyden ylläpitäminen ja jaksaminen sekä masennuksen ja kriisien kohtaaminen
- tupakka, alkoholi ja huumeet yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmasta

TE3 (valtakunnallinen syventävä)

Terveys ja tutkimus

- kurssin sisältö muodostuu terveystietäytymisen ja koetun terveyden tutkimisesta: fyysisen ja psyykkisen työ- ja toimintakyvyn mittaaminen, työ hyvinvointi ja siihen vaikuttavat tekijät
- lisäksi tutustutaan terveydenhuollon ja hyvinvointipalvelujen käytäntöihin
- kurssilla arvioidaan myös terveystottumuksia ja tehdään pienimuotoisia tutkimuksia

TE4 (soveltava)

Abikurssi

- kurssin tavoitteena on terveystiedon yo-kokeeseen valmistautuminen
- TE1-TE3- kurssien sisältöjen kertaus ja syventäminen
- arvioidaan suoritusmerkinnällä

OPINTO-OHJAUS

Tavoitteet

- lukio-opiskelun käytänteiden ja opiskelutaitojen oppiminen
- harjaantuminen suunnitelmallisuuteen ja itsearviointiin
- elämänsuunnittelu- ja elämänhallintataitojen kehittäminen
- perehtyminen jatko-opintomahdollisuuksiin ja työelämätaidot

Suoritusohjeet ja arviointi

- kurssisuoritus edellyttää osallistumista oppitunneille, infotilaisuuksiin sekä annettujen tehtävien tekemistä
- OPI-kurssi on kaikille pakollinen kurssi ensimmäisen vuoden ensimmäisessä jaksossa
- pakollisiin kursseihin sisältyy myös henkilökohtaiset ja pienryhmäohjaukset
- tutor-kurssille on erillinen haku
- kurssit arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

OP1 (pakollinen)

Minä opiskelijana

- lukio-opintojen rakenne ja käytänteet
- oppiminen ja opiskelutaidot
- TVT-taidot
- itsetuntemus ja elämänhallinta
- omien toimintamallien ja vahvuuksien tunnistaminen
- henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatiminen

OP2 (valtakunnallinen syventävä)

Opiskelu, työelämä ja ammatinvalinta

- jatko-opiskelumahdollisuudet Suomessa ja ulkomailla
- työelämä tietous
- henkilökohtaisen jatko-opinto- ja urasuunnitelman laatiminen
- yrittäjyys
- viranomaispalvelut (työhallinto, Kela jne.)

OP3 (paikallinen soveltava)

Tutor-kurssi

- ryhmänohjaus ja vertaistuki
 - ongelmanratkaisu ja vuorovaikutustaidot
 - itsetuntemus
 - tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäminen
 - markkinointi ja viestintä
- kurssin suorittaminen edellyttää opiskelijalta aktiivisuutta, halua sitoutua toimintaan koko lukuvuodeksi ja valmiutta käyttää siihen myös oppituntien ulkopuolista aikaa

OP4 (paikallinen soveltava) uusi ja vanha OPS

LUE Lukemisen ja kirjoittamisen taitojen kehittäminen

- erilaiset oppimistyylit ja opiskelustrategiat
 - eri oppiaineiden opiskelustrategiat
 - rentoutuminen, motivaatio ja oppimisasenne
 - kokeisiin valmistautuminen
- Halukkaille tehdään kurssin aikana luki-testi.

OPPIKIRJAT LUKUVUONNA 2016 – 2017

HUOM: Kaikista kirjoista uusin painos ja suositellaan ehdottomasti hankkimaan e-kirja!

Aine, tekijät, kirjan nimi (kustantaja)

Äidinkieli

- kurssi 1 (pak) Haapala ym. Särämä - Suomen kieli ja kirjallisuus (OTAVA 2016) ja Särämä
- Tehtäviä 1
- kurssi 2 (pak) Särämä Tehtäviä 2
- kurssi 3 (pak) Särämä Tehtäviä 3
- kurssi 4 (pak) Särämä Tehtäviä 4
- kurssi 5 (pak) Särämä Tehtäviä 5
- kurssi 6 (pak) Särämä Tehtäviä 6
- kurssi 7 (syv) Sovitaan kurssin alussa.
- kurssi 8 (syv) -
- kurssi 9 (syv) -
- kurssit 10-13 Ei kirjaa

A1-englanti

- kurssi 1 (pak) Insights 1 (OTAVA)
- kurssi 2 (pak) Insights 2
- kurssi 3 (pak) Insights 3
- kurssi 4 (pak) Open Road 4 (OTAVA)
- kurssi 5 (pak) Open Road 5
- kurssi 6 (pak) Open Road 6
- kurssi 7 (syv) Open Road 7
- kurssi 9 (syv) Abi englanti (OTAVA)
- Muilla kursseilla ei ole oppikirjaa.
- Koko lukion A -englantia varten Grammar rules + Key (OTAVA)

A1-ruotsi

- kurssi 1 (pak) Koivunen, Riissanen ym. Inne 1, uusin painos (FINN LECTURA)
- kurssi 2 (pak) Inne 2, uusin painos
- kurssi 3 (pak) Inne 3, uusin painos
- kurssi 4 (pak) Inne 4, uusin painos
- kurssi 5 (pak) Inne 5, uusin painos
- kurssi 6 (pak) Inne 6, uusin painos
- kurssi 7 (syv) Inne 7

- kurssi 8 (syv) Inne 8
- kurssi 9 (syv) Inne! 5/6
- kurssi 10 (syv) Signal (Sanoma Pro)

A1-ranska

- kurssi 1 (pak) Ei oppikirjaa
- kurssi 2 (pak) Voilä 4 (OTAVA)
- kurssi 3 (pak) Voilä 6
- kurssi 4 (pak) Voilä 6
- kurssi 5 (pak) -
- kurssi 6 (pak) Abiranska (OTAVA)
- kurssi 7 (syv) -
- kurssi 8 (syv) (ei oppikirjaa)
- kurssi 9 (syv) (ei oppikirjaa)

A1-saksa

- kurssi 1 (pak) Genau 1 (Sanoma Pro)
- kurssi 2 (pak) Genau 2
- kurssi 3 (pak) Ilmoitetaan kurssin alussa.
- kurssi 4 (pak) Genau 4
- kurssi 5 (pak) Genau 5
- kurssi 6 (pak) Genau 6
- kurssi 7 (syv) Genau 7-8
- kurssi 8 (syv) Genau 7-8
- kurssi 9 (syv) Genau 7-8
- DSD-kurssien materiaalit opettajalta

B1-ruotsi

- kurssi 1 (pak) Bulut, Kajander ym. Magnet1 (Sanoma Pro)
- kurssi 2 (pak) Magnet 2
- kurssi 3 (pak) Magnet 3
- kurssi 4 (pak) Magnet 4
- kurssi 5 (pak) Magnet 5
- kurssi 6 (syv) Magnet 6
- kurssi 7 (syv) Magnet 7
- kurssi 8 (syv) Fröjdman ym.: Signal (Sanoma Pro)
- kurssi 9 (syv) Magnet 5

B2-saksa

- Kurssi 1: Magazin.de 3 (OTAVA)
- Kurssi 2: Magazin.de 4 (OTAVA)

- Kurssi 3: Panorama Deutsch 1-3 Texte ja Übungen 3
- Kurssit 4-6 Panorama Deutsch 4-6 Texte ja Übungen 4,5,6
- Kurssit 7-8 Panorama Deutsch 7-8 Texte ja Übungen 7

B2-ranska

- kurssi 3 (syv) J' aime 2 (OTAVA)
- kurssi 4 (syv) "
- kurssi 5 (syv)Voilà 4 textes et exercices (OTAVA)
- kurssi 6 (syv)Voilà 5 "
- kurssi 7 (syv) Voilà 6
- kurssi 8 (6) (syv) Voilà 6 + Ranskan kielioppi- ja harjoituskirja
- kurssi 9 (7) (syv) Abiranska (OTAVA)

B3-saksa

- kurssi 1 (pak.johdanto)Haapala ym. Plan D 1-2 (Sanoma Pro)
- kurssi 2 (pak.johdanto) "
- Kurssista 3 lähtien kts. B2 –saksa, kurssi 1.

B3-ranska

- kurssi 1 (pak.johdanto) J' aime 1 (OTAVA)
- kurssi 2 (pak.johdanto) "

B3-espanja

- kurssi 1 (syv)Kurki ym.: Buenas Migas 1 (OTAVA)
- kurssi 2 (syv) "
- kurssi 3 (syv) "
- kurssi 4 (syv)Buenas Migas 2
- kurssi 5 (syv) "
- kurssi 6 (syv) "

B3-italia

- kurssi 1 (syv) Bella vista 1/ (Sanoma Pro)
- kurssi 2 (syv) "
- kurssi 3 (syv) "
- kurssi 4 (syv)Bella vista 2

Matematiikka (yhteinen)

- kurssi 1 (pak)Yhteinen tekijä (Sanoma Pro)

Matematiikka (pitkä)

- kurssi 2 (pak) Kirja sovitaan kurssin alussa.
- kurssi 3 (pak) Kirja sovitaan kurssin alussa.
- kurssi 4 (pak) Kirja sovitaan kurssin alussa.
- kurssi 5 (pak)Pyramidi 5 (Sanoma Pro)
- kurssi 6 (pak) Pyramidi 6
- kurssi 7 (pak) Pyramidi 7
- kurssi 8 (pak) Pyramidi 8
- kurssi 9 (pak) Pyramidi 9

- kurssi 10 (pak) Pyramidi 10
- kurssi 11 (syv) Sovitaan kurssin alussa.
- kurssi 12 (syv) Pyramidi 12
- kurssi 13 (syv) Pyramidi 13
- kurssi 14 (syv)(ei oppikirjaa)
- kurssi 15 (syv) (ei oppikirjaa)
- kurssi 16 (syv) "

Matematiikka (lyhyt)

- kurssi 2 (pak) Ilmoitetaan MAY1-kurssilla.
- kurssi 3 (pak) "
- kurssi 4 (pak) Sigma 4 (Sanoma Pro)
- kurssi 5 (pak) Sigma 5
- kurssi 6 (pak) Sigma 6
- kurssi 7 (syv) Sigma 7
- kurssi 8 (syv) Sigma 8
- kurssi 9 (syv)Sovitaan kurssin alussa.

Kaikille mat. luonnontieteellisille aineille yhteinen taulukokirja: MAOL: Maol- taulukot (OTAVA) tai Ranta-Tiilikainen: Lukion taulukot (WSOY)

Biologia

- kurssi 1 (pak)Kirja sovitaan kurssin alussa. Uusi OPS.
- kurssi 2 (pak) Lahti, Tolonen ym.: Biologia. Elämä. (Sanoma Pro)
- kurssi 3 (syv) Kirja sovitaan kurssin alussa. Uusi OPS.
- kurssi 4 (syv) Happonen ym. Bios 4: Ihmisen biologia (Sanoma Pro)
- kurssi 5 (syv) Happonen Bios 5: Bioteknologia
Muilla kursseilla ei ole oppikirjaa.

Maantiede

- Opettajat WEL ja KOS käyttävät eri kirjaa. Kirjat on mainittu alla erikseen opettajan nimen jälkeen.
- kurssi 1 (pak) Kirja sovitaan kurssin alussa. Uusi OPS.
- kurssi 2 (syv)"
- kurssi 2 (pak) WEL: Kakko ym.: Lukion maantiede 2. Yhteinen maailma. Vanha OPS.
- KOS: Brander ym.: Lukion maantiede 1. Manner. Yhteinen maailma. Vanha OPS.
- kurssi 3 (syv) Lukion maantiede 3. Manner. Riskien maailma.
- kurssi 4 (syv) Lukion maantiede 4. Aluetutkimus.
Muilla kursseilla ei ole oppikirjaa.

Fysiikka

- kurssi 1 (pak.) Kirja sovitaan kurssin alussa.
- kurssi 2 (syv) Kirja sovitaan kurssin alussa.

- kurssi 3 (syv) Kirja sovitaan kurssin alussa.
- kurssi 4 (syv) Physica 4
- kurssi 5 (syv) Physica 5
- kurssi 6 (syv) Physica 6
- kurssi 7 (syv) Physica 7
- kurssi 8 (syv) Physica 8
- kurssi 9 (syv) Kirja sovitaan kurssin alussa.
- kurssi 10 (syv) Kirja sovitaan kurssin alussa.

Kemia

- kurssi 1 (pak) Kirja sovitaan kurssin alussa.
- kurssi 2 (syv) "
- kurssi 3 (syv) Mooli 3 (OTAVA)
- kurssi 4 (syv) Mooli 4
- kurssi 5 (syv) Mooli 5
- kurssi 6 (syv) Abikemia
- kurssi 7 (sov) Ei oppikirjaa

Uskonto (lut.)

- kurssi 1 (pak) Hietämäki ym. Aava. Lukion uskonto 1 (Edukustannus) Uusi OPS.
- kurssi 2 (pak) Hanki, Könni ym. Silta 2 (Sanoma Pro)
- kurssi 3 (syv) Aava. Lukion uskonto 3. Uusi OPS.
- kurssi 3 (pak) Silta 3. Vanha OPS.
- kurssi 4 (syv) Silta 4
- kurssi 5 (syv) Silta 5
- kurssi 6 (sov) ei oppikirjaa
- kurssi 7 (syv) ei oppikirjaa

Uskonto (ort.)

- kurssi 1 (pak) Kirja sovitaan kurssin alussa. Uusi OPS.
- kurssi 2 (pak) Railas Uskonoppi. Vanha OPS.
- kurssi 3 (pak) Railas Ortodoksinen raamattutieto. Vanha OPS.

ET

- kurssi 1 (pak) Kirja sovitaan kurssin alussa.
- kurssi 2 (pak) Dialogi tiedosta ja maailmankuvista (Sanoma Pro)
- kurssi 3 (pak) Dialogi yksilöstä ja yhteisöstä
- kurssi 4 (syv)
- kurssi 5 (syv)

Filosofia

- kurssi 1 (pak) Idea 1. Johdatus filosofiaan. (OTAVA)
- kurssi 2 (syv) Idea 2. Etiikka.
- kurssi 3 (syv) Kirja sovitaan kurssin alussa.
- kurssi 4 (syv) "
- kurssi 5 (syv) Haapala ym. Taide ja kauneus - johdatus estetiikkaan (KIRJAPAJA)
- kurssi 6 (sov) Oppimateriaali ilmoitetaan kurssin alussa.

Psykologia

- kurssi 1 (syv) Skeema 1 (Edita) Uusin painos
- kurssi 2 (syv) Skeema 2 (Edita) Uusin painos
- kurssi 3 (syv) Lindblom-Ylänne ym. PS. Lukion psykologia 3 (OTAVA)
- kurssi 4 (syv) PS. Lukion psykologia 4
- kurssi 5 (syv) PS. Lukion psykologia 5
- kurssi 6 (sov) PS. Sosiaalipsykologia.
- kurssi 7 (sov) Ei oppikirjaa

Historia

- kurssi 1 (pak) Historia ajassa 1. (Sanoma Pro)
- kurssi 2 (pak) Historia ajassa 2. (Sanoma Pro)
- kurssi 3 (pak) Historia ajassa 3.
- kurssi 4 (syv) Kaikkien aikojen historia 2 (Edita)
- kurssi 5 (syv) Kaikkien aikojen historia 5 (Edita)
- kurssi 6
- kurssi 2 (pak) Kaikkien aikojen histo-

ria 2 (Edita)

- kurssi 3 (pak) Historia ajassa 2. (Sanoma Pro)
- kurssi 4 (pak) Historia ajassa 3. (Sanoma Pro)
- kurssi 5 (syv) Kaikkien aikojen historia 5
- kurssi 6 (syv) Kaikkien aikojen historia 6

Yhteiskuntaoppi

- kurssi 1 (pak) Jokaisen yhteiskunta (Sanoma Pro)
- kurssi 2 (pak) Jokaisen talous (Sanoma Pro)
- kurssi 3 (pak) Jokaisen maailma (Sanoma Pro)
- kurssi 4 (syv) Jokaisen oikeustieto (Sanoma Pro)
- kurssi 1 (pak) Jokaisen yhteiskunta (Sanoma Pro)
- kurssi 2 (pak) Jokaisen talous (Sanoma Pro)
- kurssi 3 (syv) Jokaisen oikeustieto (Sanoma Pro)
- kurssi 4 (syv) Jokaisen maailma (Sanoma Pro)

Terveystieto

- kurssi 1 (pak) Kirja sovitaan kurssin alussa.
- kurssi 2 (syv) "
- kurssi 3 (syv) "

Kuvataide

- kurssit 1-10 Töyssy, Vartiainen: Kuvataide (Sanoma Pro)

- Kirja vapaaehtoinen

LUKION KOKEISIIN LIITTYVIÄ OHJEITA

Koeaika on normaalisti klo 9.30 – 12.30, mutta voi olla opettajan kanssa sovittuna myös pidempi. Kokeesta saa poistua aikaisintaan klo 10.30 alkaen.

Luokkaan mennessä jokainen opiskelija jättää laukun, matkapuhelimen, älykellon ym. laitteet luokan etuosaan. Kokeen aikana ei saa käydä avaamassa laukkuja eikä poistua luokasta, ennen kuin koe on valmis. Kaikkiin vastauspapereihin kirjoitetaan oma nimi ja paperit jätetään valvojalle.

Kokeessa saa olla mukana vain omat kirjoitusvälineet. Kurssikohtaisesti kokeessa saa olla mukana myös laskin ja taulukkokirja.

Opiskelijan on tyhjennettävä laskimen muisti ennen koetta. Tarvittaessa opiskelijan on selvitettävä tyhjennysmenetelmä kokeen valvojalle. Epäselvissä tapauksissa laskinta ei hyväksytä. Kokeessa ei saa olla mukana laskinten erillisiä käyttöohjeita, lisämuisteja eikä tiedonsiirtoon tarkoitettuja välineitä. Kokeen aikana laskinta ei saa lainata toiselta opiskelijalta.

Kokeissa sallitut taulukkokirjat:

- MAOL: MAOL-taulukot, Otava, sekä vastaava ruotsinno
- Ranta - Tiilikainen: Lukion taulukot, WSOY

Taulukkokirjoissa saa olla ainoastaan omistajaa koskevia lisämerkintöjä. Todetut painovirheet saa korjata, mutta taulukkokirjoihin ei saa lisätä mitään kirjoitettuja tai monistettuja tietoja eikä alleviivauksia. Tämä koskee myös sellaisia tietoja, jotka sisältyvät toisiin sallittuihin taulukkokirjoihin. (YTL:n ohjeet 27.5.2011)

Koetuotos on opiskelijan itsenäinen suoritus, ellei kurssin opettaja anna muunlaisia ohjeita.

Vilpistä kokeessa ja sen yrityksestä aiheutuu seuraavat seuraamukset:

- kurssin koevastaus ja koko kurssi hylätään sekä opiskelija saa kirjallisen varoituksen
- toistuvassa ja törkeässä tapauksessa voi seurata asian vieminen johtokuntaan ja opiskelijan määräaikainen erottaminen koulusta

Nämä ohjeet on sovittu lukion opettajainkokouksessa lukion koetilaisuuksien sujuvan toiminnan ja kaikkien opiskelijoiden oikeusturvan takaamiseksi.

OULUNKYLÄN YHTEISKOULUN LUKIO					Hakutoive n:o	1.	2.	3.	4.	5.
OPINTO-OHJELMAN VALINTAKORTTI 2016 - 2017					<i>(ympyröi valintasi, jos olet uusi hakija!)</i>					
VAHINA OPS					Aloitusvuosi/ryhmä:					
Nimi:					Henkilötunnus:					
Peruskoulu:					<i>(uudet hakijat täyttävät!)</i> Puh:					

PAKOLLISET
VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT
KOULUKOHT.SYVENTÄVÄT JA SOVELTAVAT

47 kurssia (lyhyt matem.) / 51 kurssia (pitkä matem.)
ks.kortin kääntöpuoli
ks.kortin kääntöpuoli

OPPIAIHEET	1.vuosi			2.vuosi						3.vuosi			
Äidinkieli ja kirjallisuus	1	2	3	4	5	6	7	9	10	8	9	11	12

KIELET

A-ruotsi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	7	8	9	
A-englanti	1	2	3	10	4	5	6	8	7	9			
A-ranska	1	2	3	4	5	8**				6	7		
A-saksa	1	2	3	4	5	7**	8***	10					
B1-ruotsi	1	2	8	3	4	5	6			7	9		
B2-saksa	3	4			5	6	7	10**			8	9	11
B3-saksa	1	2	3	4	5	6	7	10**			8	9	11
B2-ranska	3	4			5	6	7	10**			8	9	
B3-ranska	1	2	3	4	5	6	7	10**			8	9	
B3-italia					1	2	3			4			
B3-espanja	1	2	3			4	5	6					
Viro	1				2								

MATEMATIIKKA

lyhyt	1	2	3	4	5	6	7	8	9							
pitkä	1	2	3	4	11	14	5	7	8	9	12	15	6	10	13	16

LUONNONTIETEET

Biologia	1	3			2	4	6			5	7			
Maantiede	1	3			2	6			4	5				
Fysiikka	1	2	3		4	5	6	10	11**	7	8	9	10	11**
Kemia	1	2			3	4	7**			5	6			

MUUT REAALIAIHEET

Ev.lut.uskonto	1	4			2	3	6***	7***			5**	7***		
Ortod.uskonto	1				2	3					4	5		
Elämäntietomustieto	1				2	3					4	5		
Filosofia	1	2			2	4	5			3***	4			
Psykologia	1	2	7		3	6	7			4	5			
Historia	1	2	5		3	4	7			6	8			
Terveystieto	1				2	3					4			
Yhteiskuntaoppi					1	4					2	3	5	

TAIDE- JA TAITOAIHEET

Teatteritaide	1	3			2	4					5						
Musiikki	1	3	4**	8	11	2*	6	7	9	10	12	14	4**	5	9	13	15
Kuvataide	1	4	6	12	2*	3	7	8	11***	12			5	9	10	12	
Liikunta (tytöt)	1	3***	6	10**	2	4	5	6	11			7	8	9			
Liikunta (pojat)	1	3	6		2	4	8	11			5	7	9				
Kotitalous	1				2						3						
Tekstiilityö					1												
Tietotekniikka	1	4			2	3											
Opinto-ohjaus	1	4			2	3											

*) Musiikin 2.kurssi ja kuvataiteen 2.kurssi ovat vaihtoehtoisia **) Parillisina vuosina ***) Parittomina vuosina

Lukion suorittaminen kolmessa vuodessa edellyttää:

1.vuosi 30 kurssia
2.vuosi 30 kurssia
3.vuosi 15 kurssia

Vähintään 75 kurssia

VALINNAT	1.vuosi	2.vuosi	3.vuosi
Pakolliset kurssit yht.			
Syventävät kurssit yht.			
Koulukoht./Soveltavat yht.			
Kaikki kurssit yht.			

OULUNKYLÄN YHTEISKOULUN LUKIO
OPINTO-OHJELMAN VALINTAKORTTI 2016 - 2017

UUSI OPS

Hakutoive n:o	1.	2.	3.	4.	5.
<i>(ympyröi valintasi, jos olet uusi hakija!)</i>					
Aloitusvuosi/ryhmä:					
Henkilötunnus:					
Puh:					

Nimi:

Peruskoulu:

(uudet hakijat täyttävät!)

PAKOLLISET
 VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT
 PAIKALLISET SYVENTÄVÄT JA SOVELTAVAT

47 kurssia (lyhyt matem.) / 51 kurssia (pitkä matem.)
 ks.kortin kääntöpuoli
 ks.kortin kääntöpuoli

OPPIAINEET	1.vuosi			2.vuosi						3.vuosi		
Äidinkieli ja kirjallisuus	1	2	3	4	5	6	7	9	10	8	9	11

KIELET

A-ruotsi	1	2	3	4	5	6	7	8	9					
A-englanti	1	2	3	10	4	5	6	7	8	7	9			
A-ranska	1	2	3	4	5	6	7	8	9	11	6	7***	8**	9
A-saksa	1	2	3	4	5	7	10	6	8	9	11			
B1-ruotsi	1	2	8	3	4	5	6	7	9					
B2-saksa	3	4	5	6	7	8	9	10	11					
B3-saksa	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
B2-ranska	3	4	5	6	7	8	9	10						
B3-ranska	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10				
B3-italia	1	2	3	4										
B3-espanja	1	2	3	4	5	6								

MATEMATIIKKA

yhteinen	1	8	9												
lyhyt	2	3	4	5	6	7	8	9							
pitkä	2	3	4	11	14	5	6	7	8	12	15	9	10	13	16

LUONNONTIETEET

Biologia	1	3	2	4	5	6	7			
Maantiede	1	2	3	6	4	5				
Fysiikka	1	2	3	4	5	6	9	7	8	10
Kemia	1	2	3	4	7	5	6			

MUUT REAALIAINEET

Ev.lut.uskonto	1	3	2	5	6	4	6	
Ortod.uskonto	1	3	2	5	4	6		
Elämäntutkimus	1	2	3	4	5	6		
Filosofia	1	2	3	3	4	5	4	5
Psykologia	1	2	3	4	6	5	7	
Historia	1	4	5	2	3	7	6	8
Terveystieto	1	2	3	4	4			
Yhteiskuntaoppi	1	2	3	4	5			

TAIDE- JA TAITOAINEET

Teatteritaid	1	3	2	4	5									
Musiikki	1	3	4**	8	11	2*	6	7	9	10	12	14	4**	13
Kuvataide	1	4	6	10	2*	3	5	7	8	9	11	12		
Liikunta	1	3	6	8	9	2	4	5	7	9	10	9	11	12
Kotitalous	1	2												
Käsityö	1													
Tietotekniikka	1	2	3	4										
Opinto-ohjaus	1	4	2	3										

TEEMAOPINNOT

	1	2	3
--	---	---	---

*) Musiikin 2. kurssi ja kuvataiteen 2. kurssi ovat vaihtoehtoisia ***) Parillisina vuosina ****) Parittomina vuosina

Lukion suorittaminen kolmessa vuodessa edellyttää:	1.vuosi - 30 kurssia	2.vuosi - 30 kurssia	3.vuosi - 15 kurssia
yhteensä väh. 75 kurssia			

VALINNAT	1.vuosi	2.vuosi	3.vuosi
pakolliset kurssit yht.			
syventävät kurssit yht.			
paikalliset yht.			
käikk kurssit yht.			

ΟΥΚ